

Memòria del Mapa de patrimoni cultural Rellinars (Vallès Occidental)

Juliol 2019

Redacció: Jordi Montlló Bolart

À R E A D E C U L T U R A

Diputació
Barcelona

Àrea de Cultura

ANNEX A LA MEMÒRIA

AMPLIACIÓ MAPA DE PATRIMONI CULTURAL DE RELLINARS, VALLÈS OCCIDENTAL (2025)

Índex:

1. Antecedent i motivació de l'ampliació
2. Fitxes noves
3. Estadístiques actualitzades (maig 2025)

Ana Requejo
Tècnica de Patrimoni Cultural
Oficina de Patrimoni Cultural
Diputació de Barcelona
Maig 2025

1. ANTECEDENT I MOTIVACIÓ DE L'AMPLIACIÓ

L'objectiu d'aquest informe és recollir de la forma més detallada possible la informació sobre l'actualització anual feta al Mapa de Patrimoni Cultural de Rellinars realitzada durant el mes de maig de 2025.

El Mapa del Patrimoni Cultural de Rellinars va ser elaborat entre els mesos de gener i juliol de l'any 2019 per l'especialista Jordi Montlló. Entre altres col·laboradors i entitats que hi van participar aportant informació al Mapa, un dels centres més actius va ser el Centre Excursionista de Rellinars.

Un cop finalitzat el Mapa, es va decidir que, en virtut de la responsabilitat de manteniment que assumeix l'OPC respecte a la plataforma de mapes de patrimoni, s'anirien incorporant noves fitxes al Mapa de Rellinars quan es tingués un gruix suficient de material recollit.

El procediment acordat seria l'elaboració de la fitxa per part del Centre Excursionista de Rellinars, amb un format i uns continguts semblants a les fitxes que conformen el Mapa actual, i un cop aconseguit un volum més o menys gran, es passarien a l'OPC per incorporar-les al Mapa des de l'eina de gestió interna que utilitzen els tècnics de l'oficina.

Sota aquest acord, al llarg dels anys 2022, 2023, 2024 i 2025 s'han anat incorporant fitxes un cop a l'any, a mesura que l'autor les anava traspasant, tot amb el seguiment i aprovació de l'Ajuntament de Rellinars. Aquestes accions es van dur a terme a partir d'un primer acord verbal i peticions via correu electrònic, i finalment (a partir del 24 de març de 2023) a través d'una sol·licitud oficial per part de l'Ajuntament de Rellinars.

2. FITXES NOVES

Com s'ha indicat, les fitxes són elaborades pel Sr. Marc Malgosa des del Centre Excursionista de Rellinars, seguint el model de fitxa del Mapa de Patrimoni Cultural de l'OPC. La informació s'ha acompanyat sempre de les imatges corresponents.

Durant la campanya del mes de maig de 2025 s'han incorporat un total de 15 fitxes noves.

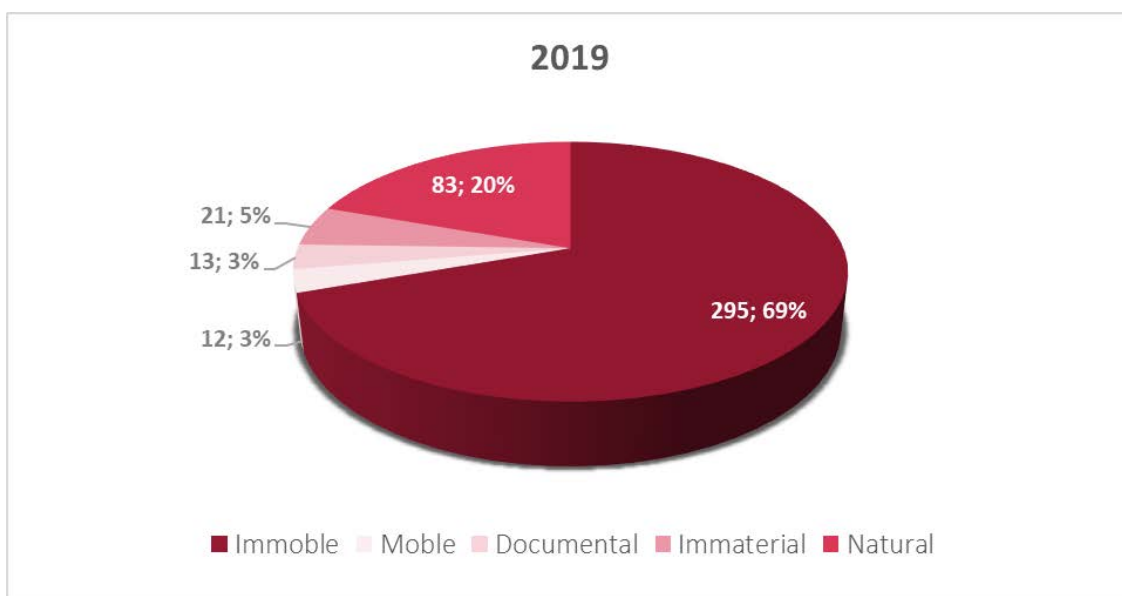
3. ESTADÍSTIQUES ACTUALITZADES (MAIG 2025)

Per tal d'actualitzar la informació sobre el conjunt d'elements que formen part del

Mapa, després d'una incorporació de nous elements, es fa un repàs en el creixement del volum de fitxes per tipologies des del tancament del Mapa inicial el 2019.

Total de fitxes a la finalització del Mapa (juliol 2019): 424 (en la seva versió íntegra)

El 2019 el patrimoni immoble representava el 69% del total del patrimoni inclòs al mapa amb un total de 295 elements; el patrimoni natural (el segon en rellevància dins el municipi) representava el 20%, amb 83 elements inventariats.

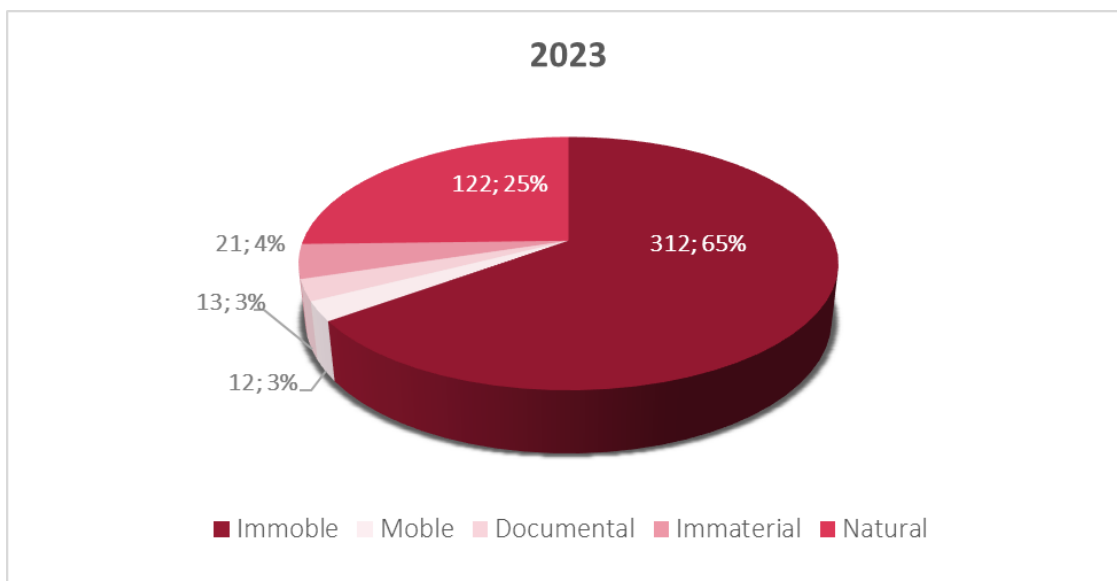

Entre 2019 i 2022:

- Es van incorporar un total **de 56 fitxes noves**.
- La majoria va ser introduïdes al llarg de l'any 2022.

Total de fitxes (abril 2023): 480 (en la seva versió íntegra)

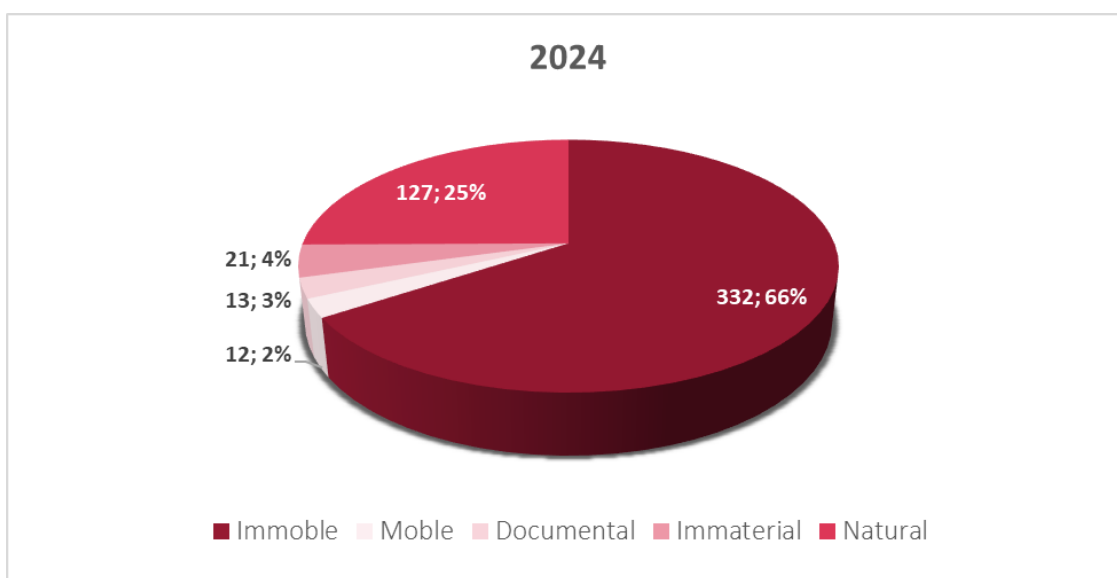
El patrimoni immoble representa el 65% del total del patrimoni inclòs al mapa amb un total de 312 elements; el patrimoni natural (el segon en rellevància dins el municipi) representava el 25%, amb 122 elements inventariats. L'increment representa un augment de **17 fitxes noves de patrimoni immoble i 39 fitxes noves de patrimoni natural**.

Total de fitxes a maig 2024: 505 (en la seva versió íntegra)

El patrimoni immoble representava el 66% del total del patrimoni inclòs al Mapa amb un total de 332 elements; el patrimoni natural (el segon en rellevància dins el municipi) representava el 25%, amb 127 elements inventariats.

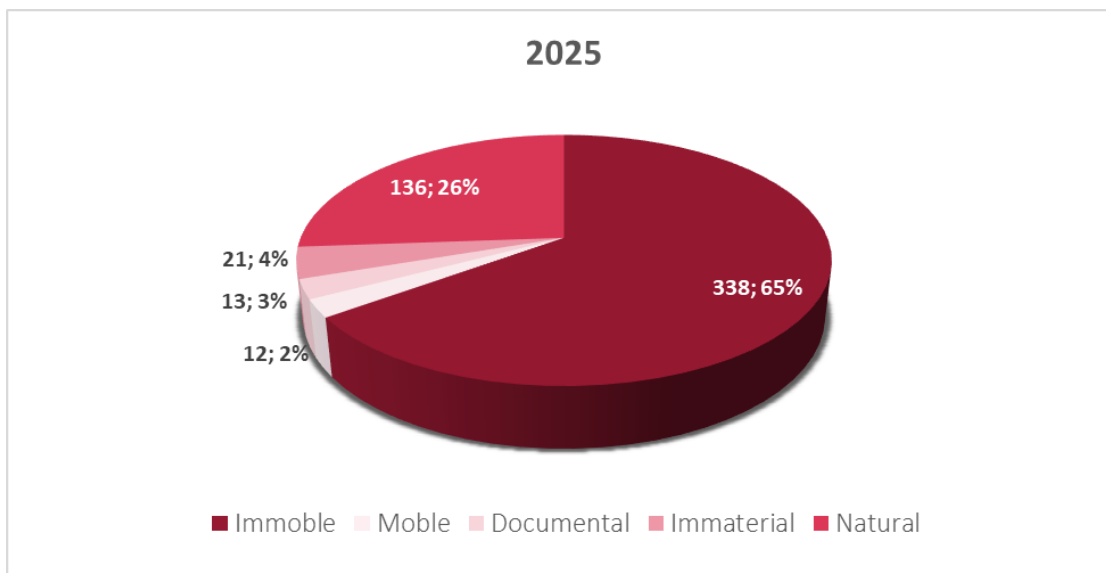
L'increment representava un augment de **15 fitxes noves** de patrimoni immoble i 3 fitxes noves de patrimoni natural.

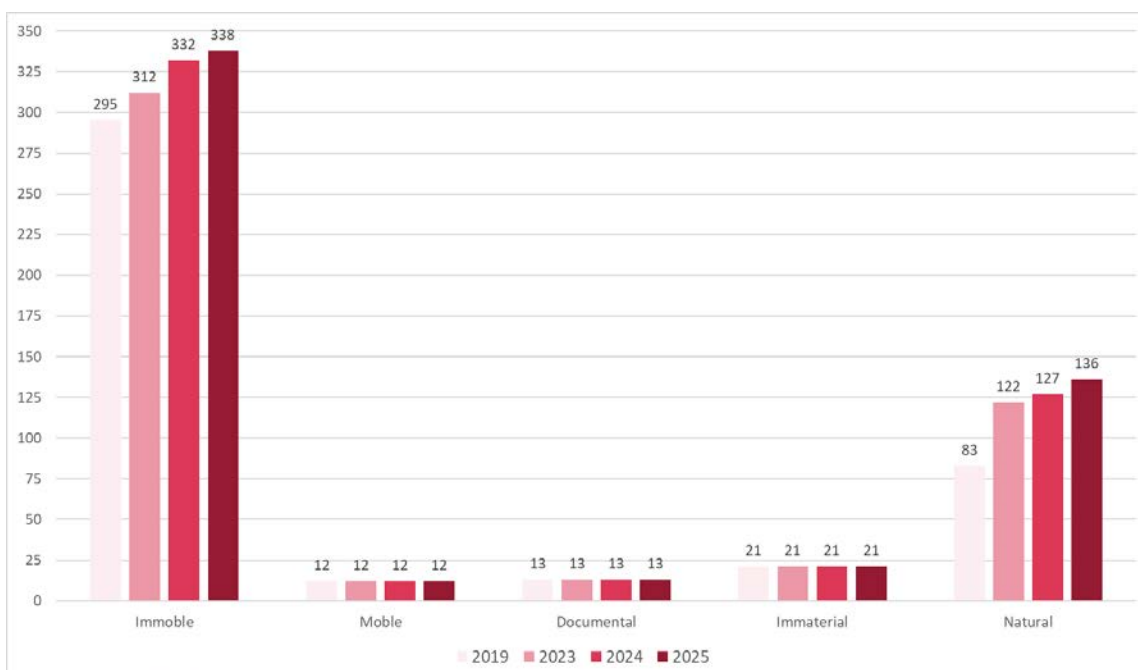
Total de fitxes a maig 2025: 520 (en la seva versió íntegra)

Amb la nova incorporació de **15 elements** nous al Mapa de Patrimoni Cultural, el total d'elements registrats ascendeix a 520. Les noves incorporacions han incrementat el volum de les següents tipologies:

- Patrimoni natural (9 elements)
- Patrimoni immoble (6 elements)

En definitiva, des de 2019 i 2025, s'han incorporat un total de 96 fitxes en el conjunt del mapa, sobre tot d'elements classificats dins de les tipologies de patrimoni natural i patrimoni immoble.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades introduïdes al Mapa de Patrimoni Cultural de Rellinars

MAPA del PATRIMONI CULTURAL i NATURAL

RELLINARS (el VALLÈS OCCIDENTAL)

Redacció: Jordi Montlló Bolart

2019

Í N D E X	Pàg.
PRESENTACIÓ	7
AGRAÏMENTS	9
METODOLOGIA	10
Marc teòric	10
Explicació fitxa	14
Elements no inclosos en el mapa	15
Processos de treball	16
MARC TERRITORIAL	23
Escut municipal i toponímia	23
El medi físic	24
La població i la seva activitat	26
Evolució històrica	28
RESULTATS DE L'ESTUDI	41
Patrimoni immoble	43
Patrimoni moble	69
Patrimoni documental	71
Patrimoni immaterial	74
Patrimoni natural	81
ESTAT ACTUAL DELS ELEMENTS FITXATS	89
Protecció legal	90
Estat de conservació	110
Cronologia	113
Titularitat	114
ELEMENTS NO FITXATS	117
BIBLIOGRAFIA	122
RECURSOS EN XARXA	153
FONS DE L'ARXIU HISTÒRIC DE TERRASSA – ARXIU COMARCAL	157
ANNEXOS	163
Llistat per ordre alfabètic	
Llistat per ordre numèric	
Llistat per ordre tipològic	

FITXA TÈCNICA

Nom del projecte:	Mapa del patrimoni cultural i natural de Rellinars (el Vallès occidental)
Població i comarca:	Rellinars (el Vallès occidental)
Promoció:	Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona Ajuntament de Rellinars
Execució i coordinació:	Jordi Montlló Bolart Doctor en Antropologia social i historiador
Equip de treball:	Laura Bosch Martínez Carles Cornadó i García Marc Malgosa Montserrat Joan Soler i Gironès Marc Samper Gispert
Coordinació Oficina de Patrimoni Cultural Diputació de Barcelona:	Pere Barbado
Dates de realització:	Gener -juliol 2019

PRESENTACIÓ

L'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) de la Diputació de Barcelona és un servei especialitzat en la cooperació i promoció del patrimoni cultural local. Dins del seu programa d'Estudis i Projectes, l'Oficina (OPC) promou l'elaboració de Mapes del patrimoni cultural i natural, amb la col·laboració dels municipis interessats, seguint els següents objectius:

- Captació exhaustiva de dades relacionades amb elements del patrimoni cultural i natural del municipi.
- Valorització dels elements reconeguts.
- Adopció de mesures per a la seva protecció, consolidació i/o conservació.
- Planificació d'accions de difusió i de rendibilització social i cultural.

Aquesta memòria tècnica reflecteix el resultat dels treballs de recerca i elaboració del Mapa de patrimoni cultural i natural del municipi de Rellinars (el Vallès occidental). L'estudi ha estat encarregat a Jordi Montlló Bolart per l'Oficina de patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona a partir de la sol·licitud efectuada per l'Ajuntament de Rellinars.

La realització de l'estudi s'ha produït entre els mesos de gener i juliol de l'any 2019.

AGRAÏMENTS

Aquest treball no s'hauria pogut realitzar sense l'inestimable col·laboració d'un seguit de persones a qui volem donar un sincer regreïament.

En primer lloc volem agrair la col·laboració de l'Ajuntament i el seu personal pel seu interès i per les gestions facilitades en tot moment.

Quan hem necessitat fer una consulta en un arxiu, biblioteca o centre oficial o privat, ens hem trobat una sèrie de persones que ens han atès molt professionalment. Volem agrair les atencions rebudes dels tècnics del departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació de Barcelona.

El nostre agraïment també és per totes les persones que ens han obert amablement les portes de casa seva.

En l'apartat de metodologia es pot veure el llistat de totes les persones que han col·laborat d'una manera o altra en la gestació d'aquest treball, la informació de les quals ha estat valuósíssima.

Però sobretot vull agrair la dedicació abnegada, continua i desinteressada de Marc Malgosa, Carles Cornadó i Laura Bosch.

METODOLOGIA

MARC TEÒRIC

La finalitat d'aquest tipus de treball és la recopilació exhaustiva dels elements del patrimoni cultural i natural d'un municipi. L'eix bàsic del treball és l'inventari de tots els elements susceptibles d'ésser reconeguts com a rellevants o singulars d'aquella població pels seus valors històrics, artístics, simbòlics o identitaris, a partir d'una tipologia concreta que permet englobar-hi totes les accepcions reconegudes.

De cada element es fa una fitxa amb totes les dades que s'hagin pogut aplegar d'aquell bé cultural o natural, ja sigui a través de la visita *in situ* o a través de la documentació bibliogràfica (veure apartat corresponent), a través d'arxius o d'informació oral facilitada per particulars, propietaris o representants d'entitats socials i/o culturals del municipi. Amb l'inventari fet i les dades recollides es poden fer les pertinents classificacions, anàlisi i estudis estadístics, a fi i efecte de fer-ne les valoracions corresponents, tant a nivell individual de cada bé com a nivell global; tant del seu estat de conservació, com del nivell de protecció que té o de les seves característiques històriques.

El que es tracta, és de facilitar a l'Ajuntament i a la ciutadania d'aquell municipi una eina de coneixement de la globalitat dels seus béns patrimonials, des d'una visió àmplia del concepte patrimoni. Es tracta, alhora, d'obtenir un instrument que permeti l'establiment de mesures per a la seva salvaguarda. Entesa aquesta com el conjunt de mesures adoptades per a la seva protecció i conservació i faciliti el seu accés públic i la transmissió a les generacions futures amb les millors condicions. Així com la planificació de projectes de rendibilització social o l'elaboració de programes de difusió; ja siguin rutes didàctiques o turístiques, publicacions, jornades de debat, conferències, etc. També ha de servir per facilitar la presa de decisions en el planejament urbanístic, la planificació de senyalització o la coordinació de programes conjunts amb municipis veïns.

Els Mapes del patrimoni cultural i natural d'un municipi són, bàsicament, elements vius: poden créixer o disminuir segons les circumstàncies conjunturals. S'hi poden afegir nous elements perquè es consideri oportú o perquè apareguin elements desconeguts en el moment de la realització del treball: nous jaciments arqueològics, donacions de col·leccions, barraques de pedra seca, etc. També es pot donar el cas que, malauradament, s'hagin de suprimir elements per robatori, destrucció, natural o antròpica o canvis de criteris. Amb aquestes premisses, cal considerar el Mapa del patrimoni cultural i natural com una eina dinàmica i activa.

Però, s'ha de tenir present que no es tracta d'un treball de recerca pura i estricta, en el sentit acadèmic de la paraula. Tampoc es pretén fer una història del municipi, ni fer una anàlisi de l'evolució social o econòmica, ni un estudi estadístic o demogràfic d'aquell poble. No es parteix d'un plantejament d'una hipòtesi que cal confirmar o rectificar ni s'han fixat uns objectius científics que cal assolir. Per tant, no hi ha unes conclusions finals; ja que no es tracta d'un element tancat, sinó obert, com ja s'ha comentat.

Tampoc és un catàleg del patrimoni arquitectònic o urbanístic del municipi; amb una normativa associada de protecció. Per tant, no té cap influència ni transcendència en la protecció urbanística d'un bé o element. Tot i que si que pot servir com a document base per a futures catalogacions. És un simple inventari, una base de dades relacionades amb unes coordenades que l'ubiquen en un espai concret; un mapa amb les corresponents fitxes al servei dels ciutadans i ciutadanes, que recull tot el patrimoni existent a la població o relacionat amb ella, a modus de diagnosi. Tampoc és una eina cadastral ni destinada a la imposició o revisió d'impostos de cap mena.

A partir d'aquest treball es poden gestionar i implementar futures polítiques culturals o patrimonials, programar recerques d'investigació o elaborar plans de protecció urbanístics; però sempre com un punt d'inici; sense capacitat legal ni normativa.

Els Mapes del patrimoni cultural i natural d'una població han de comprendre la detecció exhaustiva, descripció i valoració dels diversos béns i elements patrimonials del territori. Per fer-ne l'estudi cal una prèvia classificació tipològica de cada elements per agrupar-lo segons les seves característiques.

Per seguir un mateix criteri, ja que el concepte de patrimoni pot ser ambigu i poden coincidir diferents casuístiques en un mateix element, se segueix un protocol establert per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. En aquest es fa una classificació de cinc àmbits i divuit tipologies. Els àmbits són: patrimoni immoble, patrimoni moble, patrimoni documental, patrimoni immaterial i patrimoni natural. El nivell d'aprofundiment en cadascuna de les tipologies de béns patrimonials dependrà de la informació disponible. En tot cas, el Mapa de Patrimoni haurà de permetre una visió de conjunt del patrimoni local.

Cada àmbit es divideix en les corresponents tipologies tal i com es mostra en la següent taula:

1.-Patrimoni immoble	1.1- Edificis
	1.2- Conjunts arquitectònics
	1.3- Elements arquitectònics
	1.4- Jaciments arqueològics
	1.5- Obra civil
2.-Patrimoni moble	2.1- Elements urbans
	2.2- Objectes
	2.3- Col·leccions
3.- Patrimoni documental	3.1- Fons d'imatges
	3.2- Fons documental
	3.3- Fons bibliogràfic
4.-Patrimoni immaterial	4.1- Manifestacions festives
	4.2- Tècniques artesanals
	4.3- Tradició oral
	4.4- Música i dansa
	4.5. Costumari
5.-Patrimoni natural	5.1- Zones d'interès natural
	5.2- Espècimens botànics singulars

L'àmbit del **patrimoni immoble** inclou edificis singulars amb valor monumental, artístic, històric, etnològic, identitari, religiós, industrial o simbòlic. La tipologia de conjunts arquitectònics inclou diversos edificis que formen un conjunt o estructures complexes composades per diversos elements edificats. En la tipologia d'elements arquitectònics s'inventarien elements rellevant d'un edifici: parts singulars d'edificis, elements d'origen arquitectònic que ja no formen part de cap edifici, i elements que formaven part de l'entorn inherent d'un edifici. També s'inclouen estructures arquitectòniques de caire rural o popular. Dins aquest àmbit s'inventarien jaciments arqueològics de qualsevol tipus i cronologia i obra civil, obres de caràcter públic o comunal.

El segon àmbit és el de **patrimoni moble**, que inclou elements urbans, objectes i col·leccions. Els elements urbans fan referència a monuments o elements commemoratius o ornamentals instal·lats a la via pública.

L'àmbit de **patrimoni documental** inclou fons d'imatges, fons documentals i fons bibliogràfics. Els primers fan referència a sèries d'imatges (fotografies, films, ...) que formen un fons o una col·lecció, segons criteris temàtics o de propietat. Els fons documentals són sèries de documents que formen un arxiu de propietat pública o privada. S'entén fons bibliogràfics a sèries de llibres que formen part d'un arxiu, biblioteca o col·lecció que tinguin un valor històric i patrimonial.

El **patrimoni immaterial** comprèn manifestacions festives, tècniques artesanals, tradició oral, música, dansa i costumari. La tipologia de les *manifestacions festives* recull les festes populars locals, en la seva globalitat, o destacant una activitat singular específica dins la festa, formin part o no del cicle festiu anual, religiós o laic. S'entén per *tècniques artesanals* les manifestacions singulars i específiques de la localitat o el seu entorn, en relació als oficis, a l'artesanía, a la gastronomia, etc. Per *tradició oral* cal entendre qualsevol referència d'origen no literari (transmesa oralment tot i que es pot haver publicat) relacionada amb llocs o elements del terme: contes, llegendes, etc. Dins aquest àmbit del patrimoni immaterial també s'inclouen *manifestacions musicals* tradicionals singulars i específiques de la localitat que estiguin en vigor o bé que s'hagin perdut. Finalment en l'apartat de costumari es documenten maneres d'actuar o de fer, comportaments socials o actituds específiques del municipi que estiguin en vigor o bé que s'hagin perdut.

El darrer àmbit és el de **patrimoni natural** que abasta dos tipologies: zones d'interès o espècimens botànics singulars. Pel que fa a zones d'interès són les que tenen un valor específic a causa de les seves característiques botàniques, ecològiques, zoològiques, geomorfològiques o paisatgístiques, encara que hagin estat creades o alterades per intervencions antròpiques. Els espècimens botànics de caire singular que tenen un interès sovint més històric o cultural que no pas ecològic també es documenten.

CARACTERÍSTIQUES DE LA FITXA

Per inventariar o documentar tota aquesta tipologia de béns patrimonials, s'ha utilitzat el model de fitxa en MS ACCES 2000, establert per l'Oficina del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, que comprèn els següents camps d'informació: Número de Fitxa; Codi; Àmbit; Denominació; Lloc/Adreça; Titularitat; Nom del propietari; Tipologia; Ús

Actual; Descripció; Observacions; Estat de conservació; Autor; Estil/Època; Any; Segle; Emplaçament; Longitud; Latitud; Altitud; Fitxes associades; Accés; Historia; Bibliografia; Protecció; Inventari; Vincles; Autor de la fitxa; Data de registre; Data de modificació; i fins a un màxim de tres fotografies. Hi ha diversos tipus de camp segons s'indica a continuació:

Obligatoris / No obligatoris	Només s'han de complimentar els camps de la fitxa que sigui possible, d'acord amb el volum d'informació disponible, excepte els que són obligatoris. Els camps restants es poden deixar en blanc si no hi ha informació.
Tancats / Oberts	Alguns dels camps són tancats (és a dir, presenten un desplegable amb un conjunt d'opcions tancades prement una sageta a la dreta). La resta de camps són oberts (la redacció és lliure)
Limitats / extensibles	Tots els camps tenen un espai limitat (el que es veu a la fitxa) excepte alguns que són extensibles (es pot escriure fins a 4000 caràcters), que presenten al costat dret del camp dues sagetes.

ELEMENTS NO INCLOSOS EN EL MAPA

Hi ha una sèrie d'elements que no han de ser inclosos en el Mapa del patrimoni com a fitxa. És el cas d'elements poc singulars o dubtosos, o bé elements que d'entrada no mereixen o no poden ser fitxats però sí citats. En aquest cas, s'inclouen en un apartat o llistat "d'elements no fitxats". Es tracta d'elements poc rellevants, amb pocs valors històrics o artístics; o bé, elements desapareguts o destruïts; o bé, elements que tot i tenir-ne referències orals o bibliogràfiques no s'han pogut localitzar; o bé, elements pertanyents a d'altres municipis limítrofes, però que es creia que eren del municipi en estudi; o bé, que formen part d'un altre element, i que no cal singularitzar. La relació de tots aquests elements s'incorpora a la memòria ordenats per tipologies.

De totes maneres, hi ha elements que no s'han de fitxar mai. Són els casos d'entitats i associacions culturals, socials o esportives; festivals i altres esdeveniments culturals no festius; biblioteques o altres equipaments culturals; l'escut municipal; personatges il·lustres o esdeveniments. Els Mapes del patrimoni són inventaris d'elements del patrimoni cultural, no és el cens de recursos culturals del municipi. No es tracta de documentar l'activitat o l'agenda cultural, sinó aquella que té un plus de component patrimonial, històrica o tradicional, ja sigui material o immaterial.

Es pot donar el cas d'haver de reflectir la importància d'una entitat determinada per la seva implantació o antiguitat. En aquest cas es pot fer fixant una activitat tradicional o festiva que organitzen, o fent la fitxa del seu arxiu o del seu fons documental o ,fins i tot, documentant la seva seu, encara que l'edifici com a tal no tingui prou entitat arquitectònica.

PROCESSOS DE TREBALL

Fase prèvia de documentació

La primera tasca que es planteja en la realització del Mapa del patrimoni cultural i natural d'un municipi és la recerca documental en arxius, biblioteques i serveis oficials on hi hagi la possibilitat o la sospita de l'existència d'informació referent a aquell municipi. En aquest sentit, els treballs previs de documentació han estat els següents:

- Consulta i buidatge de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya, dipositat en el Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya; a partir del cercador INVARQUE que permet la consulta de les fitxes telemàticament.
- Consulta i buidatge de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, dipositat en el Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya; a partir del cercador INVARQUIT que permet la consulta de les fitxes telemàticament.
- Consulta de les memòries d'excavacions arqueològiques o estudis d'impacte ambiental relacionades amb el municipi de Rellinars, dipositades en el Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Consulta del Pla General d'Ordenació Urbanística Municipal de Rellinars. Així com el Catàleg de Béns a protegir i el Catàleg de masies i cases rurals.
- Consulta dels Mapes de Patrimoni Cultural i natural de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona corresponents als municipis de Castellbell i el Vilar, Vacarisses, Sant Vicenç de Castellet i Mura.
- Consulta i buidatge de l'Inventari del Patrimoni Industrial de Catalunya (IPIC), dipositat en el Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, a Terrassa.

- Consulta i buidatge de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya, dipositat a la Direcció General de Cultura Popular i Tradicional de Catalunya de la Generalitat de Catalunya.
- Consulta al Catàleg del Patrimoni Festiu a Catalunya elaborat per la Direcció General de Cultura Popular i Tradicional de Catalunya de la Generalitat de Catalunya.
- Consulta i buidatge de l'Arxiu del Servei de Patrimoni Local de la Diputació de Barcelona (SPAL).
- Consulta de l'anuari estadístic de Catalunya (Idescat) per les dades demogràfiques, econòmiques i estadístiques del municipi.
- Consulta a la pàgina web desenvolupada per l'Observatori del paisatge <http://wikipedra.catpaisatge.net/> a partir d'una idea inicial de la Fundació Catalunya - La Pedrera i amb la col·laboració de l'associació Drac Verd, entre altres entitats que vetllen pel patrimoni de la pedra seca a Catalunya.
- Consulta de l'inventari de rellotges de sol dels Països Catalans de la Societat Catalana de Gnomònica.
- Consulta de l'inventari d'arbres monumentals i d'interès local i comarcal del departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.
- Consulta on line de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC).
- A la pàgina web de Medi Ambient del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, s'ha consultat l'Aplicatiu dels Espais Naturals de Catalunya, el Visor europeu de la Xarxa Natura 2000 i la Xarxa Natura 2000 a Catalunya, per tal de detectar els possibles espais declarats com a Zones Especials de Conservació (ZEC) i les Zones de Protecció per a les Aus (ZEPA). <http://mediambient.gencat.cat>
- Consulta del repositori de la Memòria Digital de Catalunya on es troben diverses col·leccions fotogràfiques consultables telemàticament.
- Consulta de l'Arxiu Gavín al Monestir de les Avellanes. L'Arxiu Gavín ha definit el seu fons segons l'activitat generada per Josep Maria Gavín. La naturalesa d'aquest fons recull documentació de temàtica religiosa, així com de cultura popular catalana.
- Consulta a l'arxiu històric de l'Ajuntament de Terrassa.
- Consulta als fons del Museu de Terrassa, del Museu d'Arqueologia de Catalunya i del Museu del Disseny.
- Consulta a l'Arxiu municipal de Rellinars.

- Consulta a l'Arxiu Diocesà de Vic. Conté la documentació generada al llarg de dotze segles per les institucions eclesiàstiques del bisbat de Vic, i d'altres fons no eclesiàstics de gran significació que ha anat aplegant al llarg del temps, referits tots ells al territori del bisbat.
- S'ha consultat la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, per tal de concretar el tipus de protecció de les zones protegides del municipi.
- S'ha consultat la base de dades de la Confederació Sardanista de Catalunya, <http://portalsardanista.cat>

S'han consultat una sèrie d'obres bibliogràfiques, algunes de caràcter general com el Costumari de Joan Amades o la Catalunya romànica, però d'altres ben concretes, com ara les publicacions editades per l'Ajuntament, el Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i serra de l'Obac o altres municipis propers. Els temes han estat d'allò més variats, sempre que tinguessin referència amb el que buscàvem. Podeu consultar aquesta bibliografia en l'apartat corresponent d'aquesta memòria.

La consulta i el buidatge de tots aquests arxius, inventaris i fons bibliogràfics i documentals, ha permès elaborar un primer llistat provisional d'elements, el qual ha estat contrastat amb els responsables del seguiment per part de l'Ajuntament i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, així com amb alguns dels informants que han col·laborat durant la realització del present treball.

Treball de camp

La tasca més ingent, però alhora fonamental i indispensable d'aquesta fase ha estat la de visitar *in situ* els diferents béns patrimonials: edificis, fonts, jaciments arqueològics, objectes, espècimens d'interès, etc. Hem comptat amb la col·laboració d'alguns veïns que han facilitat la nostra feina i ens han obert les portes d'algunes finques particulars. En alguns casos, però, no ha estat possible entrar, ni a dins les cases ni, en algunes ocasions, dins la finca. En aquest apartat, cal destacar la col·laboració del Marc Malgosa, en Carles Cornadó, en Joan Soler i en Marc Samper.

Durant el treball de camp s'han fotografiat en format digital els elements que han estat localitzats. Excepcionalment no s'ha pogut obtenir fotografies d'alguns elements per problemes amb l'accés o per tractar-se d'esdeveniments organitzats durant el curs de l'any i s'han utilitzat les fotografies cedides pels propietaris o per l'Ajuntament. La qualitat de les imatges, sovint ha estat determinada per condicionants físics irreversibles com l'estretor d'alguns carrers a l'hora de fotografiar edificis o la presència d'elements aliens a

l'arquitectura, la manca de visibilitat o perspectiva. Però l'objectiu d'aquestes fotografies no és artístic sinó el d'identificar l'element inventariat.

De cada element s'han pres la situació geogràfica en coordenades UTM. El sistema utilitzat de referència geodèsica és l'ETRS89 (EPGS:25831), a partir del programa INSPIRE creat per la Comunitat Europea per tal de promoure l'harmonització de la geoinformació per tots els estats membres per tal de facilitar la interoperabilitat entre els territoris, i que és el que utilitza la Diputació de Barcelona des d'enguany.

En el cas del patrimoni immaterial es posen coordenades quan el bé inventariat discorre en un lloc concret o característic. El cas de la tradició oral i peces musicals es poden ubicar en coordenades genèriques, al costat de l'Ajuntament com a punt de referència, ja que afecten a tot el municipi. En el cas d'elements immobles amplis, tipus camins, boscos, jaciments arqueològics, es posen les coordenades d'un punt intermedi. També en els casos de conjunts arquitectònics com carrers o grups de cases. També es dona el cas d'inventariar elements que es troben en altres municipis (arxius, museus, col·leccions privades,...). En aquests casos, les coordenades UTM, fan referència a l'Ajuntament o amb un edifici relacionat.

El treball de camp s'ha recolzat amb una sèrie d'entrevistes a persones relacionades amb entitats socials i culturals del municipi que poguessin tenir alguna vinculació amb elements del patrimoni cultural de Rellinars o amb propietaris o masovers de masies. La relació d'aquestes entrevistes és la següent:

Nom	Referència / entitat
Albiñana, Susi	Les Boades
Alonso, Maria	Veïnat església vella
Arnau Fainer, Joan	La Farinera
Artigas, Ramon	Drac Verd de Sitges
Baldomà, Montserrat	Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL)
Bosch, Emili	Cal Llobet
Capsir, Josep	Museu del Disseny de Barcelona
Casas, Carles	SIS – Centre Excursionista Terrassa (CET)
Casas Ortega, Jaume	Amics dels Gegants de Rellinars
Casanova, Rafael	Fotògraf

Chappuis, Eric	Biblioteca
Cornadó i Garcia, Carles	Investigador
Família Colomer - Fornells	Can Fornells
Félix Rodríguez	Can Massana
Forte, Carme	Les Ferreres
Frontera Vila, Genís	Historiador
Guillemot, Jordi	Bloguer
González, Josep Antoni	Les Boades
Hernández, Ángel Manuel	Historiador
Jiménez Capdevila, Lúdia	Cal Manel
Letosa, Josep	El Gibert de Baix
Lorca, Josep Lluís	Arxiu Històric de Terrassa
Malgosa, Jordi	ADF
Malgosa, Marc	Geògraf
Martínez, Sergi	SIS – Centre Excursionista Terrassa (CET)
Miño, Àngel	Parc Natural Sant Llorenç de Munt i l'Obac
Molist, Núria	Museu d'Arqueologia de Catalunya
Moreno, Dolors	Regidora
Morraja Escuder, Anita	La Farinera
Muntadas, Francesc	Informant Església vella
Perarnau, Claudi	Antic jutge de Pau
Pérez, Isabel	Veïnat església vella
Puig, Eduard	Casajoana
Puigdellívol, Marcel·lí	Caçador
Ramos, Gemma	Museu de Terrassa
Rodríguez, Servando	Veïnat església vella
Rueda Bueno, Agnès	Arxiu Municipal
Sallés, Pere	El Cellers
Sallés, Quim	El Molí
Samper, Marc	Geògraf

Sansalvador, Josep	Arxiu Gavín
Sellarés, Mariano	Anticalcalde
Seró, Marc	Casajoana
Simarro, Ignasi	Veïnat de Les Codines
Soler Gironès, Joan	Geògraf
Tàpies, Quico	Blog http://santllorencdelmunt.com/fotos
Teresa Boada	Can Massana
Vázquez Garcia, Marcel·lí	Cal Feliu
Vélez, Pilar	Museu del Disseny
Vives Jorba, Salvador	SIS – Centre Excursionista Terrassa (CET)

Observació participant

Hi ha esdeveniments vinculats al món festiu, que s'han de fixar per la seva rellevància patrimonial però que es realitzen en dates que no coincideixen amb l'elaboració i execució del present mapa. En aquest cas, la informació ve donada pels informants o la bibliografia. Però si es tracta d'esdeveniments que coincideixen amb el calendari del mapa, encara que sigui en festiu o cap de setmana, s'hi ha participat de forma directa, assistint a l'acte, observant, parlant amb la gent i prenen notes i fotografies. A Rellinars s'ha fet amb la Festa de les Caramelles (fitxa 331).

Treball de gabinet

La fase final del treball consisteix en redactar la present Memòria, amb totes les dades obtingudes i fetes les pertinents valoracions. Amb la informació documental i la informació obtinguda del treball de camp, tant gràfica com escrita o oral, s'han pogut elaborar les corresponents fitxes de cada element i fer-ne una anàlisi i un diagnòstic concret sobre la rellevància, tipologia, potencialitat i possibilitats del patrimoni cultural de Rellinars.

Les dades obtingudes de la recerca bibliogràfica són fruit d'una compilació més que d'un treball d'investigació, com ja s'ha especificat en l'apartat corresponent. Per tant, no sempre es poden contrastar. Sovint la historiografia local és poc metòdica i s'acostuma a alimentar d'ella mateixa, sense contrastar amb les fonts originals. Per aquest motiu, si hi ha algun error, s'ha d'entendre dins aquesta particularitat.

En el cas d'elements catalogats, els noms utilitzats a les fitxes són els que s'han consensuat entre tècnics de l'Ajuntament i historiadors locals, ja que els topònims del municipi pateixen de grafies poc contrastades, contradictòries i errors múltiples.

Signatures abreujades d'arxius i entitats consultats:

AMR	Arxiu Municipal de Rellinars
AEV	Arxiu Episcopal de Vic
CC.AA	Carta Arqueològica
CEC	Centre Excursionista de Catalunya
ICGC	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya
INVARQUE	Inventari del Patrimoni Arqueològic de la Generalitat de Catalunya
INVARQUIT	Inventari del patrimoni arquitectònic de la Generalitat de Catalunya
IPEC	Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya
IPIC	Inventari del Patrimoni Industrial de Catalunya
SAM	Servei d'Atenció Museística
SPAL	Servei del Patrimoni Arquitectònic Local

MARC TERRITORIAL

ESCUT MUNICIPAL I TOPONIMIA

L'escut municipal es defineix pel següent blasonament: Escut caironat, de porpra, dues claus passades en sautor amb les dents a dalt i mirant cap enfora, la d'or una banda i per damunt de la d'argent en barra, acompanyades de 3 estrelles d'argent malordenades. Per timbre una corona mural de poble. Les claus de sant Pere són l'atribut del patró del poble, mentre que les tres estrelles són un senyal tradicional de l'escut de la localitat.

S'aprova el 30 de maig del 2001¹ i es publica al DOGC el 29 de juny del mateix any amb el número 3420.

Toponímia

Segons Moreno (1986, 25), en els documents més antics, que corresponen al segle XII, els noms que apareixen són *Ridlinars*, *Redlinars*, Riu Linars. En documentació posterior, dels segles XVII i XVIII trobem *Reynás* o *Reinàs*. Curiosament aquesta és la fórmula que algunes persones encara utilitzen oralment per referir-se a Rellinars.

El primer nom seria una composició de Riu Linars. És a dir, de vall o camps rics en lli. La mateixa designació aplicada amb idèntic motiu es troba en diversos llocs de Terrassa i a la Barata de Matadepera.

Tot i així la tradició popular atorga l'origen del nom a un convent de monges. Segons aquesta tradició el nom li vindria d'un convent de monges, provinents del monestir de Pedralbes, que se situaria al casalot del Solà. Les monges que hi viurien les designarien com a reines per provenir de la noblesa. La base científica sobre la que s'aixecaria aquesta hipòtesi seria que l'abadessa del reial monestir de Pedralbes rebé com a concessió reial el dret a cobrar impostos sobre la parròquia de Rellinars per a sosteniment de l'ordre. Dolors Moreno (1986, 25 i 26) va trobar un document a l'Ajuntament que explicaria la difusió d'aquesta idea, generada per la mateixa població local: "Según expresan los ancianos de este pueblo, oído decir por sus antepasados, el pueblo de Rellinás tiene este nombre porque antes de la formación del pueblo, en el sitio hoy llamado Casalot del Solà, en este término municipal, existió un convento de monjas, que solamente tenían entrada y

¹ RESOLUCIÓ de 30 de maig de 2001, per la qual es dóna conformitat a l'adopció de l'escut heràldic del municipi de Rellinars.». DOGC núm. 3420. Generalitat de Catalunya, 29-06-2001.

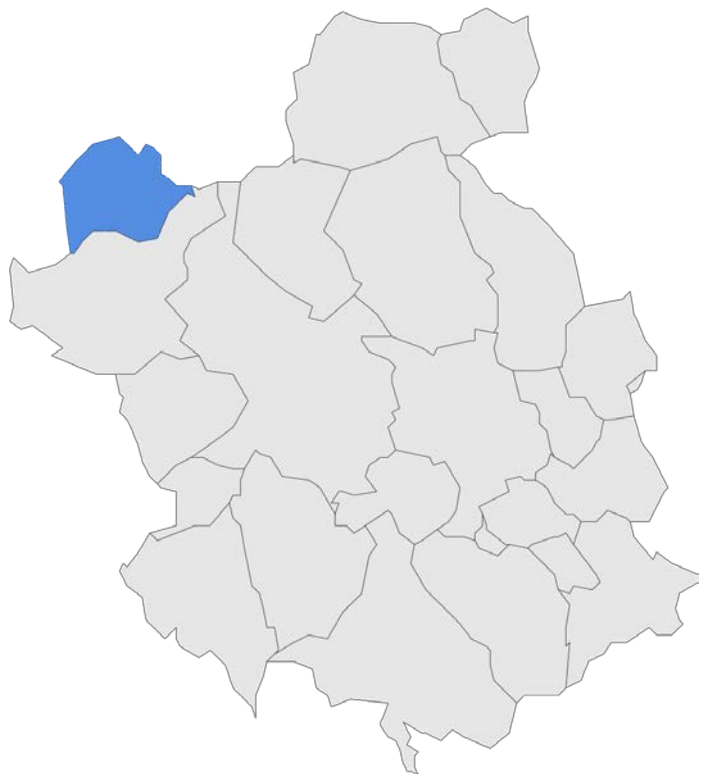

podían ser admitidas como religiosas mujeres de familia Real y de la Nobleza, dándole el nombre de – el convento de Reinas- y al fundarse el pueblo, le pusieron este nombre de Reinas, perfeccionándolo con el tiempo, llamándolo hoy Rellinàs” . Està signat el 6 d'octubre de 1889 per l'alcalde del moment.

La mateixa Dolors Moreno argumenta científicament la inviabilitat d'aquesta teoria, ja que el monestir es funda al segle XIV i, segons sor Eulàlia Anzizu, Rellinars no hagué de pagar aquesta quota fins al segle XVI, molt més tard dels documents on apareix el nom.

EL MEDI FÍSIC²

Rellinars és un municipi de l'extrem occidental del Vallès occidental, a tocar amb la comarca del Bages. Confronta amb el municipi de Vacarisses, a migdia, i amb els termes bagencs de Mura, al nord, Sant Vicenç de Castellet, al nord oest, i Castellsbell i el Vilar, a ponent. Centrat per la vall de Rellinars, és envoltat per notables elevacions, que per llevant i migdia són derivacions de la Serra de l'Obac, que culminen en el Paller de Tot l'Any (576 m), al límit amb els termes de Vacarisses i Mura, prop del qual s'alcen la Balma Roja (700 m), el Castell de Bócs (659 m), els Hostalets d'en Daví i, més al sud, el turó de la

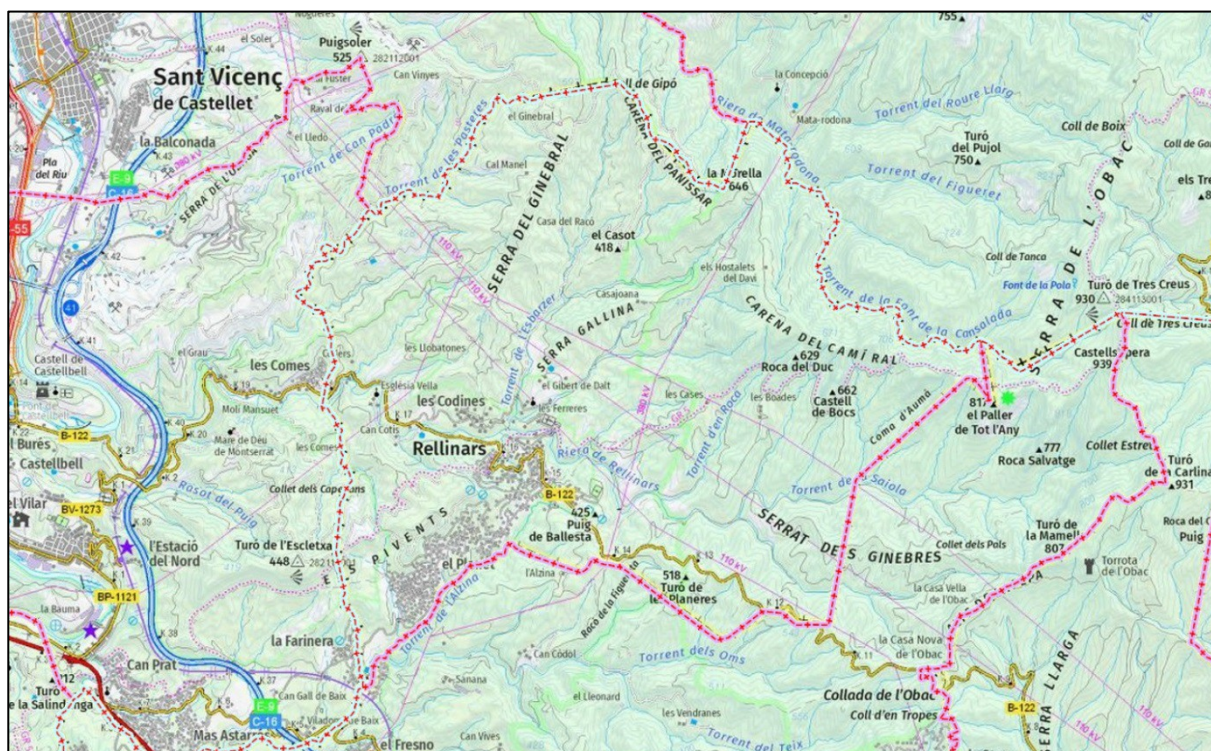

Rellinars dins la comarca del Vallès occidental

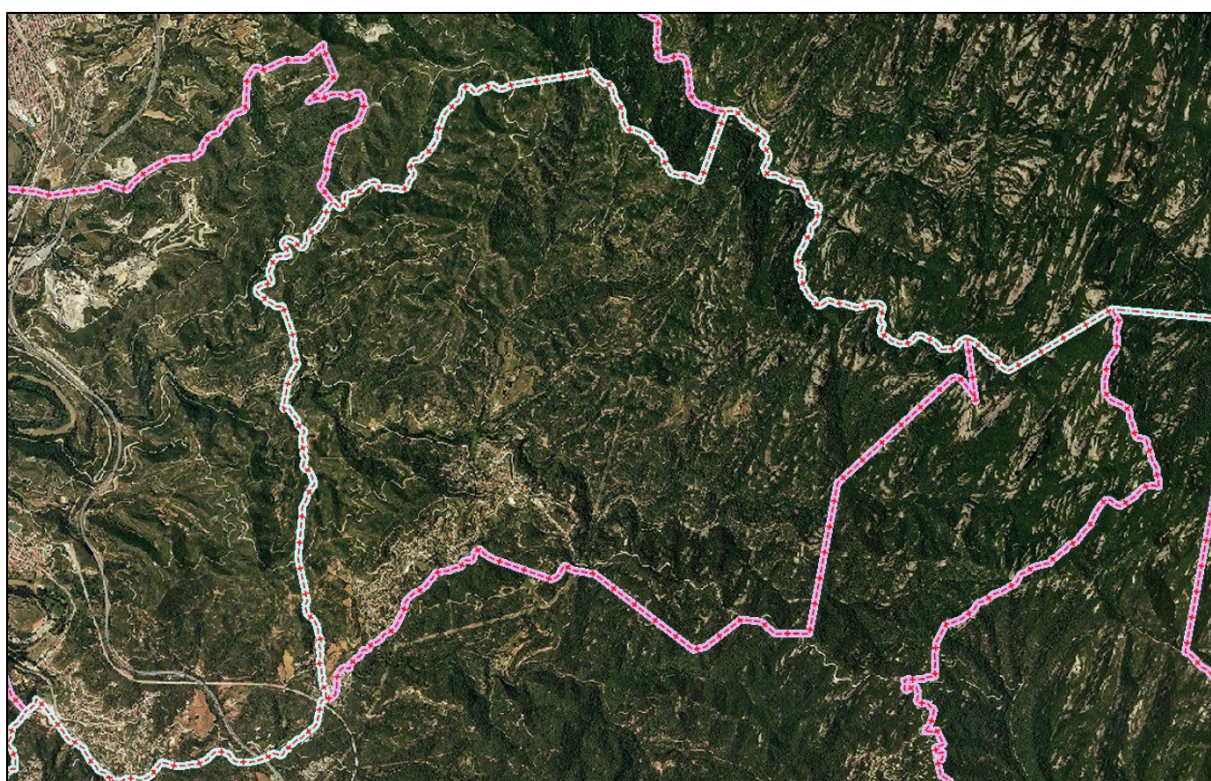
Font del Conill i, més al nord, el Ginebral. Carenejant pel sector llevant-nord hi ha encara una bona llenca de l'antic Camí ral de Barcelona a Manresa i al Berguedà que passava pel coll d'en Daví, amb magnífiques vistes a migdia sobre el massís de Montserrat i damunt la intricada afrau de Mata-rodona al cantó oposat, molt conegut pels excursionistes, i del qual davallava la drecera dita el camí del Correu vers Rellinars.

Té una extensió de 17,79 km² i una població de 747 habitants, amb el cens del 2018³. Per tant, la seva densitat demogràfica és de 41,9 habitants per km².

² <https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0054831.xml> [consulta del 27 de juny de 2019]

Mapa topogràfic de Rellinars. Font ICGC

Ortofotografia de Rellinars. Font ICGC

El territori és especialment ric en fonts que alimenten nombrosos corrents d'aigua. Es destaquen la de Carlets, la d'en Seuba, la del Noial, la del Ginjoler, la de l'Esbarzer, la de la Boada, les Fonts, etc. Aigües vingudes de la font de la Saiola, del torrent de la Barbotera i de les fonts d'en Roca i d'en Sala i, més al nord, del torrent de Casajoana i de la font del Bosc, es reuneixen prop el Raval formant la riera de Rellinars (antic riu Llinars), afluent al Llobregat per l'esquerra que desguassa al veí terme de Castellbell i el Vilar, prop el pont de Castellbell. També són abundants en el sector més muntanyós les coves i els avencs, alguns amb topònims que evocuen el bandolerisme o les lluites del segle XIX.

El municipi comprèn el poble i cap de municipi de Rellinars, el veïnat de les Codines, les urbanitzacions del Planet, el Solell i el Peu de les Serres, i masies com les Ferreres, Casajoana, el Gibert de Dalt, les Boades, o el Cellers.

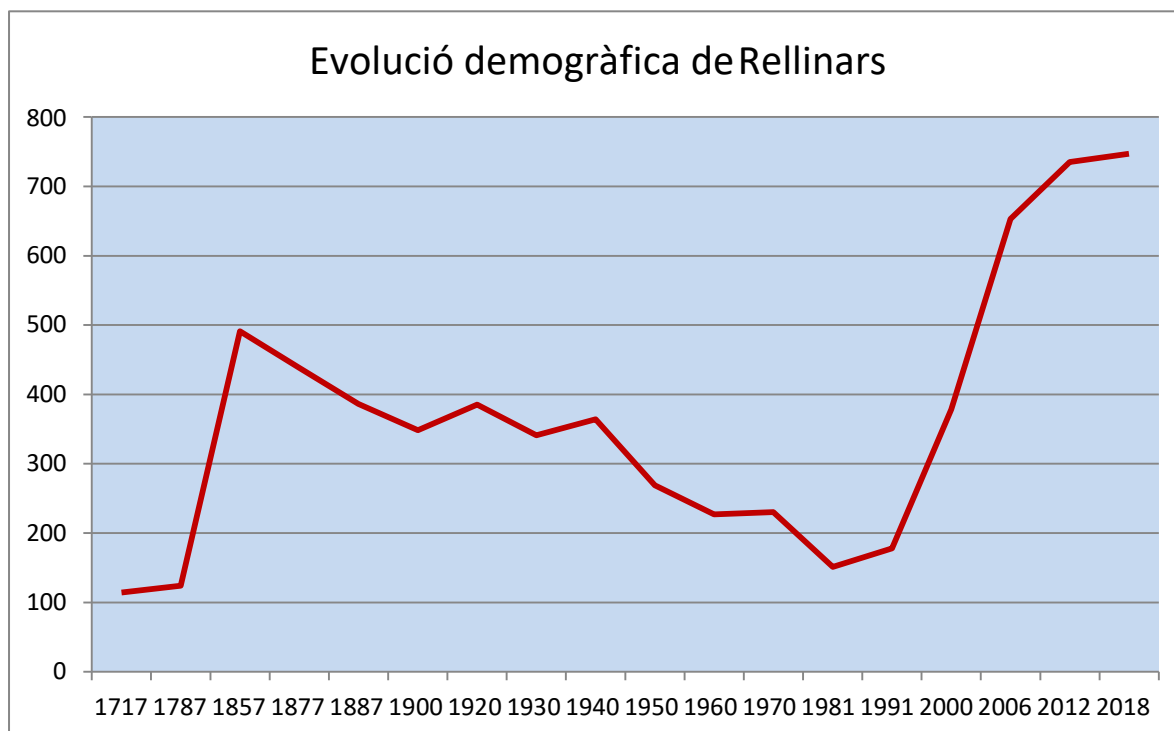
L'única via de comunicació és la carretera local B-122, que enllaça Terrassa amb els pobles bagencs de Castellbell i el Vilar. Hi ha altres vies que comuniquen els diferents indrets del terme.

LA POBLACIÓ I LA SEVA ACTIVITAT

Establir estadístiques de població en períodes en que no hi ha informació objectiva és especulació pura i dura que no porta enlloc. Les primeres dades de població per a Rellinars són del segle XVIII.

Un cop superades les conseqüències immediates de la Guerra de Successió i la situació política s'estabilitza es produeix una bonança econòmica que coincideix amb l'expansió del conreu de la vinya. Aquest és un fenomen generalitzat però que a la zona del Bages i entorn immediat té una especial força. És en aquest període que es comença a formar el nucli urbà. Fins aquell moment el poblament és dispers en masos i masies. Un document que esmentem en l'apartat històric dona una visió força clara de l'època.

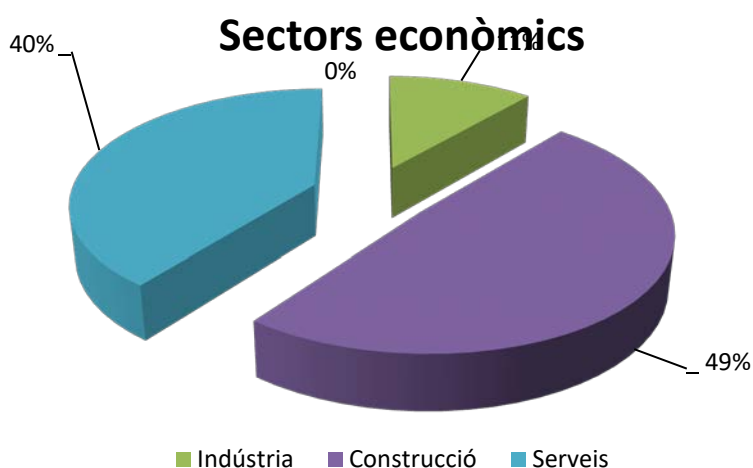
Durant la segona meitat del segle XIX les dades demogràfiques són contradictòries segons les fonts que es consulti; però a partir de la gràfica de l'idescat és quan es comença una pèrdua de la població continuada fins entrat el present segle XXI.

Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

L'activitat econòmica

Durant molts de temps, l'activitat econòmica tradicional de Rellinars ha estat l'agricultura. Sobretot, en els darrers segles, el conreu extensiu de la vinya. Però aquesta s'ha perdut en la seva totalitat i l'economia es basa actualment en el sector terciari i de serveis. Com indica la gràfica la construcció encara és el sector principal, amb 26 afiliats, seguit del de serveis, amb 21. La indústria només representa l'11% de l'activitat econòmica.

Rellinars és un municipi situat als límits del Vallès Occidental amb el Bages. Molt a prop de Terrassa, que és un pol d'atracció de població i motor econòmic de la comarca. Potser per això la meitat dels habitatges són de segona residència. A més el seu paisatge s'emmarca entre l'Obac d'una banda i el massís de Montserrat per l'altra. Prop de 700 ha del terme es troben dins del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac i formen part de l'espai europeu Xarxa Natura 2000 i del Parc Rural de Montserrat.

Tot plegat fa que la superfície de conreus sigui actualment residual i no hi hagi cens de caps de bestiar. Amb tot, darrerament es produeix un augment de la població, encara que tinguin el treball fora, i això canvia les perspectives de futur, on durant molts anys la tendència marcava un descens de la població.

EVOLUCIÓ HISTÒRICA

Fer un estudi de les societats antigues a partir de criteris moderns o contemporanis, com el dels límits municipals resulta infructuós, sinó estèril, ja que les estructures socials, polítiques i econòmiques d'aquells grups no responen a les mateixes necessitats que les societats actuals. Aquest tampoc és el lloc de fer una historiografia comarcal per ampliar la reduïda perspectiva d'un estudi tan local com el centrat en un municipi; ni és l'objectiu d'aquest treball, que pretén el coneixement dels valors patrimonials del municipi per a una posterior planificació i programació cultural. Per tant, per entendre millor el poblament en època prehistòrica o antiga ens caldria veure'n les particularitats de jaciments arqueològics més enllà de Rellinars o l'ús d'una bibliografia específica que sintetitzés les diferents descobertes.

Tot i que es coneixen la presència de poblament durant el neolític en indrets del massís de Sant Llorenç de Munt i serra de l'Obac, no s'ha detectat aquesta situació dins el terme municipal de Rellinars. Si més no de moment. Tampoc s'han descobert establiments d'època ibèrica o romana. Però sí evidències que en algun indret molt proper n'hi ha d'haver. Ho sabem, sobretot, per una ara trobada a l'església vella de Sant Pere i Sant Fermí. Es tracta d'una ara o lauda votiva de gres d'època romana amb una inscripció dedicada al déu Herotoragus, que va ser reaprofitada com a element constructiu en un mur de l'església vella. La base està tallada en tres dels seus quatre costats. La cara frontal està malmesa. A la part superior hi ha un "focus". La transcripció segons Fabre (1981) diu "Al déu Herotoragus, Màrcia Pietas de bon grat curà d'erigir aquest monument". El nom del déu al que està dedicada aquesta lauda votiva és una clara pervivència de la religiositat ibèrica en plena època romana.

L'arribada del món romà a la societat ibera suposarà un trencament de totes les estructures de tipus econòmic, polític, cultural, social i, fins i tot, religiós. Aquest canvi trigarà dos segles en consolidar-se, però serà definitiu. Els models econòmics i polítics seran els que tindran una reestructuració més brusca. El model d'establiment en turó o zona elevada serà substituït per una explotació extensiva del territori que requerirà construir les estances agrícoles al costat dels habitatges; i la conquesta militar requerirà un control més ferri dels substrat indígena, al cap i a la fi vençut. Segurament, els romans no van trobar en l'orografia del municipi un bon lloc per establir-se i desenvolupar una economia agrícola. Però el que segurament van fer va ser passar per aquestes terres amb l'objectiu d'aconseguir les terres interiors. Dins el procés d'aculturació que suposa l'arribada del món romà anomenat romanització, el canvi de creences és el més resistent a canviar. No és d'estranyar, doncs, trobar aquest tipus d'inscripció en el segle II dC.

El desmantellament de les estructures romanes per la pèrdua del poder polític i l'adveniment de nous elements i l'arribada de diferents pobles aliens al món romà, tant pel nord com pel sud, es liquida de cop amb les invasions sarraïnes, produint un replegament de la població autòctona i un llarg període d'incertesa.

Els reis francs prenen la iniciativa a partir del mateix segle VIII per assegurar les seves fronteres davant les incursions islàmiques. Pipí el Breu (751-768) primer i Carlemany (768-814) després, estableixen una zona de frontera defensiva que es coneixerà amb el nom de Marca Hispànica. Després d'un primer fracàs a la derrota de Roncesvalles (778), és Lluís el Pietós, fill de Carlemany, després de la presa de Barcelona (801), l'encarregat d'organitzar els nous territoris, amb la repoblació de la regió i l'establiment d'una línia de fortificació.

Al llarg dels segles X i XI es formen els grans dominis eclesiàstics, tant de la Seu de Barcelona, com de monestirs, i comencen a enregistrar-se per escrit les donacions, consagracions d'esglésies, testaments, vendes. Els orígens del poble cal buscar-los en aquesta època, a partir de la primera meitat del segle X.

Miret i Sans (1916) parla d'un document sobre una venda feta l'any 1037 *in termino Terracie in locum vocitatum Linars* (en el terme de Terrassa en el lloc anomenat Llinars). Josep Balari (1899) cita un altre document de l'any 1118, pel qual sabem que Berenguer de Montcada encomana el castell de Vacarisses a Carbonell de Castellet i li dóna en feu l'església de Rellinars i la quarta part de la de Sant Feliu de Vacarisses: “...et donat ei ipsos fevos totos, quod Albertus Mironis tenebat ad ipso die, quando mortuus fuit, id sunt fevos ecclesiam de Rio Linars et quartam partem eccl. S. Felicis de Vacherises etc. et ipsas tascas

quae tenebat Albert. Mironis per fevum in cunctis locis". Amb aquest document veiem com s'ha format el nom de Rellinars, derivat de Rio Linars, que significa senzillament riu o riera de Linars.

Pel document citat de l'any 1118 es veu que ja en aquells temps els Montcada tenien, en nom del sobirà, el senyoriu del castell de Vacarisses, en la jurisdicció del qual anava comprès també el terme de Rellinars. Aquest domini passà, entre 1120-1134, a Guillem Ramon, dit per antonomàsia "el Gran Senescal".

Salvador Cardús localitza un altre document de l'any 1195, pel qual es fa donació al monestir de Sant Llorenç del Munt d'una heretat situada en el terme de Castellbell, parròquia de Sant Vicenç, i del castell de Vacarisses, parròquia de Sant Feliu, i "en la de Sant Pere de Riu Linars".

Ja en 1285 el senyoriu de Castellbell (de Castro pulcro) pertanyia també als Montcada de la rama dels vescomtes del Bearn (com també el castell de Clarà de Moià), i a la fi d'aquell segle i a primers del següent, la cèlebre Na Guilleuma de Montcada exercia d'una manera incontrastable la seva jurisdicció tant a Vacarisses i a Rellinars com a Castellbell. En els establiments o precaris fets en aquests llocs durant aquella època, es reconeix sempre el senyoriu de Na Guilleuma sobre totes aquelles terres. A Vacarisses, sobretot, i a Terrassa les marques del seu pas són esdevingudes inesborrables. Es parla encara en aquelles encontrades de la potada de Na Guilleuma a Coll Cardús, de la font de Na Guilleuma al Boixadell, de la potada de Na Guilleuma, a prop de la Font de la Sang, sota l'estació de Vacarisses.

Pel que es refereix a la parròquia de Rellinars en el segle XIII, cal remarcar una data, molt curiosa, que hi ha en un document de l'any 1279, conservat als arxius del Vaticà i publicat pel Dr. Josep Rius a la prestigiosa revista *Analecta Sacra Tarraconensia* (1925, pàgs. 397-411). Es tracta d'unes col·lectes de diner fetes en aquell temps, a semblança de l'actual òbol de Sant Pere, distribuïdes en sis anys, segons la taxa imposada pels representants de la Santa Seu a tots els bisbats, a proporció dels béns de totes classes, que hi havia a cada església o parròquia. Se'n diuen *Rationes decimarum*. Doncs, bé, per la parròquia de Rellinars (del deganat de Bages), aleshores encara independent de Vacarisses, figuren recollits 35 sous, quantitat igual a la de la parròquia de Sant Quirze de Safaja, del deganat de Moià.

La decadència del poder dels Montcada en el primer terç del segle XIV coincideix amb un enfortiment del poder reial. A la baronia constituïda per Vacarisses, Rellinars i Castellbell

es notà de seguida una intervenció personal del rei, que es va desfer aviat de la jurisdicció reial sobre aquells llocs.

Elisenda de Montcada, darrera muller del rei Jaume II, va ser la fundadora del monestir de Pedralbes, l'any 1323. Per a dotació del convent demanà al papa Joan XXII que tots els bisbats de Catalunya cedissin a l'abadessa el dret de patronat sobre una parròquia de cada bisbat. Pel de Vic fou donada la parròquia de Vacarisses. Sor Eulàlia Anzizu, en la seva obra *Fulles històriques de Santa Maria de Pedralbes* (Barcelona, 1897), assegura que el 1532 es va unir la rectoria de Rellinars a la de Vacarisses. A l'obra del degà Montcada, *Episcopologio de Vich*, volum II, consta que l'any 1552 es donà a Pedralbes el dret de patronat sobre la parròquia de Rellinars. Per tant, l'abadessa havia de proposar la persona i donar el seu consentiment per a la designació del vicari de la sufragània de Rellinars. Aquest patronat, amb els drets de natura econòmica, es perdé en part des de l'any 1765, perquè fou determinat -segons paraules de l'Anzizu- entre la Santa Seu i la Corona d'Espanya que les rectories, en via extraordinària devien ésser proveïdes pel rei; quedava solament el dret de patronat de l'abadessa pels quatre mesos dits ordinaris i precedint encara una terna dels bisbes respectius. Sembla ser que ser més modernament, era

exercit el susdit dret de patronat, pel que es refereix al nomenament de rector; però en tot cas, avui en dia no resta ja cap senyal ni vestigi d'aquell antic costum.

En varis documents datats de la primera meitat del segle XIV consta que el rei tenia en alou el terme de Rellinars. El 1338 compareix un Guillem de Çarriera, que tenia interessos territorials “en el poble de Rellinars, del terme de Terrassa”, el qual estava “sub dominio domini regis de alodio”.

Del 1354 hi ha un altre document on es diu que Berenguer de Castellolí tenia uns feus a Rellinars i els vengué a Guillem de Camps, ciutadà de Manresa, que en tenia el domini útil i el rei el domini superior i alodial del castell de Vacarisses.

El vertader domini senyorial i feudal dels senyors Desfar primer, i després dels de Castellbell, comença el 1358, quan Pere III de Catalunya (Pere IV el Cerimoniós), en data 30 d'agost, “fa venda del castell i terme de Vacarisses i del lloc de Rellinàs, amb tota la jurisdicció civil i criminal, mer i mixt imperi, al nostre conseller Jaume Desfar pel preu de 4,000 sous”.

El poble figura amb 48 focs en el cens de Catalunya, fet fer pel susdit rei l'any 1359. Durant més d'un segle continuà a Vacarisses i Rellinars la jurisdicció dels Desfar. Cardús, localitza un document datat del 25 de juliol de 1486⁴ que diu que Dalmau de Far, cavaller, senyor del “*castrí de Vacarices*”, i son fill Joan estableixen a Vicenç Gibert tot aquell “*molendinum vocatum de Relinars*”, amb el seu casal, moles, redenyys, pics, tremuja i altres aparells, ultra la seva bassa d'aigües, reguis (recs), amb tots els seus drets i pertinences, situat dins la parròquia de Sant Pere de Reinàs. Era el molí de blat. Dalmau Desfar exercia encara la seva jurisdicció l'any 1497. El succeí sa filla Na Isabel Beneta Desfar, casada amb Lluís de Gravalosa, que per un document de 1539 sabem que aquell any era vídua.

A la segona meitat d'aquell segle entren en possessió dels territoris de Vacarisses i Rellinars els Amat, família oriünda de Terrassa i que, per una de les seves rames, posseïa el senyoriu de Castellbell. En un document de 1596 es diu que Isabel, vídua de Francesc Amat, era senyora de Castellbell, Vacarisses i Rellinars amb tota jurisdicció. El govern de tipus feudal d'aquesta senyora no devia plaure gaire en aquells temps als habitants de Vacarisses i Rellinars, per la qual cosa entaularen una causa contra d'ella a l'Audiència de Barcelona per sostreure's al seu domini i unir-se a la Corona. Un document localitzat per

⁴ Va autoritzar el document el notari reial J. Gili.

l'historiador Joan Valls⁵, diu que el rei Felip II, en data de 3 de març de 1589, decretà que la causa entre les Universitats de Vacarisses i Rellinars i Isabel Amat pugui continuar a la Real Audiència.

No sabem com acabà aquest plet; però la jurisdicció senyorial dels Castellbell en els tres territoris esmentats va continuar ben afermada. L'any 1651 era senyor dels tres pobles Josep Amat i Desbosch, que es casa amb Maria Despalau. Del temps d'aquest senyor de Castellbell, Valls localitza un document entre els papers que conservava el senyor Joan Mas, propietari del Gibert de Dalt. Es tracta d'una petició feta l'any 1643 a Josep Amat pels representants del poble de Rellinars, per tal d'aconseguir una major independència, ja que aquests consideraven que la dependència del batlle de Vacarisses els ocasionava perjudicis i demanaven que se'ls concedís un batlle propi, amb autoritat en el terme de Rellinars, completament independent del de Vacarisses, i que, per tal d'evitar discussions, es fixés i determinés “*ab bones fites*” el terme de Vacarisses i el de Rellinars. La resposta del senyor de Castellbell fou: “*En la Selva a 11 de juny 1643. Concedesch les sobre dites cosas ab que no sia mon perjudici ni dels meus. Don Josep Amat i Desbosch*”.

L'any 1658 era senyor feudal de Vacarisses, Rellinars, el Vilar y Castellbell, que formava tot junt la baronia de Castellbell, el noble Pere Amat i Desbosch. El 1668 era senyor de Castellbell (amb Vacarisses i Rellinars) Joan Amat i Despalau, que l'any 1688 es casà amb Francisca, filla de Pere de Planella, de Moià, baró de Talamanca. L'hereu d'aquest matrimoni, Josep Amat Planella, casat amb Na Marianna Junyent, rebé de l'arxiduc Carles, l'any 1702, el títol de marquès de Castellbell; fou el primer que ostentà aquesta dignitat nobiliària.

El segon marquès de Castellbell va ésser Josep Amat Junyent (de Planella), casat amb Anna de Rocabertí. Un germà d'aquest segon marquès fou el cèlebre Manuel Amat Junyent (Planella), nat a Vacarisses el mes de març de 1707, que en edat madura fou virrei del Perú, i en tornar d'allí féu edificar a Barcelona el famós palau de la Virreina, a la Rambla.

El tercer marquès de Castellbell fou Josep Amat i Rocabertí, batejat a Esparreguera el 5 d'agost de 1730, casat amb una descendent de casa Peguera. El quart marquès fou Manuel d'Amat i de Peguera, casat amb Maria Escolàstica d'Amat i d'Amat, filla de l'autor del Calaix de Sastre, Rafael d'Amat i de Cortada. El cinquè marquès fou el fill de l'anterior matrimoni, Gaietà Maria Amat, casat amb Antònia Gras de Viladomer, i va morir el 28 de

⁵ Arxiu de la Corona d'Aragó (Reg. 4317, foli 219).

març de 1868, sense successió directa. Va heretar el marquesat Joaquim de Càrcer i d'Amat, descendent del noble casal Càrcer, de Moià, nét per línia materna de Manuel d'Amat i de Peguera.

En aquests temps, però, els marquesos de Castellbell, si bé conservaven encara propietats i uns certs drets en les terres que posseïen, no gaudien ja de les prerrogatives senyorials dels temps passats.

Les primeres cases del nucli urbà es construeixen al segle XVIII, és el que ara en diem nucli antic. Abans, la població vivia disseminada en masies i cases de pagès. Però el creixement econòmic del moment propicia el desenvolupament d'incipients formes de comerç per a viatgers i nous estadants. En el llibre de Passament de Comptes de l'Ajuntament (Moreno, 1986) es llegeixen els noms de les primeres famílies que l'habitaren i que s'ha mantingut força estable.

Però gràcies a un document de 1723 podem fer-nos un a idea molt precisa del component social i econòmic de la població a l'any 1723. Aquest document porta per títol “Relacio de las personas que componen lo terme de St. Pere y St. Fermi de Rellinas, del Corregiment de Manresa, y vinguts de nou, des del 5 de Agost de 1722 ques dona la última relacio, fins al dia present”, i el van signar l'onze de juliol de 1723, el batlle Antoni

Gibert, i els regidors Pere Casajoana i Francesch Selva. En ell, s'anomena els llauradors propietaris i masovers. Els primers eren Valentí Casas, de 37 anys, Agustí Alavedra, de 32 anys, Antoni Gibert, de 52 anys, Francesc Selva, de 39 anys, Josep Sellés, de 47 anys, Pere Casajoana, de 53 anys, Josep Llobet, que a més de propietari constava com a "Estanquer de Tabacos", de 70 anys, i Miquel Buada, de 68 anys. Els masovers eren Josep Clavaria, de 59 anys, Josep Gibert, de 29 anys, Josep Vives, de 38 anys, i Jaume Llobet, de 31 anys.

A continuació consten els fills dels llauradors i dels masovers abans esmentats, que també eren treballadors de la terra: Pere Buada, de 21 anys, Josep Buada, de 19 anys, Narcís Gibert, de 14 anys, Joan Llobet, de 18 anys, i Joan Gibert, que aleshores tenia 18 anys. Els jornalers que sols viuen del seu jornal són els següents: Josep Enrich, de 52 anys, Josep Casas, de 42 anys, Miquel Casas, de 50 anys, Ignasi Usol, de 24 anys, Miquel Alavedra del Racó, de 31 anys, Fermi Selva, de 42 anys, Francesc Seuva, de 24 anys, i Josep Bassó, de 32 anys. Cal afegir els jornalers que treballaven als forns de vidre de Rellinars, els quals eren Manuel Sauri, de 38 anys, Josep Codina, de 43 anys. Magi Alibau, de 24 anys, i Josep Elias, jornaler de vidre, de 21 anys d'edat.

El document deixa constància dels pobres de solemnitat, és a dir que ja no servien per a les tasques del camp: Josep Vives, de 59 anys, Antoni Gibert, de 90 anys, Lluís Vives, de 43 anys, i Valenti Carner, de 60 anys.

Els infants eren una part important del poble de Rellinars i en aquest paper que copiem hi consten els "Minyons que no arriben als 14 anys", possiblement relacionats com a futura mà d'obra, ja que no hi consta el nom de cap minyona. Són els següents: Francesc Buada, de 13 anys, Miquel Buada, de 10 anys, Josep Enrich, de 13 anys, Pere Enrich, de 5 anys, Rafel Vives, de 8 anys, Fermí Vives, de 5 anys, Josep Casas, de 7 anys, Josep Vives, de 5 anys, Pere Casas, de 9 anys, Josep Sellés, de 7 anys, Salvador Casajoana, d'1 any, i Rafel Sauri, de 6 mesos d'edat, que seria fill del vidrier Manel Sauri.

Finalment en aquesta relació s'hi esmenten els nouvinguts: Josep Monfort, de 24 anys, Anton Gonsales, de 37 anys, Josep Clavaria, de 21 anys i Pere Guerri de 30 anys, tots ells jornalers.

El mateix any es redacta també una relació del bestiar relacionada amb les tasques agrícoles "Relació del Bestiàr ques troba en dit terme": el propietari Miquel Buada tenia dues vaques, un vedell, una mula, una burra, quatre nodrissos i 64 cabrits. Manel Sauri, que treballava al forn de vidre, disposava d'un matxo. Francesc Selva, per la seva banda, disposava de dues vaques, de cinc nodrissos i d'una truja. Antoni Gibert es desplaçava

amb una mula, treballava les terres amb dos bous i criava quatre nodrissos. L'amo del mas Sellés, Josep Sellés, treballava les terres amb dos bous i tenia una burra, cinc nodrissos i un ramat de quaranta-set cabrits. Josep Llobet era propietari de dues mules, un vedell, vuit nodrissos i una vaca. Pere Casajoana posseïa dos bous, una mula, una burra, cinquanta-tres cabrits i seixanta-quatre primals de llana. Valenti Casas era propietari d'una mula i criava tres nodrissos. Joseph Clavaria treballava amb dos bous, es desplaçava amb una burra i criava cinc nodrissos. Josep Vives tenia una burra i quatre nodrissos i Josep Gibert disposava de tres nodrissos i de dues vaques a la seva propietat.

Pau Janer, prevere de Monistrol de Montserrat amb funcions de procurador de Gaietà Amat i Rocabertí, tercer marquès de Castellbell i baró de Rellinars, ens proporciona més informació d'aquesta època (1780) quan redacta una sèrie de documents relacionats amb el municipi de Rellinars on s'especifiquen els censos que pagaven els propietaris de cadascuna de les cases de Rellinars: "Llevador dels censos, censals, delmes, y demes redits que fan, y prestan al il·lustre senyor marquès de Castellbell, y dit senyor reb y percebeix en los termes de Vaccarissas y Reýnas, novament format y arreglat per lo reverent Pau Janer, prebere de Monistrol de Montserrat, segons los capbreus, nous establiments, concessions, y transportacions, que se han fet fins al present any de 1780".

Les cases i els censos del llistat d'aquest document són:

- Casajoana: un sou en metàl·lic, una gallina i sis quartans de forment. Pagaven dos capons cada cop que es treballava en el seu forn de vidre i, altres dos capons si tenien actiu el forn de vidre dels Hostalets de Daví.
- Les Cases: un cens d'una lliura, dos sous i tres diners.
- Mas Gibert: onze sous i deu diners, quatre quartans de forment, tres quarteres de civada. Pel dret de tenir actiu el molí els calia donar dues gallines al marquès de Castellbell.
- La casa de l'Alavedra del Recó (la casa del Racó): una lliura, quinze sous i quatre diners.
- El Llobet de la Plaça: un pollastre.
- El Sellés: catorze sous i tres gallines.
- El mas Gilaberta o Gelabert (que és també del Sellés) dues gallines més.
- Mas Servitja del Sellers, altrament dit Seller: Pere Casajoana del Marquet paga una gallina.
- Las Toscas: Ramon Tarrés n'és el propietari i sembla que en aquestes terres s'hi ha edificat una nova casa.
- Les Codines: una lliura, set sous i quatre diners, dues gallines, quatre quartans de forment i una quartera de civada.
- Casa de Ramon Miralda: acabada de construir, un pollastre.
- Les Ferreres: en aquesta data el propietari és el manresà Tomàs Pujol i Soler, paga catorze sous i quatre diners, quatre gallines i dos capons, quatre quartans de forment i dues quarteres de civada.
- Mas Alavedra: Antoni Gibert pagava una lliura, cinc sous i sis diners, dues gallines, tres quartans de forment i dues quarteres de civada.
- La Boada: dues lliures, sis sous i sis diners, i quatre quartans d'ordi.
- Mas Selva: En Fermí Selva pagava una lliura, onze sous i quatre diners, quatre quartans de forment i dues gallines. A la seva heretat s'havien edificat unes quantes casetes noves i que algunes tenien llicència per fer-ho, als propietaris de les quals els imposaven un cens d'un pollastre, a pagar el quinze d'agost. Eren les cases de Simó Cortés, Lluís Bassó, Fermí Selva, Anton Casas, Valentí Ribera, Salvador Marimon, Maria Muntada, Josep Rivera, Josep Selva i Valentí Alavedra.

En el document també hi ha una relació de pagesos que treballaven terres de les quals, per ara, es desconeix la seva ubicació. Són en Josep Solà, en Josep Vilar, en Lluís Vives, l'Esteve Cardona, en Joan Vives, en Joan Vicens, en Pau Miralda, en Martí Ribera, en Pere Campà, i en Macià Grau, i els que conreaven parcel·les de l'heretat del Sellés: Fermí Vives, Vicenç Muntada, Fermí Vives, Joan Morros, Andreu Muntada, Miquel Planell, Francesch Muntada, Lluís Bassó i Ramon Tarrés.

En tot cas en el primer terç del segle XIX s'havia format un notable nucli de població i de cases, cosa que obligà a pensar en la construcció d'una nova església en el centre urbà ja constituït, tant més que l'església vella es trobava en un estat decadent i molt lluny de la

part principal del poble. El Diccionario geográfico universal, de 1833, diu de Rellinars: *“Su iglesia depende de la parroquia de Vacarisas y como se halla amenazando ruina, y está demasiado apartada de la población, la cual en estos últimos años ha aumentado considerablemente, se está edificando otro templo y casa rectoral, y se pretende formar una parroquia independiente en un punto más céntrico, cual es el sitio llamado Colldorta en los límites de los mansos Gibert y Farreras, cuyos dueños han cedido el terreno al efecto”*.

La donació de què parla el diccionari és de l'any 1831, com consta per escriptura que posseeix Joan Mas. La benedicció de l'església i la del nou cementiri, tingué lloc el 1842. El cementiri nou no estigué enllestit fins un any més tard, quan hi fou enterrada, el 30 d'abril, la senyora Josefa Gibert, que tant havia treballat per la nova església *“para la cual cedió la mayor parte del terreno necesario para la edificación y para la de la casa-habitación del Sr. Vicario, así como ahora hemos cedido también el que se necesita para la del nuevo cementerio: asimismo también contribuyó con la mayor parte de los materiales para dicha Iglesia y casa, costeándolos a sus expensas hasta ponerlos en pie de obra, ni se contrajo a estos solos sacrificios, sino que se desprendió generosa de crecidas cantidades de dinero; al mismo objeto hizo todo género de sacrificios, sin perdonar ninguno, pudiéndose decir que estaba tan embebida en aquellos sagrados objetos, que descuidaba los propios intereses, para atender a los de la santa Iglesia⁶”*.

Per finalitzar el capítol transcrivim un poema de Ferran de Canyameres, escrit l'any 1951, on es fa una emotiva descripció de Rellinars:

“Dels alts de la Pòpia / guaita, camí ral, / romaní i estepa / ves cap el fondal / respirant l'airina / que és càlid perfum / de reig i reina / amb verdor de llum / i en la mar boscana / fendiràs, ardit, / de бага a solana, / muntanyenc neguit / que és volar de garsa, / vivir d'esquirol, / lludrigada esparsa, / plany de fontinyol, / vegetal onatge, / sòpit remoreig, / llenegat guiatge, / bruguerars, piuleig, / boix, arborç, pedrusca, / farigola, tolls, / ginestars, llambrusca, / i argelagots folls.

Si la carretera / et pren entre els pins, / salta la dreuera / l'engany dels camins / i un cop a les feixes / obra el cor i l'ull / a cases en lleixes / verdoses de brull, / escamp d'habitacles / al pla del serrat / amb aire d'umbracles / que del cinglerat, / talment a culades, / marges davallant, / cerquen les clotades / on l'aigua hi és cant / que el poble, en timbera, / penjat, envellit / i amb roca al darrera / escolta, ensopit, / mentre escampadissa / de torres d'estiu

⁶ Document del fons de Joan Mas.

/ l'una la vall clissa, / l'altra als turons riu / interposen gales / al trast camperol / del poble
amb escales, / mig d'esquena al sol.

Camins i rieres / per horts i vinyars / llindats de falgueres, / fanals i canyars; / i els planics,
codines, / cingleres, verdor / i en cases supines / teules amb llapó, / són en rebel·lia /
dintre circ brogent / d'alta pagesia / a l'abric del vent.

Rocós cementiri / amb malves i herbam, / d'ànimes captiri, / d'oblidança clam, / a les
batallades / de campana al vol / es fan desolades / les fosses pel dol / de creus mig
podrides, / de nínxols polsencs / amb pors pressentides / fins en jorns magencs. /
L'església se'l mira / i l'hort del rector / al marge s'estira / llampant de saó. / I el poble en
altura, / envellit, penjat, / té un posat de fura, / de desconfiat.

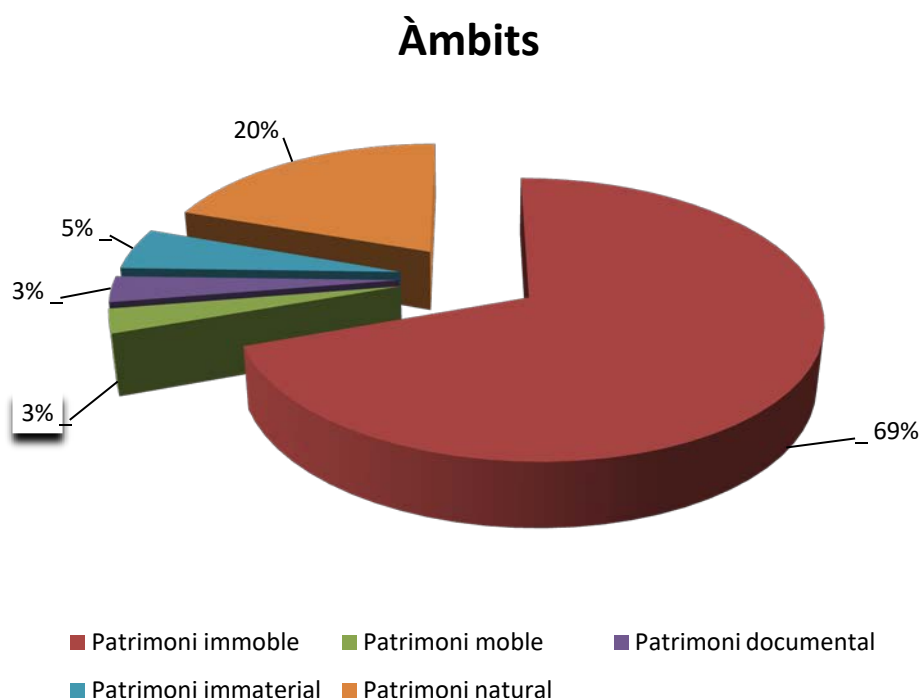
És poble d'engires / sense tornaveus / que de lluny albires / en rients conreus, / mes li
canten dolces / fonts en escampall / esponjant les molles, / filant xaragall, / fent fèrtils les
hortes / i obrint, bat a bat, / els cors i les portes / del molí al serrat. / I quan la nit plana /
negror d'alcofol / i tot ho agermana / sense fer soroll; / quan lladren els gossos / a un cant
rondaller / i els amos i els mossos / no van pel carrer, / baixa a Les Codines, / llambra
Rellinars / i com pedres fines / els seus llums veuràs, / talment diadema / que en la nit,
brillant, / esdevé la trema / amb què vas pescant / la joia ignorada / d'un somni de goig, /
de dia amagada / en rústic estoig.

RESULTATS DE L'ESTUDI

S'han fitxat un total de 424 elements del patrimoni cultural i natural del municipi de Rellinars. Cadascun d'ells s'ha classificat segons un àmbit i una tipologia, tal i com s'explica en l'apartat de metodologia. La següent gràfica mostra els percentatges a partir dels cinc àmbits: patrimoni immoble, patrimoni moble, patrimoni documental, patrimoni immaterial i patrimoni natural.

Com es pot observar, destaca per sobre de tots el patrimoni immoble amb un 69% del total. Aquest fet és habitual, ja que es tracta d'un patrimoni on s'inclouen els edificis, conjunts arquitectònics, elements arquitectònics, jaciments arqueològics o obra civil. És a dir, habitatges, construccions d'activitats industrials, obra pública i privada. Tot allò que és vital per les persones al llarg de tota la història i allò que acostuma a ser més visible. L'element que accentua aquest elevat percentatge, a Rellinars, és l'existència de moltíssimes barraques de pedra seca. Estem parlant que se n'han documentat 174 i ens consta que encara n'hi deu haver més per documentar. Precisament les barraques de pedra seca, juntament amb els marges i altres elements relacionat, així com la tècnica o l'art de la pedra seca, formaran un tot d'especial rellevància en el conjunt del patrimoni de Rellinars.

Seguit del patrimoni immoble destaca per sobre dels altres, el patrimoni natural. No només en el percentatge, que, al cap i a la fi, només són indicadors, sinó en extensió i en

rellevància. En aquest àmbit, sobretot pel que fa a la tipologia de zones d'interès, el percentatge acostuma a no ser indicatiu, ja que una mateixa fitxa pot fer referència a diverses hectàrees de territori o paisatge. La importància no recau amb la quantitat d'elements, sinó amb la seva afectació i rellevància medi ambiental. El que cal veure és l'espai protegit per un costat i per l'altre l'harmonia de creixement històric i evolució continuada. En la següent taula es pot observar les dades absolutes i els respectius percentatges tant pels cinc àmbits com per les corresponents tipologies:

Àmbits / Tipologies	Codi	Nombre	%	Nombre	%
		Àmbits		Tipologies	
PATRIMONI IMMOBLE		295	70%		100%
Edificis	1.1			237	80%
Conjunts arquitectònics	1.2			3	1%
Elements arquitectònics	1.3			44	15%
Jaciments arqueològics	1.4			5	2%
Obra civil	1.5			6	2%
PATRIMONI MOBLE		12	3%		100%
Elements urbans	2.1			4	33%
Objectes	2.2			7	58%
Col·leccions	2.3			1	8%
PATRIMONI DOCUMENTAL		13	3%		100%
Fons d'imatges	3.1			4	31%
Fons documentals	3.2			8	62%
Fons bibliogràfics	3.3			1	8%
PATRIMONI IMMATERIAL		21	5%		100%
Manifestacions festives	4.1			3	14%
Tècniques artesanals	4.2			1	5%
Tradició oral	4.3			6	29%
Música i dansa	4.4			9	43%
Costumari	4.5			2	10%
PATRIMONI NATURAL		83	20%		100%
Zones d'interès	5.1			78	94%
Espècimens botànics	5.2			5	6%
TOTALS		424	100%	424	100%

Pel que fa als altres tres àmbits: patrimoni moble, patrimoni documental i patrimoni immaterial, els percentatges es mostren en equilibri. Però la fredor d'una gràfica no reflexa mai la veritable realitat, menys encara quan el que s'avalua és el patrimoni cultural d'un poble, zona, comunitat o país. La visió que es té actualment del patrimoni cultural no és igual a la de fa tres cents anys, ni tan sols a la de fa 30 anys. Per tant, el retrat que en fem avui serà discutit d'aquí a un temps. Tot i així, alguna dada sí que se'n pot extreure. Si creiem que el que avui en diem patrimoni cultural és el fruit de l'activitat d'una societat en un lloc determinat, durant un període històric, es pot relacionar l'anàlisi del present amb la seva evolució temporal.

Com ja s'ha vist en el capítol corresponent, el tipus d'ocupació d'aquest territori i els seus orígens, determinen en bona part, els elements patrimonials que ens podem trobar. Un poblament dispers i dedicat bàsicament al treball de la terra, en una zona de secà, no és el mateix que una població concentrada dedicada a la indústria. L'evolució demogràfica, amb els seus alts i baixos, també determinaran les relacions entre els diferents components socials.

Per tant, aquest gràfic no ens ha de sorprendre, tenint en compte, però, les mancances que suposa de vegades quantificar coses més aviat intangibles, que els especialistes ens capfiquem en etiquetar.

PATRIMONI IMMOBLE

En la selecció dels elements fixats de patrimoni immoble, s'ha partit bàsicament del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (AJUNTAMENT DE RELLINARS, 2015). També s'han consultat els corresponents arxius i inventaris citats en l'apartat de metodologia, especialment els Inventaris del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de la Generalitat. Aquests llistats preexistents s'han confrontat amb el treball de camp, incorporant o descartant elements segons les característiques de cada element.

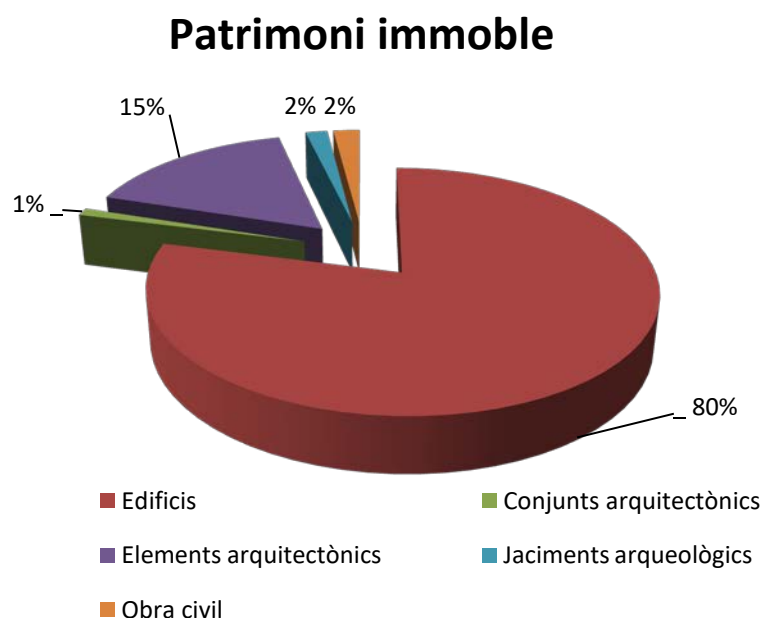
A l'hora de presentar i analitzar els resultats de la recerca, dins l'àmbit de patrimoni immoble s'han establert cinc tipologies:

- Edificis. Es tracta d'edificis singulars amb valor monumental, artístic, històric, etnològic, identitari o simbòlic, ja sigui d'ús social, religiós, industrial, militar, etc.
- Conjunts arquitectònics. Diversos edificis que formen un conjunt o estructures complexes composades per diversos elements construïts.

- Elements arquitectònics. Poden ser elements rellevants d'un edifici: parts singulars d'edificis, elements d'origen arquitectònic que ja no formen part de cap edifici; o estructures arquitectòniques de menor entitat, de caire rural i popular.
- Jaciments arqueològics. Jaciments arqueològics de qualsevol tipus i cronologia. Inclou estructures en estat de ruïna.
- Obra civil. Obres d'enginyeria de caràcter públic o comunal.

Percentualment, destaca la tipologia d'edificis amb un 79%, per les causes que hem indicat *supra*. La segueix la dels elements arquitectònics, amb un 16%. Les tipologies amb menor percentatge de representació corresponen als conjunts arquitectònics amb un 1%, els jaciments arqueològics i l'obra civil, ambdós, amb el 2%.

En el cas del municipi de Rellinars, el patrimoni immoble és un clar reflex de la seva evolució històrica, des dels inicis fins els nostres dies, en el sentit més estricte i literal de l'expressió.

Edificis

Dins d'aquesta tipologia, entesa com a construcció unitària, tant formalment com volumètrica, i que inclou edificis singulars amb valor monumental, artístic, històric, etnològic, religiós o industrial, s'han inventariat 237 béns.

Són el resultat d'un procés social, històric i econòmic que responen a lògiques diverses segons cada moment o període. Per tant, trobem una gran varietat de tipologies que a continuació pretenem ordenar per a fer una anàlisi més entenedora.

La gran quantitat de variables que es donen i les característiques dels elements que formen part d'aquesta tipologia, la configuren com la més complexa i quantiosa. Per aquest motiu cal fer algunes diferenciacions a l'hora de fer-ne l'anàlisi a partir, sobretot, dels seus usos i funcions.

El poblament dispers i les masies

A l'edat mitjana, el poblament del terme estava constituït principalment per unitats d'explotació agrària aïllades. L'explotació d'aquestes terres ha perdurat durant tots aquests anys. La distribució d'aquest poblament en masies, cases de pagès i masoveries és un reflex de la seva dedicació agropecuària i es manifesta en una arquitectura popular, simple, de llarga tradició i sense gaires floritures que anirà evolucionant amb el pas del temps i transformant segons les necessitats de cada moment.

Les Ferreres

Les manifestacions presents d'aquesta arquitectura tenen el seu origen en el segle XVI, les més antigues. Tot i que documentalment es pot retrocedir fins uns segles abans (ss. XIII-XIV) en alguns casos. La tipologia de masies és diversa i amb el pas del temps han anat patint transformacions, afegits i supressions. Moltes d'aquestes conserven els seus cellers, els cups, les tines o l'era, ara en desús a causa de les noves tècniques agrícoles i tecnologies.

Es configura en aquests moments l'estructura clàssica de masia, de tres cossos amb planta baixa, pis i golfes. La planta baixa dedicada al bestiar i tasques de producció i magatzematge d'eines i aliments. A la planta pis, la sala noble o de presentació distribueix la resta d'estances i té la llargada i amplada del cos central.

Casajoana

Un segon moment de transformacions arquitectòniques es donarà durant el segle XVIII, sens dubte motivat per una etapa de bonança econòmica. A part de l'ampliació de masies o reestructuracions internes també es construeixen noves edificacions, tal i com es mostra en diverses llindes. Tot i que a Rellinars, l'adaptació de la construcció a l'orografia del terreny individualitza cada construcció de forma particular i li confereix una personalitat

pròpia. S'han documentat masies, de característiques molt heterogènies, en quan arquitectura, dimensions i estat de conservació.

El Cellers és la darrera explotació que fins fa poc estava activa. Actualment la seva activitat és testimonial. Aquest representa un valor excepcional com a testimoni viu d'una manera de viure que ja s'ha acabat a Rellinars. A aquest fet, cal afegir-hi que des dels seus inicis s'ha mantingut a la mateixa família i ha estat una de les grans propietats del municipi.

El Cellers

Altres masies s'han mantingut en bon estat gràcies a reformes i transformacions però han canviat d'activitat o, simplement, han passat a ser residencials.

Núm. Fitxa	Denominació
------------	-------------

12	El Cellers
----	------------

10	Casajoana
----	-----------

25	Les Ferreres
----	--------------

22	El Gibert de Dalt
----	-------------------

21	El Gibert de Baix
----	-------------------

24	Les Boades
17	Les Boades velles
20	Can Cotis
23	El Planet
259	La Farinera

D'altres han patit pitjor sort, s'han abandonat i han entrat, malauradament, en un procés difícil d'invertir:

Núm. Fitxa	Denominació
18	Les Cases
205	Les Llobatones
367	El Ginebral
366	Casa del Racó

Barraques de pedra seca

La pedra seca és el nom que pren un tipus d'arquitectura tradicional popular on la pedra s'utilitza en sec, és a dir, sense cap mena de morter, argamassa o material d'unió entre les diferents peces. En aquest tipus d'arquitectura les peces es van encaixant pel seu propi pes, presentant tipologies constructives molt diverses. La construcció en pedra seca és un mètode senzill i relativament ràpid, basat en materials locals, sovint pedres de rebuig dels propis camps de conreu, i es realitza fonamentalment a mà. Això ha permès un aprofitament racional dels recursos de cada territori i la seva integració en el paisatge.

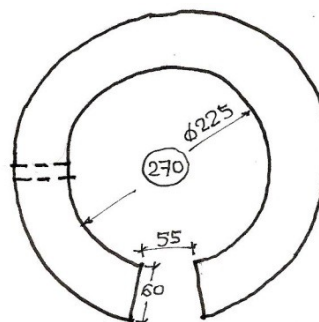

Barraca de la Vinya d'Envà

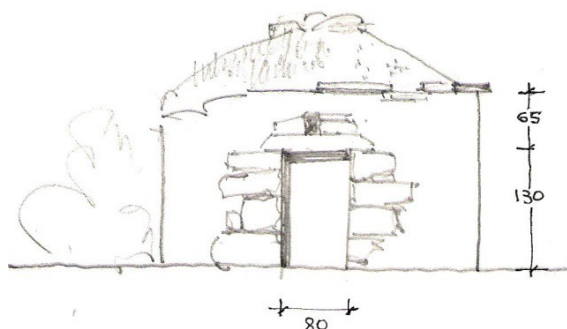
La pedra seca és un dels principals elements estructuradors dels paisatges rurals de Catalunya, de la conca mediterrània, així com també de molts racons del planeta, i constitueix un testimoni d'una activitat humana ancestral que ha modelat, i modela, un tipus determinat de paisatge: el paisatge de la pedra seca. Als paisatges de la pedra seca en conjunt i a l'arquitectura de la pedra seca en particular se li atribueixen arreu valors estètics, històrics, simbòlics i ecològics que van més enllà de la seva funció pràctica original.

El seu reconeixement culminà el 28 de ⁻¹ novembre de 2018, amb la inclusió d'aquest art dins la Llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la UNESCO. Però en aquesta tipologia parlarem pròpiament de les construccions, i de la tècnica ho farem en l'àmbit del patrimoni immaterial.

El patrimoni de la pedra seca ha anat disminuint en les darreres dècades amb el progressiu abandó de l'activitat agrícola i ramadera i amb la modernització del sector, que considera que els tradicionals bancals ja no són aptes per a una producció mecanitzada⁷.

A Rellinars, vinculat al paisatge i al tipus d'explotació, s'han conservat una gran quantitat de barraques aïllades, unes destinades o aixecades durant l'expansió de la vinya. La seva cronologia és incerta i difícil de documentar, algunes però poden ser bastant recents. En qualsevol cas, majoritàriament serien del segle XIX o XX. El seu estat de conservació acostuma a ser força dolent, a causa del seu abandonament. Però l'Associació Amics de Rellinars n'ha restaurat algunes, n'ha documentat moltes i ha dissenyat rutes i itineraris per visitar-ne d'altres.

S'han documentat 174 barraques, 95 més de les que hi havia documentades a l'inici del nostre treball de camp per l'Observatori del Paisatge de Catalunya, dins el projecte Wikipedra. Estem segur que aquesta xifra continuarà creixent, ja que han quedat moltes barraques per documentar donada la difícil accessibilitat d'algunes i l'ocultació que pateixen per la vegetació que ha crescut al voltant. També per la tasca de voluntaris, aficionats i excursionistes que les van entrant a la plataforma de la Wikipedra.

Són construccions en desús, que no tenen manteniment i pateixen amenaces de tota mena: climatològiques, creixement de la vegetació, vandalisme i mals usos. El creixement exagerat de la vegetació en general i del pi blanc en concret, després d'alguns incendis importants, fa que moltes barraques no siguin fàcilment visibles.

⁷ http://www.catpaisatge.net/dossiers/pedra_seca/cat/presentacio.php

La tipologia majoritària de les barraques de Rellinars són petites, de planta circular, amb llinda simple o doble, de poca alçada, amb l'entrada orientada a migdia o a sud-est i amb algun armari o tinell a l'interior. Acostumen a estar alçades sobre la roca natural. N'hi ha alguna de planta quadrada i només alguna de planta doble o amb corredor lateral.

Barraca d'en Claudi

Barraca de Casajoana

Barraca dobles del Casot

Barraca del Pere Baqué

L'arquitectura religiosa

El patrimoni immoble de caràcter religiós, adquireix a Rellinars una gran importància, tant a nivell quantitatiu com qualitatiu. Les esglésies que hi ha són una radiografia històrica, social i de pensament de la població, que durant molts segles ha viscut sota la influència moral, espiritual i econòmica de l'Església.

Núm. Fitxa	Denominació
------------	-------------

14	Església vella de Sant Pere i Sant Fermí
----	--

13	Sant Pere i Sant Fermí
----	------------------------

9	Capella de Sant Isidre
8	Capella de Sant Felip Neri

L'àmbit privat és molt marcat i demostra el poder social i econòmic d'algunes elits locals en moments molt concrets. Però la rellevància de l'església vella a nivell històric destaca per sobre de qualsevol altra interpretació. Està documentada l'any 951. En un precepte datat del dia cinc de desembre, figura l'església Sactum Firmium quoad est in Vachericias, donada per Longobard i que el rei Lluís d'Ultramar confirma entre els béns del monestir de Santa Cecília i que en aquells temps Rellinars formava parat de Vacarisses. Però s'ha trobat elements d'època romana que podrien indicar un assentament o lloc de culte anterior en aquest lloc o molt a prop.

Església vella de Sant Pere i Sant Fermí

Sembla que pels volts del segle XI es construeix la segona nau al nord de la primitiva amb una capçalera carrada i un arc triomfal a l'entrada del presbiteri. Al segle XII la segona nau es substitueix per una de més gran. L'absis s'enderroca entre els segles XVII i XVIII per substituir-lo per un de factura rectangular.

Els Amics dels Museus de Barcelona varen arrencar varis fragments de les pintures murals (mur sud, arrencada de la volta i arcs faixons) l'any 1961 que el mateix any lliuren al Museu de Terrassa juntament amb dos capitells del segle XII (un d'ells emprat com a element constructiu a la base del campanar d'espadanya, sobre l'absis del segle XVII-XVIII) i una ara romana dedicada al déu Herotoragus del segle II-III encastada en els murs de l'església. Els murals va ser traspassats a llenç, formant un total de dotze plafons de mides variables.

A finals del segle XIX s'independitza de Vacarisses; mentre els rellinasecs, l'any 1842 havien aixecat un nou temple a prop del nucli antic així que l'església vella perd definitivament la importància fins que l'any 1962 amb motiu de la gran nevada s'enfonsa una part de l'edifici.

Malauradament el tractament d'aquest bé encara no s'ha correspost amb el que li pertocaria. Afortunadament la municipalitat n'és l'actual propietària, després d'un llarg procés. Les intervencions que s'hi ha fet, més de caràcter de salvament i d'urgència són

Capella de Sant Felip Neri, a Les Ferreres

antigues i caldria repensar un pla director per adequar-ne les instal·lacions.

La construcció de la capella de Sant Felip Neri data del 1660 segons la data gravada a la llinda de la portalada exterior, va ser propiciada per Mossèn Josep Ferreres, rector durant bona part del segle XVII de la parròquia de Sant Pere i Sant Feliu de Vacarisses, de la qual llavors depenia la dedicada a Sant Pere i Sant Fermí de Rellinars.

Va ser consagrada en varies ocasions, primerament amb motiu de la seva construcció, i després de la seva restauració, l'any 1922, pel bisbe de Vic, Romà Casanovas. Al seu interior hi havia dos retaules, un d'ells va ser sostret en un dels darrers espolis que ha sofert la masia al primer decenni del segle XXI. Després de la Guerra Civil (1936-1939) l'església parroquial de Sant Pere havia patit danys severos, i la capella del mas de Les Ferreres va acollir les celebracions litúrgiques, fins que es va rehabilitar.

Arquitectura civil

Els usos i funcions dels edificis en determinen la seva morfologia. No és el mateix dissenyar un habitatge particular que un edifici públic. En aquest apartat hem volgut documentar dues construccions que per les característiques del municipi hem cregut oportú destacar-les perquè formen part de la vida pública de Rellinars:

Núm. Fitxa	Denominació
389	Ajuntament
388	Casal de cultura l'Escola

Activitats industrials (fàbrica i molins, forns de calç)

En aquest punt tractem els elements que són testimoni d'una activitat econòmica de caràcter pre industrial o industrial: forns de calç, molins o naus industrials.

En primer lloc parlem dels forns de calç, dels que se n'han documentat set; dos d'ells trobats durant la realització del Mapa i desconeguts fins el moment.

Núm. Fitxa	Denominació
241	Forn est del Torrent de la Font del Conill
242	Forn oest del Torrent de la Font del Conill
246	Forn de La Saiola
249	Forn del Torrent de la Barbotera

262	Forn de Casajoana
340	Forn 1 de Les Serres
344	Forn 2 de Les Serres

Els forns de calç o olles de calç són construccions tradicionals que es troben arreu de Catalunya. Fets de pedra i de fang, al seu interior es feia una combustió de llenya per a obtenir calç. Antigament la calç era un material molt necessari per a la construcció per a fer el morter, barrejant aigua i sorra, i per a arrebossar les façanes i emblanquinar les cases. Servia per a impermeabilitzar les cisternes i els safarejos així com per a desinfectar. També tenia un ús agrícola, per a ensulfatar les plantes contra les plagues.

Forn 1 de Les Serres

Forn 2 de Les Serres

Forn de La Barbotera

Forn est del Torrent de la Font del Conill

El procés de transformació de la pedra en calç es feia per combustió, mitjançant un forn de forma rodona fet dins la terra o la roca. Es necessitaven temperatures entre 800°C i 1000°C perquè el carbonat càlcic s'alliberés de l'anhidrid carbònic i passés a òxid de calci. Però per a aconseguir aquest procés calia una preparació llarga i feixuga. Aquestes tasques duraven al voltant d'uns tres mesos i començaven entre el gener i el febrer, quan les feines agrícoles eren més escadusseres.

Primer de tot, es necessitava combustible, que s'obtenia desbrossant el bosc. El següent pas era arrencar la pedra amb pics, maces, martells, escodes i malls. Després es transportava la pedra i els fogots amb els carros o mules fins al forn. Aquest s'omplia posant de forma circular les pedres depenent de la seva mida: a baix les més grosses i a dalt del curull les més petites. A la part inferior es deixava una finestra o boca per introduir-hi els feixos de llenya amb una mena de forca anomenada gavell. S'encenia el foc i es deixava encès els dos primers dies amb una faixa destapada que es tapava a poc a poc. Es sabia que el forn era cuit quan sortia flama blanca i les pedres es posaven vermelles. Un cop fredes les pedres eren blanques. Quan començava l'encesa, ja no es podia parar fins que el mestre calcinaire deia que la pedra era ben cuita. Calien de dotze a quinze dies de cuita per deixar la pedra a punt; i després vint dies més per refredar-se. Aquesta calç viva s'apagava tirant aigua, essent convertida en hidrat de calç o calç morta.

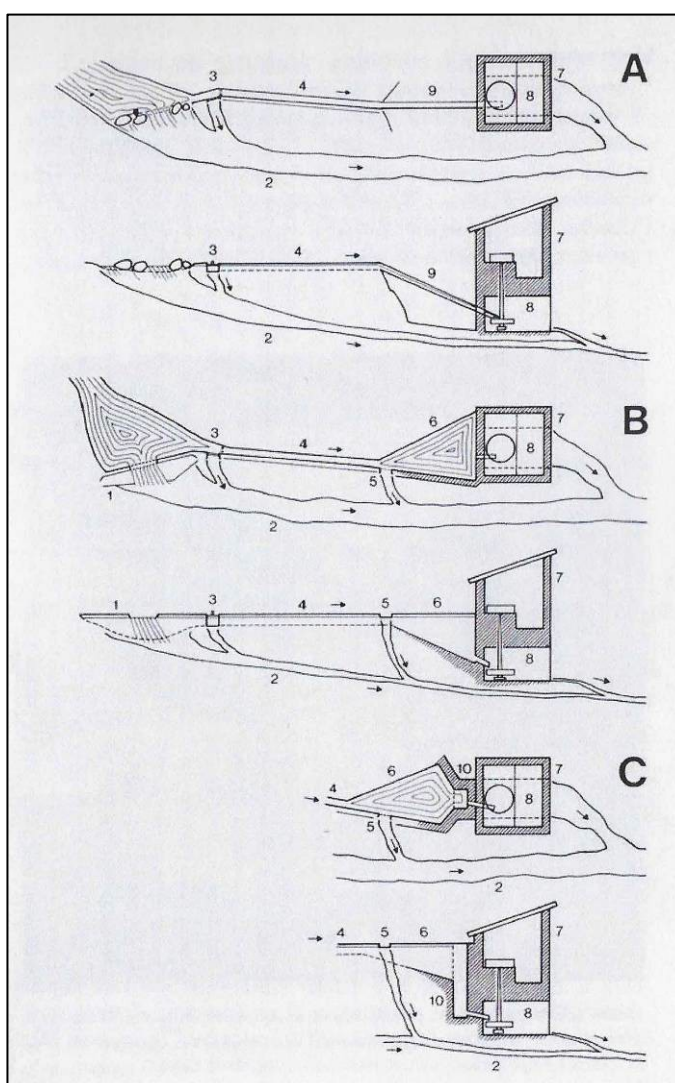
Passat aquest temps ja era a punt per desenfornar i transportar la calç en carros a la seva destinació per al seu ús. Generalment es feia un forn de calç quan hi havia necessitat de producte, i no sempre era comercialitzat, sinó que cada casa se'n feia un i s'abandonava després de ser utilitzat. Tampoc era necessari que estigués situat a prop d'una pedrera de calcària, ja que normalment es trobaven pedres d'aquest tipus escampades dins el bosc, al peu dels camins o a les rieres.

Dins el terme municipal de Rellinars, s'han documentat dos antics molins. Un que ja era conegut i se'l coneixia amb el nom del Molí i un segon, del que s'ha pogut demostrar documentalment que es tractava d'un molí. Tot i que les transformacions que ha patit ho han ocultat i la memòria popular n'havia perdut el record: ca l'Agut.

Núm. Fitxa	Denominació
11	El Molí
360	Ca l'Agut

L'estudi detallat de cadascun d'aquests resta pendent de fer, però J. Bolós (1983) assenyala que els molins hidràulics s'haurien començat a expandir en època visigòtica i no seria fins als segles IX i X quan ja es comencen a trobar nombroses fonts escrites on es relacionen els molins amb masos o grups de cases. De les restes excavades fins ara, podem concloure que els elements més importants d'un molí en l'època medieval més antiga, era la resclosa, formada per una estacada de fusta clavada a la roca per desviar l'aigua a una canal que la conduïa fins al molí. Aquest edifici no devia ser gaire gran, fet de pedra poc o ben treballada i amb un cobert d'enramada o teula. A la part superior d'aquest edifici hi hauria les moles que es comunicaven mitjançant l'arbre o eix amb el rodet que es trobava a la planta baixa, conegut com carcabà o cacau, per on sortia l'aigua.

Durant els segles X al XIII, es treballa la pedra i comencen a aparèixer casals amb pedres ben escairades. Els pagesos romanen lligats a la terra i tenen moltes obligacions envers el senyor, entre altres, han de col·laborar en l'obra del molí, o en la seva conservació (reconstrucció i manteniment de l'edifici, del rec i canal i la resclosa i d'un element cada vegada més comú, la bassa). Mentre que de l'alta edat mitjana gairebé només es conserven els forats de les rescloses, durant la baixa edat mitjana la construcció serà molt més acurada i, per tant, edificis més sòlids. L'espai, s'amplia, amb les estances per a l'habitatge del moliner i la seva família. Ens els molins d'època romànica tardana o gòtica trobem una nau coberta amb una volta ogival i amb arcades o arcs de

diafragma que aixoplugaven les moles, al damunt de la qual ja s'hi construeixen les diferents estances per a viure el moliner. Aquest sistema constructiu evoluciona fins que en els segles XVII i XVIII el moliner amplia el seu habitatge. El molí de la baixa edat mitjana

s'anirà enriquint amb elements més complexos, i un d'ells serà la bassa i el pou. La bassa és un element molt important ja que només es podrà construir al costat del casal, en la part més propera al carcabà per poder incrementar la força de l'aigua. El pou, que pot ser de secció quadrada o rodona, es construirà sòlidament amb carreus de pedra i morter de calç que permetrà l'entrada de l'aigua amb molta més força. Els recs i canals en conseqüència també s'allargaran. Les moles també augmentaran de diàmetre.

Segons l'esquema, podem localitzar tres tipus diferents de molins segons la seva planta i bassa: el tipus A, que correspon a un molí sense bassa, força semblant als molins medievals més antics. El tipus B i C que correspondrien a molins amb la bassa més evolucionats o amb mecanismes més perfeccionats. El B es diferencia del C perquè té una bassa sense pou i en canvi el C té bassa i pou.

Un altre grup d'elements que encaixa en aquest apartat són les tines construïdes aïlladament, independentment de les cases que ja acostumen a tenir-ne. En més d'una ocasió es construeixen amb estances per viure-hi durant temps. Potser fins i tot, es tracta dels habitatges humils de parcers:

Núm. Fitxa	Denominació
235	Tines de Can Ramonet
260	Tina del Torrent
374	Tina del Racó
397	Tina de Cal Jueu
258	Cup de Navarcles
35	Cal Tomàs
364	La Caseta

Tot i que la major densitat de tines i les de més reconegut prestigi es troben a les Valls del Montcau, al Bages, la geografia de Rellinars i els eu paisatge s'apropen molt a aquesta zona. Pensem que al nord ja ens trobem amb el municipi de Mura.

El paisatge actual és fruit d'un llarg procés. Però a principi del segle XIX era una extensa àrea de vinya. Una es tocava amb l'altra. Per adequar l'orografia al conreu de la vinya es va aterrar el sòl amb marges i feixes de pedra seca. També es van construir barraques i tines per facilitar la tasca de la verema. La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també en mig de les vinyes. La tradició vitivinícola ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels

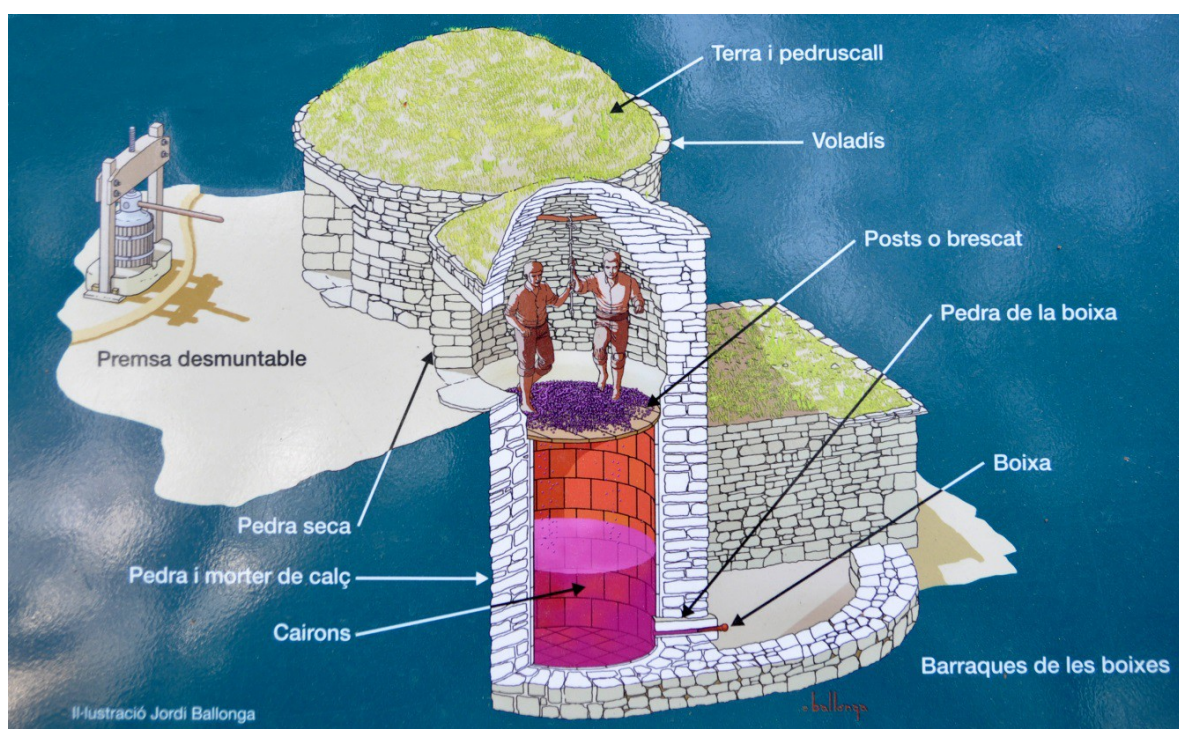
municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona. La tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV. El paisatge de la zona es va transformar dràsticament per a condicionar-lo a la gran demanda de vi de l'època.

Tina del Torrent de La Farinera

La construcció de tines al costat de les vinyes va ser la solució de molts pagesos als problemes de transport durant la verema, en aquest àmbit muntanyós, i a la necessitat d'una fermentació homogènia. Amb aquest sistema, la verema començava a la vinya. Tallant el raïm i dipositant-lo a la part superior de la tina, sobre el brescat (conjunt de fustes travesseres), on una persona o més aixafaven el raïm amb els peus. El suc que en sortia, el most, s'escolava a través del brescat i es dipositava al fons de la tina, on fermentava i es convertia en vi. Generalment les tines es feien en llocs amb desnivell per tal que a la part inferior es pogués obrir la boixa (una pedra amb un forat que travessava el mur) i treure el vi, que després es guardava en botes. Les tines solien ser de forma cilíndrica. L'entrada es feia per la part superior de l'edifici, que era de pedra seca, mentre que la part inferior (que contenia els cups de les tines) era de pedra i morter de calç i estava folrada interiorment amb rajoles de ceràmica envernissada de color vermell. Entre els murs i la coberta s'estenia el voladís, fet amb pedres més planes disposades

horitzontalment i sobre les quals descansava la coberta de cúpula feta amb el mètode d'aproximació de filades, amb una capa de sorra i pedruscall a sobre. És habitual trobar al costat de les tines barraques de pedra seca amb coberta de falsa cúpula, on es guardaven eines i botes, així com premses, de les quals es conserva alguna base de pedra. Normalment les tines es disposaven en grups de 4, 5 o fins i tot 8 o 9, ja que així eren menys vulnerables i es facilitava la feina dels traginers. D'altra banda, també és probable que diversos parcers s'ajuntessin per construir-les i que cadascun en fes servir una. A més de les tines i barraques, els pagesos van aixecar parets de pedra seca a les vessants de les muntanyes per fer les feixes per plantar la vinya, i canals de drenatge o desguàs perquè la pluja no fes malbé les feixes.

Il·lustracions de Jordi Ballonga. Plafons de la Diputació de Barcelona al Parc de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la

nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Finalment és necessari destacar l'únic bé immoble de caràcter plenament industrial del municipi: La Fàbrica (fitxa núm. 15). L'edifici fabril està compost per varies naus que s'han anat edificant durant el segle XIX i part del XX, fins que va tancar als anys setanta del segle passat. L'artífex fou el senyor Francesc Pujol i Canal, procedent de Puig-Reig, municipi tèxtil per excel·lència, amb la seva esposa, Maria Pujol. Fa construir la fàbrica, la sèquia per a transportar aigua des de les Fonts, una bassa de planta circular que encara es pot veure al costat oposat de riera, per sota el marge del carrer Reverend Emili riera i l'edifici amb les turbines i la roda de calaix, de fusta. L'empresa ben aviat va fer fallida i Heribert Pons i Arola adquireix els drets sobre les aigües. A la seva mort, per disposició testamentària, aquets drets passen a l'Ajuntament.

L'any 1934 s'inicia la construcció de la bassa gran degut a la potència que necessitaven el nous telers. Dolors Moreno (1997) recull de fonts orals el record de les explosions de dinamita, el toc de trompeta anunciant la barrinada i fins i tot com en una de les explosions, un dels rocs sortint disparat, va escantonar la paret de l'antiga presó que estava situada sota de l'Ajuntament.

Als anys 1970 torna a recuperar l'activitat tèxtil i a l'any 1972 s'hi fabrica artesanalment la capa blanca del personatge llegendari amb motiu de la Diada d'en Capablanca.

Les balmes: poblament esporàdic o temporal

Hi ha dos elements difícils de catalogar en aquest tipus de classificacions dins el terme de Rellinars: la Balma de la Coma d'Aumà (fitxa núm. 55) i la Balma de l'Andaló (fitxa núm. 56).

Les cavitats naturals formades a partir de l'erosió en cingles o vessants rocallosos com les balmes, acostumen a ser poc profundes i es caracteritzen generalment per la seva forma llargada i horitzontal més que per la fondària. Han estat emprades en llarg de la història ja sigui com amagatalls en períodes bèl·lics, com a refugi dels ramats o pels mateixos pagesos i vinyataires i també com a habitatge.

El cas de la Balma de l'Andaló, el nom li ve de la família que conreava les terres de l'entorn. Però durant el final de la Guerra Civil espanyola, en plena retirada de l'exèrcit republicà i davant l'avenç dels colpistes, quan la balma ja feia temps que era

abandonada, s'hi aixoplugaren un munt de gent del poble atemorida per les accions dels soldats. Diuen que hi anaren bona part dels habitants del carrer Heribert Pons i alguns de la zona anomenada el Serrat i també una parella de Barcelona. Però un dia, una noia que tornava a l'amagatall després d'una incursió al poble a la recerca de menjar, fou seguida per uns milicians. Davant la descoberta i després de moments de tensió els deixaren estar i marxaren.

Balma de l'Andaló

Conjunts arquitectònics

Dins la tipologia de conjunt arquitectònic, formada per l'agrupació física de diferents edificis i elements arquitectònics, que es poden entendre solidàriament pels seus valors formals i volumètrics, s'han inventariat 3 conjunts.

Núm. Fitxa	Denominació
19	Nucli antic
39	Les Codines
272	Plaça de Can Seuba

El nucli antic en el Catàleg de béns a protegir del Planejament urbanístic no queda prou definit. Les primeres cases del nucli urbà es construeixen al segle XVIII. Abans, la població vivia disseminada en masies i cases de pagès. Però el creixement econòmic del moment propicia el desenvolupament d'incipients formes de comerç per a viatgers i nous estadants. En el llibre de Passament de Comptes de l'Ajuntament (Moreno, 1986) es

llegeixen els noms de les primeres famílies que l'habitaren i que s'ha mantingut força estable.

Elements arquitectònics

Dins d'aquesta tipologia formada per elements rellevants d'un edifici o parts d'un conjunt o d'un edifici que per sí mateix té prou valors com per destacar-lo o estructures arquitectòniques de menor entitat, de caire rural i popular i que testimonien activitats econòmiques, de caire industrial, artesanal o agropecuari, s'han inventariat 44 elements.

Segons els usos a què anaven destinats aquests elements els hem classificat en quatre grups:

- Elements arquitectònics relacionats amb activitats econòmiques: arneres, trulls o eres.
- Elements arquitectònics relacionats amb l'abastiment d'aigua: fonts, pous, basses, canalitzacions o cisternes.
- Elements arquitectònics de caràcter religiós: padrons o creus.
- Elements arquitectònics de caràcter estructural: rellotges de sol o pintures murals.

Dins la primera categoria d'aquesta classificació; elements arquitectònics relacionats amb activitats econòmiques tradicionals s'ha inventariat, un trull, una era i unes arneres:

Núm. Fitxa	Denominació
200	Arneres de Les Serres
390	Era del Cellers
261	Trull de Casajoana

De la segona categoria, s'han inventariat 25 elements arquitectònics relacionats amb l'abastiment d'aigua, entre basses, cisternes, dipòsits, pous o canalitzacions. D'aquests 25 elements, quatre són basses relacionades amb masies o cases de pagès o alguna activitat industrial; dos són safareigs; dos més són pous; un pericó; una gran cisterna, relacionada amb un edifici més gran i una font, que a diferència de les fonts classificades com a zones d'interès té una part important construïda. La resta d'elements són dipòsits o xupets.

Núm. Fitxa	Denominació
99	Bassa de La Fàbrica
100	Bassa del Ginebral
322	Bassa del molí de La Farinera
376	Bassa de Cal Manel
250	Safareig de la Font de Les Boades
353	Safareig de Casajoana
234	Pou de Les Cases
354	Pou de Casajoana
306	Pericó de La Presa
229	Font del Racó
349	El Cisternot
291	Dipòsit 1 del Gibert de Dalt
292	Dipòsit 2 del Gibert de Dalt
293	Dipòsit 3 del Gibert de Dalt
294	Dipòsit 4 del Gibert de Dalt
295	Dipòsit 5 del Gibert de Dalt
307	Dipòsit 1 de la Serra Gallina
308	Dipòsit 2 de la Serra Gallina
309	Dipòsit 3 de la Serra Gallina

338	Dipòsit de la Boïga
348	Dipòsit de Les Serres
411	Dipòsit del camí de les Llobatones
225	Dipòsit de la Vinya del Masnou
393	Dipòsit del Pla de l'Obrera
410	Dipòsit de les Llobatones

Sembla que la Font del racó es construí aprofitant una mena de safareig, que podria tractar-se en realitat d'un aljub, quan l'any 1994 es netejà la casa del Racó (Amics de Rellinars,1997).

Bassa de Cal Manel

El Cisternot

Pou de Casajoana

Dipòsit de Les Llobatones

El Cisternot, que alguna bibliografia li atorga, erròniament, el rol de pou de glaç, formaria part d'un conjunt més ampli del que només en queden amuntegaments de pedres. Però no s'han localitzat documents que puguin parlar d'un possible mas.

Del tercer conjunt d'aquesta subdivisió que corresponen a elements de caràcter devocional i de béns relacionats amb les manifestacions de religiositat popular, només s'ha fitxat el Pedró (fitxa núm. 232). És una creu de pedró de l'església de Sant Pere i Sant Fermí situada al davant de la façana principal.

Els elements arquitectònics de caràcter estructural inventariats són tretze rellotges de sol i dos conjunts de pintures murals. En el cas dels rellotges de sol, s'ha consultat la base de dades de la Societat Catalana de Gnomònica i només els quatre primers de la taula que mostrem tot seguit consten en el seu inventari. El mal estat de conservació d'alguns en pot ser una de les causes.

Núm. Fitxa	Denominació
208	Rellotge de sol del Gibert de Dalt
209	Rellotge de sol de Cal Llobet
210	Rellotge de sol de les Ferreres
211	Rellotge de sol de Ca l'Anton
212	Rellotge de sol de Cal Jep
237	Rellotge de sol de la casa núm. 26 del carrer d 'Heribert Pons.
252	Rellotge de sol de les Boades Velles
271	Rellotge de sol de Can Vacarisses
298	Rellotge de sol de Can Cotis
326	Rellotge de sol de Cal Rutllat
327	Rellotge de sol del Planet
341	Rellotge de sol de l'església vella
359	Rellotge de sol de Can Pau Cellers

Els altres béns documentats d'aquesta categoria són elements de gran singularitat:

Núm. Fitxa	Denominació
44	Pintures murals de l'església vella
45	Pintures murals de Les Ferreres

Les pintures murals de Les Ferreres són l'únic bé catalogat amb la màxima protecció que permet la legislació sectorial en matèria de patrimoni cultural. El cicle pictòric que decora la sala noble de la masia està format per catorze escenes figuratives que representen els

fets que varen tenir lloc a Manresa durant la Guerra de la Independència coneguda també com a Guerra del Francès (1808-1814). Haurien estat pintades als voltants del 1811 per un frare cartoixà que s'hi va allotjar cap a principis del segle XIX fugint de la cartoixa de Montalegre durant la Guerra.

Relotge de sol de Cal Jep

Relotge de sol de can Vacarisses

Pintures murals de Les Ferreres

Pintures murals de Les Ferreres

Les Pintures murals de l'església vella es troben en el Museu de Terrassa. Aquestes pintures es van arrencar l'any 1961. El mateix any, els amics dels Museus de Barcelona en van fer donació al Museu de Terrassa.

Jaciments arqueològics

Per documentar el patrimoni arqueològic de Rellinars s'ha partit de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i del propi Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Als que se n'ha afegit algun altre.

Dins d'aquesta tipologia, on s'inclouen els restes o vestigis del passat de qualsevol tipus de cronologia i estructures en estat de ruïna, s'han inventariat 5 jaciments. Les etapes que abasten aquests jaciments van des de l'època romana fins l'època moderna.

Núm. Fitxa	Denominació
49	El Casot; Casalot del Solà
50	Necròpolis de l'església vella
245	Les Roquisses
257	Casa Nova
263	Mas rònec de La Boïga

Sabem que en el Casot s'hi ha fet alguna intervenció, ja que en el Museu d'Arqueologia de Catalunya hi ha un dipòsit de material ceràmic. Però desconeixem quan i qui la va realitzar, també es desconeix com van entrar aquests materials al museu. Fins el moment no hem pogut localitzar cap memòria o informe dels treballs. Passa una cosa molt semblant amb la necròpolis de l'església vella.

Necròpolis de Les Roquisses

La Casa Nova i el Mas rònec de la Boïga responen a la casuística d'edificis amb les estructures molt enrunades, més el cas de la Casa Nova, sense possibilitats de reconèixe'n l'alçat a simple vista. El Mas rònec s'ha descobert durant la realització del treball de camp del Mapa i no estava documentat en cap altre inventari.

El més sorprenent del cas és que de tots cinc, només la necròpolis de l'església vella figurava en l'inventari del patrimoni arqueològic del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Sobretot en els casos del casot, com hem dit amb materials al Museu d'Arqueologia de Catalunya, i de la necròpolis de Les Roquisses, que ja s'havia publicat FERRANDO i ROIG, Antonio (1985).

En el Catàleg de béns a protegir del planejament urbanístic hi figuren tres jaciments: el Casot i la necròpolis de l'església vella; però també, de forma improcedent, la lauda votiva. Ja que aquesta és un bé moble i com a tal s'ha tractat en el Mapa. Un altre tema és que en l'entorn de l'església hi pugui haver, a més de la necròpolis, un assentament d'època romana o , fins i tot, anterior. En aquest supòsit. Aconsellàriem fer una fitxa de jaciment arqueològic nova que inclogués necròpolis i església vella.

Obra civil

Finalment, dins de la darrera de les tipologies del patrimoni immoble, que inclou obres d'enginyeria de caràcter públic o comunal, s'han inventariat 6 elements. Tots ells relacionats amb vies de comunicació o amb l'aprovisionament d'aigua per a rec.

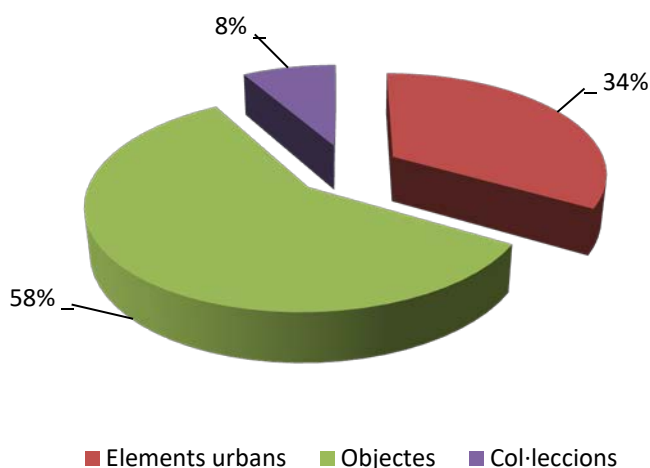
Núm. Fitxa	Denominació
48	Pont del Selva; Pont dels Horts del Selva
101	La Presa
122	Camí ral de Barcelona a Manresa al seu pas per Rellinars
323	Rec i aqüeducte del molí de La Farinera
347	Resclosa i rec dels horts del Cellers
400	Pont del torrent del Cellers

PATRIMONI MOBLE

Dins d'aquest àmbit hem pogut classificar 12 elements del patrimoni de Rellinars que s'adaptin a les tres tipologies de patrimoni moble: elements urbans, objectes i col·leccions.

Patrimoni mòble

Elements urbans

Dels quatre elements urbans documentats, tres són fonts i l'altre és una escultura. Val a dir que la Font de l'Homenatge figura en el Catàleg com a zona d'interès, tot i trobar-se en una cruïlla de carrers totalment urbanitzats.

Núm. Fitxa	Denominació
236	Font del Seniller
231	Font del carrer d 'Heribert Pons
87	Font de l'Homenatge
233	Sant Crist

Objectes

Set és el número de béns classificats en aquesta tipologia, tots ells a excepció del Retaule de Sant Felip Neri (fitxa núm. 46) de titularitat pública. A més, d'aquests set objectes, tres es troben fora del municipi, en el Museu de Terrassa, en els casos dels capitells (fitxa núm. 42) i de la lauda votiva (fitxa núm.- 51) i en el Museu del Disseny de Barcelona, en el cas de l'escó de Les Ferreres (fitxa núm. 59).

Núm. Fitxa	Denominació
42	Capitells església vella de Sant Pere i Sant Fermí
46	Retaule de Sant Felip Neri
51	Lauda votiva de l'església vella

59	Escó de les Ferreres
182	Urna de votació
216	Gegants de Rellinars
221	Estendard de Rellinars

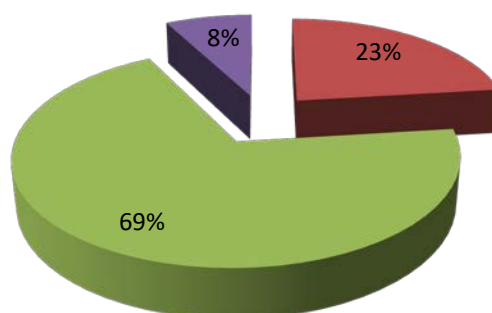
Col·leccions

Només s'ha documentat un conjunt d'objectes o col·lecció. És de titularitat pública i es troba fora del municipi de Rellinars: Fons procedent de Rellinars dipositat en el Museu d'Arqueologia de Catalunya (fitxa núm. 378). Són fragments de ceràmica procedent del Casot, amb una cronologia aproximada dels segles XIV a XVI.

PATRIMONI DOCUMENTAL

Dins d'aquest àmbit, s'han inventariat 13 elements que es poden agrupar en tres tipologies: fons d'imatges, fons documentals i fons bibliogràfic.

Patrimoni documental

■ Fons d'imatges ■ Fons documentals ■ Fons bibliogràfics

Fons d'imatges

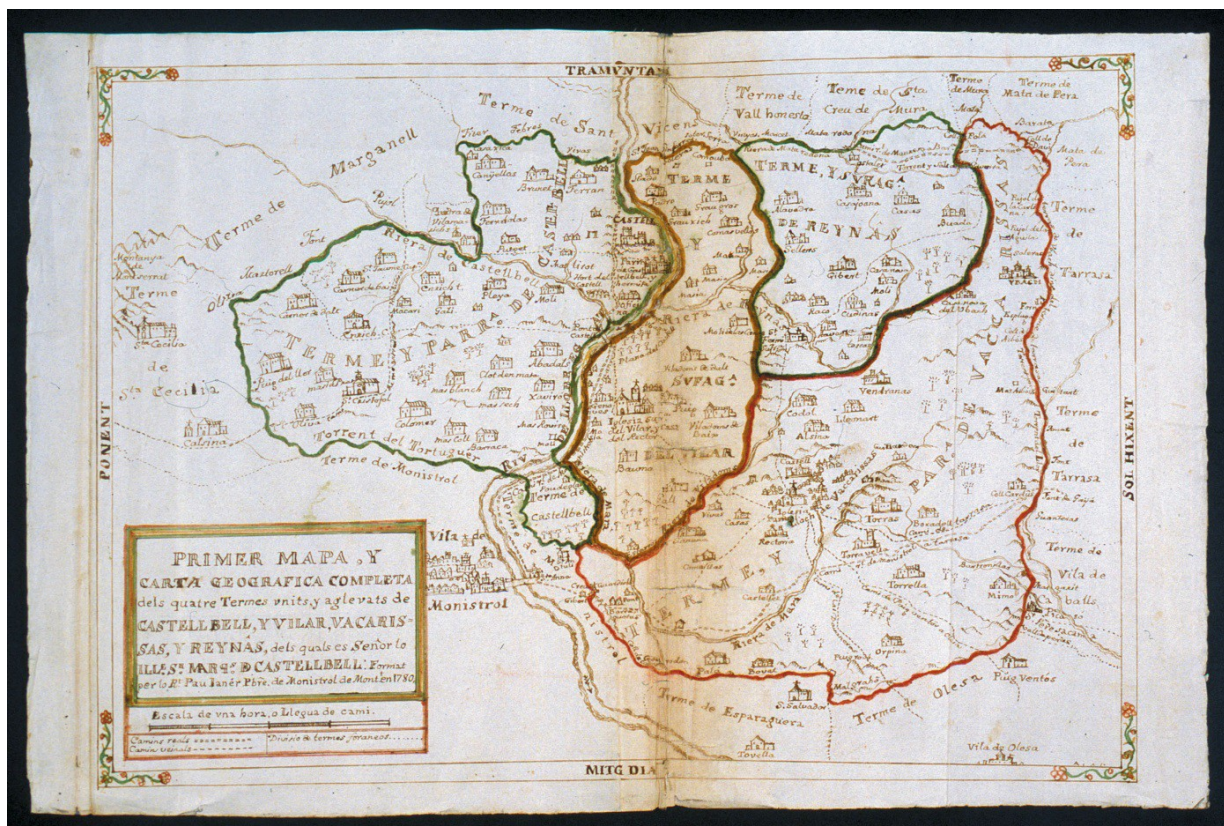
S'han inventariat un total de 3 fons d'imatges: dos de titularitat pública i un de titularitat privada; tot i que també hi ha imatges dins el fons de l'Arxiu històric Municipal (fitxa núm. 213).

Fons documentals

S'han inventariat un total de 9 fons documentals, que es poden dividir en dos tipus, segons la titularitat i el seu origen: fons públic i fons privats. Dins dels fons privats s'hi troben els fons religiosos o d'entitats i els particulars.

- **Fons públics:** Fons de l'arxiu municipal (fitxa núm. 213); Fons referent a Rellinars de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (fitxa núm. 207); Fons referents a Rellinars de l'Arxiu Històric de Terrassa – Arxiu Comarcal del Vallès Occidental (fitxa núm. 217) i Mapa del marquesat de Castellbell de l'Arxiu de la Corona d'Aragó (fitxa núm. 419).
- **Fons privats:** es tracta dels fons religiosos com el Fons referents a Rellinars dipositats a l'Arxiu Episcopal de Vic (fitxa núm. 254); fons d'entitats com Fons referent a Rellinars de l'Arxiu Gavín (fitxa núm. 417); o fons particulars (2)

Aquest tipus de documentació resulta summament delicada de tractar ja que, en la seva majoria, parlem de fons particulars i els seus titulars per temors diversos, no volen publicitat. Podríem afirmar, sense por a equivocar-nos gaire, que trobaríem molts més arxius, de major o menor importància, però per desconfiança, temença o no donar-los importància pels seus propietaris resten en l'anonimat.

Mapa del Marquesat de Castellbell. ACH.

Josep FERNÁNDEZ Trabal (2017) quan parla d'arxius de titularitat privada, conservats encara molts d'ells en cases i residències privades, diu que són el tresor més ocult del patrimoni documental català, el més antic, valuós i inaccessible, conegut únicament per erudits i estudiosos locals. I que tot i la dificultat que tenen els propietaris per despendre's, la única intervenció viable que pot fer l'administració per assegurar-ne la seva salvaguarda és que ingressin a un centre d'arxiu públic. Encara que no ha de ser forçosament com una donació. Hi ha altres fórmules com el dipòsit o el comodat.

Paper moneda municipal de la República, 1937. Fons UB.

Josep Lluís Lorca ens ha facilitat la informació de la fitxa de l'Arxiu Històric de Terrassa – Arxiu Comarcal del Vallès Occidental (núm. 217) amb un recull de la documentació localitzada. La rellevància del document i la impossibilitat de posar-lo sencer a la fitxa, ens ha fet optar per afegir-lo en aquesta memòria, després de la bibliografia i dels recursos en xarxa.

Fons bibliogràfics

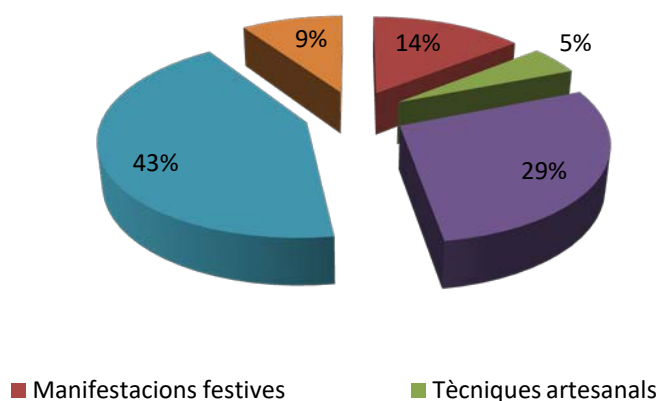
L'únic fons bibliogràfic documentat és el Fons bibliogràfic del centre de documentació del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (fitxa núm. 255), ja que és un recurs i una eina molt important per conèixer el Parc i els municipis relacionats.

PATRIMONI IMMATERIAL

Dins d'aquesta tipologia, s'han inclòs dins el Mapa del patrimoni cultural de Rellinars, 21 elements que es poden agrupar en cinc tipologies: manifestacions festives, tècniques artesanals, tradició oral, música i dansa i costumari. En destaquen dues tipologies, com es mostra en el gràfic que presentem: la tradició oral i la música i dansa.

Patrimoni immaterial

Manifestacions festives

La Festa Major és la principal manifestació festiva, la més tradicional, la més participativa i la que aplega a més gent. Les dates de celebració de la Festa Major han anat variant amb els anys per adaptar-se a les necessitats de la població. Al començament es feia el primer cap de setmana de setembre. Però els estiuejants ja havien acabat les vacances i tornaven a les seves poblacions de residència. Per aquest motiu es va passar a l'agost. Llavors, el problema és que coincidí amb les vacances de bona part de la gent de la comissió de festes. Així que es va decidir traslladar-la al darrer cap de setmana de juliol, que és quan es fa actualment.

Núm. Fitxa	Denominació
219	Festa Major
331	Caramelles
218	Trobada gegantera

Les Caramelles és una festa molt tradicional que s'ha recuperat amb molta força i amb una alta participació de famílies amb grups d'edats molt divers. A més a més s'ha associat a activitats complementàries d'excursionisme i de solidaritat.

Caramelles a Casajoana, 2019. Foto Rafael Casanova.

Tècniques artesanals

La tècnica que s'ha documentat és d'una especial rellevància: Art de la pedra seca en la construcció de murs i barraques (fitxa núm. 123). Un dels elements més característics del paisatge de Rellinars són les construccions en pedra seca: barraques, marges, tines o dipòsits d'aigua. Recentment la UNESCO ha inscrit els coneixements i les tècniques de l'art de construir murs en pedra seca a la Llista Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat.

L'art de construir murs i barraques en pedra seca comprèn els coneixements i pràctiques sobre la seva realització amb un simple apilament de pedres sense usar altres materials de construcció, llevat de terra també seca en algunes ocasions. La seva estabilitat estructural s'obté gràcies a una selecció i col·locació acurades de les pedres. Amb aquests murs s'han creat diferents tipus d'hàbitat humans, així com d'estructures per a l'agricultura i la ramaderia, que han configurat el paisatge de Rellinars, relacionat amb l'explotació de la

vinya entre els segles XVIII i XX. Aquestes construccions constitueixen un testimoni dels mètodes i pràctiques usats per les comunitats amb vistes a organitzar els seus espais de vida i treball traient el màxim partit dels recursos naturals i humans locals. A més, els murs de pedra seca tenen un paper essencial en la prevenció de corriments de terres, inundacions i allaus, en la lluita contra l'erosió i desertificació de terrenys, en la millora de la biodiversitat i en la creació de condicions micro climàtiques propícies per a l'agricultura. Els dipositaris i practicants d'aquest element del patrimoni cultural són les comunitats rurals en les que està profundament arrelat, així com els professionals del sector de la construcció. Les estructures en pedra seca es realitzen sempre en perfecta harmonia amb el medi ambient i les tècniques usades són un exemple de relació equilibrada entre l'ésser humà i la natura. La transmissió d'aquest art de la construcció s'efectua principalment mitjançant la pràctica adaptada a les condicions específiques de cada lloc.

Barraca 4 de La Farinera

La tècnica tradicional de la pedra en sec a Catalunya s'inclou dins l'Inventari de Patrimoni Etnològic de Catalunya, sota la denominació original de "Treball de la pedra en sec" en data 7 de juliol de 2016, d'acord amb el que estableix l'article 5 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural.

La declaració de la UNESCO es va produir el novembre de 2018 a la República de Maurici, durant la XIII sessió del Comitè Intergovernamental per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial. En el seu informe es destaca que la construcció de pedra seca és una tradició viva, que s'ha desenvolupat cada vegada més per a la gestió sostenible del patrimoni cultural, les terres agrícoles, els habitatges humans i el seu entorn. Entre els seus professionals, el coneixement i les habilitats relacionades es transmeten a través del treball conjunt de mestres i aprenents qualificats, tallers, capacitació vocacional, cursos i molts altres mitjans. La pràctica implica l'estreta cooperació dels membres de la comunitat, reforçant la cohesió social i la col·laboració dins de les famílies i els veïns. Com una característica generalitzada i distintiva del paisatge cultural, l'element proporciona a tots els seus professionals un fort sentit d'identitat.

La protecció estatal i el reconeixement internacional eleven el perfil d'aquesta pràctica i promouen el respecte i la consciència del seu valor.

Tradició oral

S'han documentat 6 elements relacionats amb la tradició oral. Tres corresponen a llegendes i les altres dues tenen a veure amb la toponímia de Rellinars:

Núm. Fitxa	Denominació
420	El nom de Rellinars
422	Capablanca i el bandolerisme
424	Frares i monges a Rellinars
266	Llegenda de l'Hostal de la Mort
394	Reynars

El bandolerisme és potser el llegendari preferit dels rellisanencs i rellisanenques. Possiblement per aquella visió romàntica que ens ha quedat d'aquest fenomen que va causar tants estralls a la zona. El Camí Ral era una via feréstega, on sovintejaven els bandolers que saquejaven sense escrúpols als viatgers. Alguns dels més coneguts i famosos són en Capablanca, però també en Perot Roca Guinarda i en Trucafort, que coneixien aquestes muntanyes amb els ulls tancats. Una dada ens l'aporta Antoni Ferrando (FERRANDO, 2002) que ens diu que el 16 de maig de 1595, "Jaume Sabater, traginer de Lloret, que anava a vendre peix a Manresa, caigué estimbat, juntament amb la càrrega i el matxo que la portava des de dalt d'un estimbat del Camí Ral de Coll de Daví. La causa fou l'empenta d'un altre traginer que viatjava en direcció contrària, que volia

desenganxar les sàrries dels dos matxos, que s'havien enredat en creuar-se. Aquest fugí sense ajudar Jaume Sabater, que sobrevisqué a la caiguda". El 24 de desembre de 1585 "Jaume Aynar, porter reial de la ciutat de Barcelona, quan viatjava a Manresa i a altres llocs portant documents oficials, fou assaltat i agredit amb una daga per dos bandolers armats amb pedrenyals en el camí ral del Coll de Daví, prop de l'indret conegut pel nom de Mal Grau".

Música i dansa

Les caramelles i els goigs són els protagonistes d'aquesta tipologia patrimonial. A aquests elements cal afegir un curiós cuplet anomenat La tupinada de Rellinars, d'autoria desconeguda que explica satíricament els fets ocorreguts durant les eleccions a Corts del 19 de desembre de l'any 1920, en la lluita per ser escollits diputats els candidats Alfons Sala i Domènec Palet.

Núm. Fitxa	Denominació
332	Ball de Cascabells
368	Caramelles 2014
369	Caramelles 2015
370	Caramelles 2016
371	Som caramelles
214	Goigs a llaor de Sant Isidre llaurador. Patró de la Capella del mas Gibert
215	Goigs en lloança del gloriós màrtir Sant Pere, apòstol, patró de Rellinars
47	Goigs a llaor de Sant Felip Neri
325	La tupinada de Rellinars

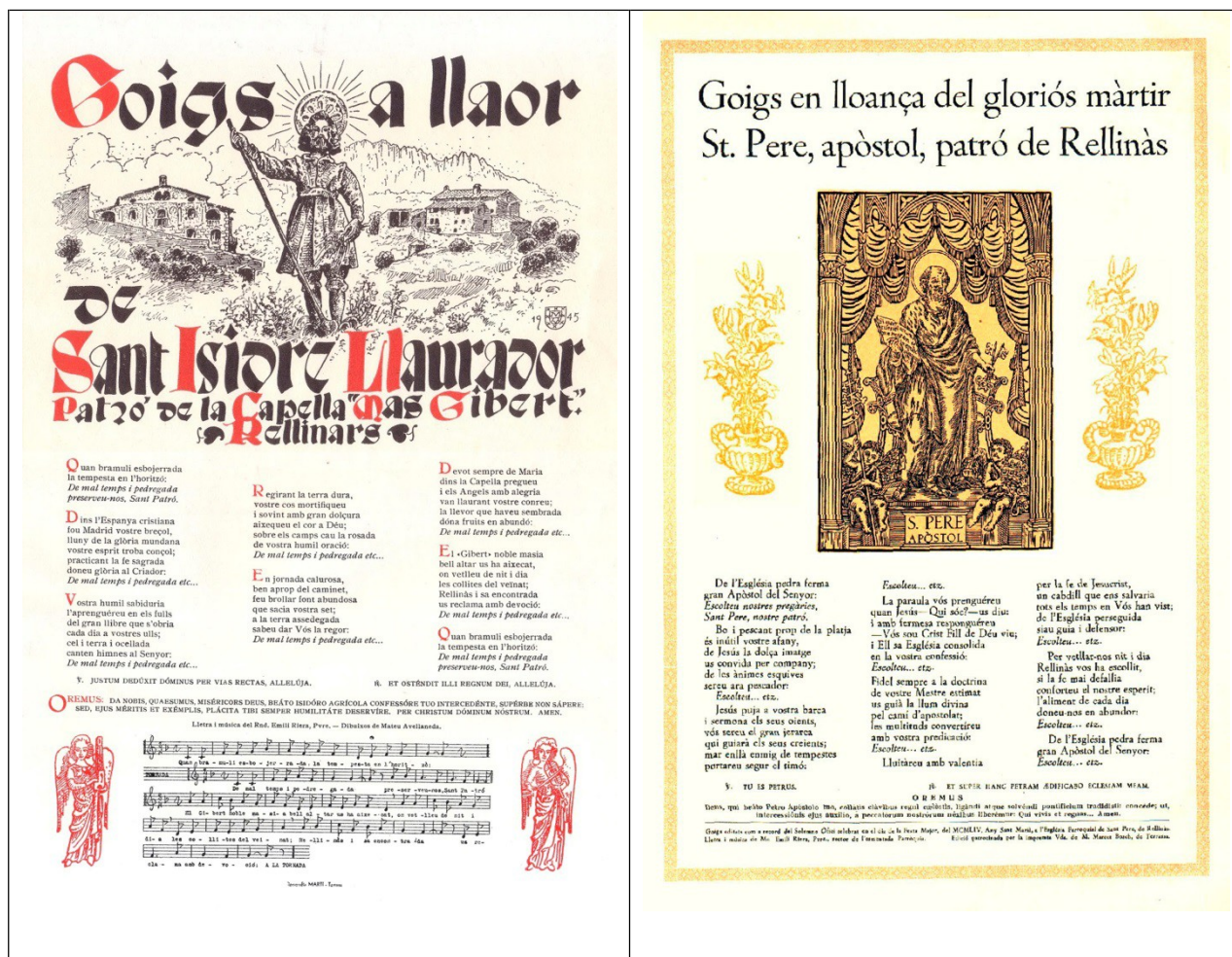
S'han documentat un total de tres goigs⁸ que es canten a les diferents esglésies i ermites del municipi. En aquest apartat no es comptabilitzen el goig imprès, com a objecte bibliogràfic, d'edició concreta, sinó el fet antropològic d'aquests himnes cantats.

⁸ Els goigs són cançons populars o poesies de caire religiós, adreçades als sants, santes, la Mare de Déu o Crist i tradicionalment es canten en les festivitats religioses. Acostumen a tenir dues parts: a la primera s'explica la vida, miracles i martiri del sant; mentre que a la segona se li fan peticions de protecció per a la comunitat.

La tradició dels goigs té els seus orígens en la representació dels misteris medievals. La primera vegada que es troba documentada la paraula goigs és a la Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven, i el primer text conegut de goigs són els Goigs de Nostra Dona, conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV).

El darrer grup fa referència a la manifestació de les caramelles, que com ja hem dit, ha agafat molta rellevància en el cycle festiu de Rellinars, com element de participació, celebració i cohesió social. En aquesta apartat s'han documentat les darreres lletres de les caramelles i el ball de cascavells.

Costumari

En aquesta tipologia s'han fixat les dues auques dedicades a Rellinars: una genèrica i l'altra al bandoler Capablanca:

Núm. Fitxa	Denominació
329	Auca de la diada d'en Capablanca
334	Auca de Rellinars

AUCA DE LA DIADA D'EN CAPABLANCA

1. — A les deu rendirà viatge,
si ha trobat ruta franca,
nostre il·lustre personatge,
el bandoler Capablanca.

2. — Assenyats i lloctents,
Trabucaires de Solsona,
el bandoler, complaents,
escullen tota l'estona.

3. — Sotmet l'Alcalde al comiel
al es té de fer compliment
al bandoler i son seguit
per part de l'Ajuntament.

4. — I es pren l'acord, com es lògic,
per total aclamació,
de que a l'hoste mitològic
se li ofereixi recepció.

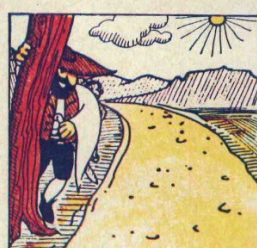
5. — Un cop li han rendit honors
comença la cercavila:
Poble, Batle, Regidors,
tot hom alegre desfila.

6. — Noies molt ben abillades
la xaranga bullanguera
trabucaires — tres flades—
i en Capablanca al darrera.

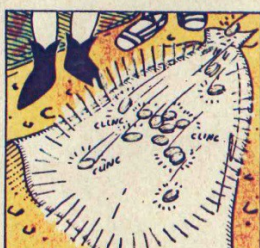
7. — Honorat ha estat pel poble
i en Capablanca, agrait,
vol demostrar que de noble
en té tant com d'eixcit.

8. — Al peu de la carretera,
volant per la seva tropa,
resta impacient a l'espera
del viuant que s'apropa.

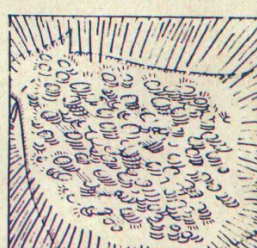
9. — Com a arma d'avantguarda
unes flors —petita toia—
i tancant la rereguarda
el somriure d'una noia.

10. — Estén la capa i, a l'instant,
sobre el teixit esclata,
l'esqueixell tan rutilant
de les monedes de plata.

11. — Cau l'argent i, el trabucaire,
ho celebra sonorament,
ressonen molts trets a l'aire,
són salves d'agraïment.

12. — Com per art d'encantament,
el color blanc de la capa
ja no es veu, perquè l'argent,
és tint relulant que el lapa.

13. — Acabat «l'atracament»
el bandoler sols li resta
fer ofrena a l'Ajuntament
del fruit de la seva gesta.

14. — Amb una sola consigna
se entregu aquests diners:
Que la vila sigui digna
de rebre els seus forasters.

15. — El bandoler s'acomoda
havent fet formal promesa
de que en propera diada
sa capa restarà estesa.

16. — I se'n torna, però això sí,
a l'home no se li escapa
veure abans El Vell Moll
on van teixir-li la capa.

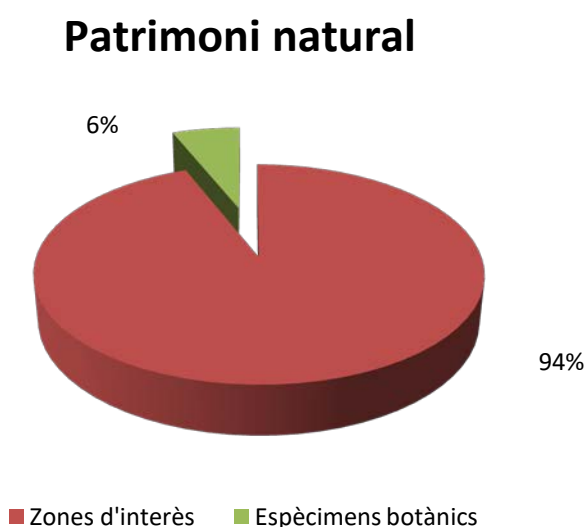
II TROBADA DE GEGANTS RELLINARS 1996

PATRIMONI NATURAL

En un moment en que ja es parla de paisatges culturals, la divisió entre natura i cultura comença a resultar artificial, sobretot si parlem de salvaguarda, gestió i conservació. Malgrat tot, els paràmetres clàssics d'aquests conceptes són els que cal tenir en compte quan es fa el treball de camp del Mapa del patrimoni cultural i natural d'un municipi.

S'han inclòs 83 elements en el Mapa de Rellinars relacionats amb el patrimoni natural. Es divideixen en dues tipologies o categories: les zones d'interès natural i els espècimens botànics singulars.

Zones d'interès

S'han documentat 78 zones d'interès que es poden dividir, bàsicament, en cinc grans grups: fonts, torrents i rieres, formacions geològiques, zones de nidificació i avencs. A més a més, hi ha dues grans extensions protegides, com són el Parc Natural de sant Llorenç del Munt i l'Obac (fitxa núm. 68) i l'espai Xarxa Natura 2000 (fitxa núm. 418).

Una de les principals característiques de Rellinars són les seves fonts, subjectes sempre a la climatologia i la pluviometria. Quan no hi ha aigua són difícils de detectar, ja que moltes són surgències naturals i no estan antropitzades. Quan plou creix la vegetació i llavors, si no es mantenen els accessos, també és difícil localitzar-les. Ni el Catàleg de béns a protegir, els autors del qual no van fer treball de camp, ni un plànol editat per l'Ajuntament, són eines suficients per la seva localització. Hi ha 28 fitxes de fonts com a zones d'interès.

En aquest sentit l'element més conegut és l'anomenat, precisament, Les fonts de Rellinars (fitxa núm.98); surgències naturals d'aigua que s'han habilitat per reconduir-la i s'ha adequat l'entorn com a zona de pícnic.

Les altres fonts són:

Núm. Fitxa	Denominació
70	Font dels Bugaders
71	Font de Can Cotis
72	Font de les Canaletes
73	Font de Carlets
74	Font de Casajoana
75	Font del Conill
76	Font de la Barbotera
77	Font de La Boada
78	Font de La Cansalada
79	Font del Sot de la Coma d'Aumà
80	Font del Pastor; de la Pastora
230	Font de La Pedragosa
82	Font de la Presa
83	Font de l'Alzina
84	Font de Les Cases
85	Font de Les Codines
86	Font de l'Esbarzer; dels Bullidors
87	Font de l'Homenatge
88	Font del Bosc
89	Font del Càntir
90	Font del Ginjoler
91	Font del Noial
92	Font d'en Selva; font d'en Seuba
93	Font del Trull
95	Font dels Llaminers
96	Font d'en Sala
97	Font Falsa

Els torrents i rieres són un altra característica del municipi donada la seva peculiar orografia. La Riera de Rellinars (fitxa núm. 119) és la principal i vertebrada el terme de llevant a ponent per anar a desembocar al riu Llobregat, dins el terme de Castellbell i el Vilar. Neix a la Serra de l'Obac, sota el Collet Estret, entre Castellsapera (940 m) i el Turó de la Carlina (933 m) mentre que l'aiguabarreig amb el riu Llobregat es fa en el meandre de Castellbell i el Vilar.

Font del Càntir

La Riera de Mata-rodona (fitxa núm. 120) es localitza al nord del municipi, a l'obaga del Camí Ral. Tot i que ni neix ni desemboca en el municipi, sí que un tram del seu recorregut coincideix amb la línia divisòria del pobles de Mura i de Sant Vicenç de Castellet. S'inicia a l'extrem nord de la Serra Llarga de Casajoana, on el torrent de l'Espluga, el torrent de la Font de la Cansalada i el torrent del Figueres hi aboquen les seves aigües. El tram que transcorre per Rellinars és agrest i pedregós, resultat de l'erosió insistent sobre la roca que el configura.

La Riera de Sanana (fitxa núm. 121) neix al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac, amb brancals o torrenteres que baixen dels serrats del municipi de Vacarisses, com el Pla dels Ginebres, la Carena des Roure Monjo, el Cingle Moliner, l'Alzina. Desemboca al torrent de Merà, que després de travessar el municipi de Castellbell i el

Vilar per la Bauma desaigua al riu Llobregat. El seu nom li ve donat pel mas de Sanana, que es localitza en el vessant hidrogràfic esquerre de la riera del municipi veí. En el seu pas per Rellinars, al sud del municipi, rep les aigües provinents del torrent de l'Alzina que també fa de partió entre els dos termes en direcció nord i del torrent de la Farinera que neix en els paratges de la propietat, per sota la Mesquita i baixa perpendicular per les terres del molí fins a trobar la Riera de Sanana.

Els 19 torrents documentats desemboquen en una o altra d'aquestes rieres o en d'altres torrents. Gran part d'ells es troben parcialment dins la zona de protecció del parc i són unitats de paisatge molt importants ,ja que en aquests espais humits s'hi localitzen una gran diversitat d'ambients, tant faunístics com botànics però també actuen com a corredor biològic. Tampoc s'ha d'oblidar que en temps passats, molts d'aquests espais servien de via de penetració cap a l'interior, si més no, s'empraven alguns dels seus trams, la seva particular orografia, amb llesques planeres de pedra i gorgs permetia el gaudi de la gent durant els mesos de calor, sense deixar de banda les nombroses fonts de les quals ja n'hem parlat.

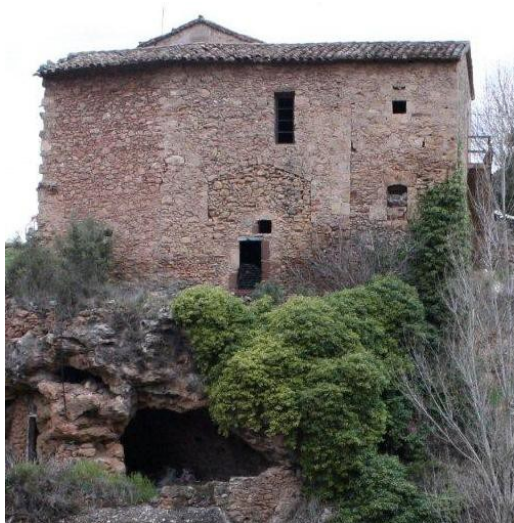
Els torrents documentats en el Mapa del Patrimoni cultural i natural de Rellinars són:

Núm. Fitxa	Denominació
102	Torrent d'Anton Casas
103	Torrent de Cal Robert
104	Torrent de Casajoana
105	Torrent de La Barbotera
106	Torrent de La Cansalada
107	Torrent de la Font del Bosc
108	Torrent de la Font d'en Sala
109	Torrent de La Saiola
110	Torrent de l'Alzina
111	Torrent de les Llobatones
112	Torrent de les Pasteres
113	Torrent de l'Esbarzer
114	Torrent del Vetllador
115	Torrent dels Cellers
116	Torrent d'enRoca
117	Torrent del Racó

118	Torrent de Cal Pujolet
240	Torrent de la Font del Conill
399	Torrent de la Coma d'Aumà

Un tercer gran bloc de béns documentats com a zones d'interès correspon amb una sèrie de formacions geològiques singulars que estan incloses també en el Catàleg de béns a protegir o formen part de l'àrea de protecció del parc o de l'espai Xarxa Natura 2000. Es tracta dels següents elements:

Cova de Can Cotis

Balma Roja

Núm. Fitxa	Denominació
54	El Ginebral
57	Balma Roja
58	Cova de Can Cotis; Cova de Rellinars
60	Castell de Bócs
61	Collet dels Capellans
62	Paller de tot l'Any
63	Roca del Duc
64	La Creueta
65	Turó de la Pòpia
66	La Trona
67	Turó de la Caseta

Paller de tot l'any

S'han documentat quatre zones de nidificació d'espècimens amb protecció específica: la de l'abellarol, la de l'àliga cua barrada i dues d'orenetes.

Núm. Fitxa	Denominació
342	Zona de nidificació d'abellerols
330	Zona de nidificació de l'espècie <i>Aquila fasciata</i>
343	Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie <i>Delichon urbica</i>
328	Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie <i>Hirundo rustica</i>

Però si hi ha dues fitxes realment importants i que inclou , no totes però si la majoria de les altres, són les de la Xarxa Natura 2000 (fitxa núm. 418) i la del Parc Natural de sant Llorenç

del Munt i l'Obac (fitxa núm. 68), pels motius que s'expliquen en el capítol estat actual dels elements fitxats. Finalment, també s'han documentat 5 avencs⁹:

Núm. Fitxa	Denominació
244	Avenc de les Roquisses
335	Avenc Cases - Martínez
238	Avenc de la Barbotera
336	Avenc del Camí Ral
265	Avenc dels Plans

Espècimens botànics singulars

Pel que fa a aquesta tipologia; els cinc espècimens singulars són quatre alzines (*Quercus ilex* subsp. *ilex*) i una surera (*Quercus suber* L.). Dues estaven incloses en el Catàleg de béns a protegir: Alzina de Cal Felip Neri (fitxa núm. 52) i l'Alzina surera de la ruta de la pedra seca (fitxa núm. 53). Tot i que la ubicació d'aquesta darrera en el planejament urbanístic era errònia. Les altres alzines incloses en el mapa són: l'Alzina del Cellers (fitxa núm. 391); l'Alzina del Racó (fitxa núm. 375) i l'Alzina del Torrent de l'Alzina (fitxa núm. 392).

Alzina surera – Ruta pedra seca

Alzina de Cal Felip Neri

⁹ Cavitat natural constituïda essencialment per un pou d'accés i eix verticals o molt inclinats.

ESTAT ACTUAL DELS ELEMENTS FITXATS

En aquest capítol analitzarem la situació actual dels elements documentats des d'una múltiple perspectiva: la situació en que es troben en quant a protecció jurídica; l'estat de conservació, la titularitat dels béns i la cronologia.

Des d'un punt de vista del concepte de patrimoni cultural, entès aquest com a llegat o herència del que la nostra societat n'és hereva i té l'obligació de transmetre aquest llegat a les generacions futures en les millors condicions possibles, els trets que més ens interessin en aquest apartat són, sens dubte, la situació jurídica i l'estat de conservació.

En aquest procés caldria tenir en consideració, sobretot, dos conceptes que ens poden ajudar per tal de fer-ho possible: el concepte de salvaguarda i el concepte de desenvolupament urbanístic sostenible. Cal entendre salvaguarda com les mesures encaminades a garantir la viabilitat del patrimoni cultural material, immaterial, incloent-hi la identificació, la documentació, la investigació, la preservació, la protecció, la promoció, la valoració, la transmissió i la revitalització d'aquest patrimoni en els seus aspectes diversos. La conservació en concret es centra més en la situació física del bé; però la salvaguarda implica mesures més enllà de la restauració física de l'edifici, conjunt o element en qüestió.

El concepte de desenvolupament urbanístic sostenible es defineix en l'article 3 del Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme¹⁰: L'exercici de les competències urbanístiques i, en particular, de la potestat de planejament, es regeix pel principi de desenvolupament urbanístic sostenible definit a l'article 3 de la Llei d'urbanisme, el qual té com a objectiu la utilització racional del territori, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures. En el cas del patrimoni cultural i natural comporta conjuminar les següents finalitats:

- La protecció i gestió adequada del medi ambient i del patrimoni natural, mitjançant la preservació de les funcions ecològiques del sòl, la millora de la qualitat ambiental, la gestió del paisatge per tal de preservar-ne els valors, la utilització racional dels recursos naturals i el foment de l'eficiència energètica mitjançant l'elecció dels emplaçaments i l'ordenació de manera que tinguin en consideració les condicions geogràfiques i climàtiques que poden influir en l'estalvi energètic i el millor manteniment de les edificacions.

¹⁰ Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 4682 del 24 de juliol de 2006.

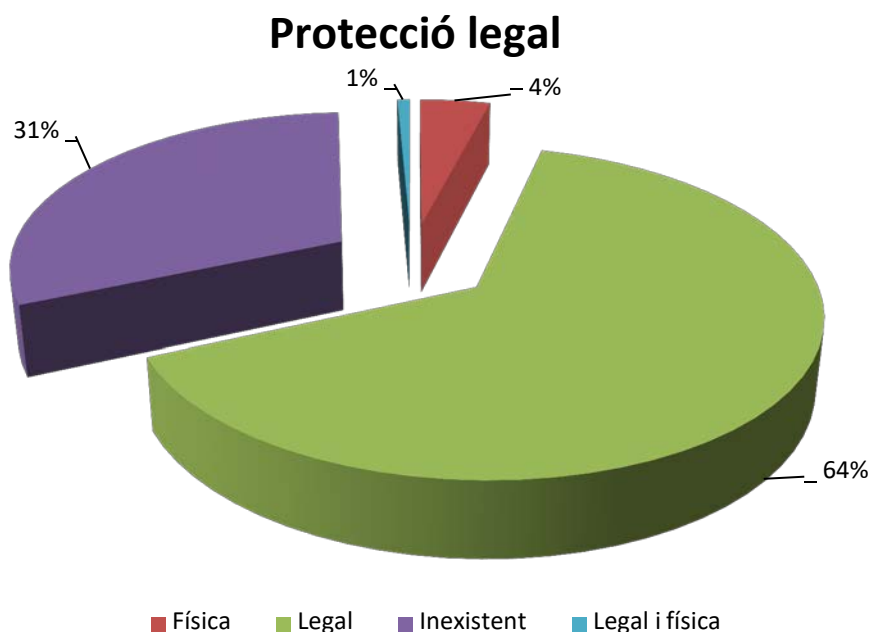
- La protecció del patrimoni cultural, mitjançant la conservació, recuperació i millora dels immobles que l'integren, dels espais urbans rellevants, dels elements i tipologies arquitectònics singulars, dels paisatges de valor cultural i històric i de les formes tradicionals d'ocupació humana del sòl.

PROTECCIÓ LEGAL

El primer paràmetre que analitzem és el de la situació jurídica dels elements fixats i documentats. És a dir, quants d'aquests elements tenen una protecció jurídica i quants no i quins tipus de protecció tenen. En aquest apartat només farem una diagnosi descriptiva a partir de planejament urbanístic municipal, sense fer-ne valoracions. Cal completar aquesta visió amb la lectura del capítol corresponent de recomanacions. Allí s'avaluarà l'adequació de les mesures preses i la necessitat d'incorporar-ne de noves.

La situació dels 424 Elements inclosos en el Mapa del Patrimoni Cultural i Natural de Rellinars a nivell de protecció legal està definida en el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM); aprovat definitivament per la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona el 24 d'abril de 2014. El POUM disposa d'un Catàleg de béns a protegir i un Catàleg de masies i cases rurals.

En el Mapa, aquest apartat s'ha dividit en quatre categories tal i com es mostra a la gràfica:

L'elevat percentatge d'elements protegits legalment correspon a la declaració conjunta de les barraques de pedra en sec, segons decret 27/2011 del Consell Comarcal, a petició de l'Ajuntament de Rellinars.

A la normativa d'aquest POUM, es fa referència a la protecció del patrimoni en el Títol IV, articles 129 a 133. També dedica un article, el 106, per parlar de les fonts del terme i un altre, el 121, a la reconstrucció del patrimoni rural.

Normativa urbanística del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal

Comencem per la Normativa urbanística del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). L'article 129 defineix el Catàleg de Béns a protegir i el Pla especial de protecció del patrimoni que el desenvolupi, com els instruments general de protecció de patrimoni de Rellinars. Diu textualment que "El Catàleg de construccions, jardins, conjunts arquitectònics, jaciments arqueològics, recorreguts, béns culturals i paisatges que calgui protegir es concreta en aquest document, d'acord amb el que preveu l'article 71 del DLeg 1/2010 i els reglaments que la desenvolupin".

Segons l'esmentat article 71, per aconseguir l'efectivitat de les mesures urbanístiques de protecció de monuments, edificis, jardins, paisatges o béns culturals, les administracions competents han d'incloure en un catàleg els béns que calgui protegir. Els catàlegs, juntament amb les normes específiques, i d'acord amb les categories establertes per la legislació sectorial aplicable, són part integrant de la documentació imperativa del pla urbanístic corresponent. En el segon paràgraf del mateix article afegeix que els ajuntaments, d'acord amb la legislació de règim local, poden aprovar ordenances d'urbanització i d'edificació per regular aspectes que no són objecte de les normes dels plans d'ordenació urbanística municipal, sense contradir-ne ni alterar-ne les determinacions.

A l'article 130, parla del Catàleg i diu que és la relació de béns d'interès històric, artístic, arquitectònic, ambiental i paisatgístic sobre els que cal establir mesures urbanístiques de protecció i preservar de la seva degradació. El Catàleg inclou una fitxa individualitzada per a cada element on es descriuen les característiques particulars del Bé i es determina el nivell de protecció, segons unes categories.

Estableix quatre categories seguint la Llei 9/1993 del patrimoni cultural català, que són: Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN); Elements arquitectònics, paisatgístics i culturals d'interès local (BCIL); jaciments arqueològics; i elements de protecció municipal.

En el següent paràgraf (article 131), parla del Pla especial de protecció del patrimoni que no té i que hauria de tenir. Diu que el Pla especial ha de concretar el grau d'intervenció i tractament específic, dels elements catalogats de l'article anterior (es refereix a l'article 130) i que es descriuen al Catàleg de béns a protegir. El Pla Especial de Protecció del Patrimoni (PEPP) ha de definir exhaustivament els perímetres corresponents a cadascun dels elements catalogats, amb el contingut de la protecció específica total o parcial per a cada un d'ells i el seu entorn immediat. Ha de definir un règim particular econòmic i fiscal, tendint a estimular i fomentar la conservació, millora i reposició dels elements catalogats. També ha de concretar la incidència de la nova protecció de l'element en relació a l'entorn immediat i el paisatge.

Continua dient que el Pla Especial podrà reduir al mínim les condicions de protecció o excloure elements inclosos en el Catàleg, justificant degudament els motius d'exclusió previ informe del Departament de Cultura.

Finalment especifica que en tant el municipi no disposi de Pla Especial de protecció del seu patrimoni, es podran redactar Plans especials de protecció de caràcter individualitzat referits a alguns elements o àmbits del catàleg.

Dels propietaris, posseïdors o titulars de drets reals sobre un BCIN o BCIL en parla en l'article 132 i diu que tenen el deure de conservar, preservar i mantenir el bé catalogat d'acord amb els articles 21 i 25 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre. En tant no sigui vigent el Pla especial de protecció de Patrimoni corresponent, als elements catalogats, només es podran autoritzar obres de consolidació i conservació de caràcter urgent, amb informe previ del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya si es tracta d'un bé reconegut. Els usos seran coherents a l'entorn en que s'emplacen i amb la posada en valor dels edificis o elements a protegir. Es prohibeix expressament l'enderrocament o la transformació i canvi de les característiques físiques dels edificis i si s'escau, de llurs entorns ambientals.

També diu que mentre no hi hagi aquest Pla especial s'han de limitar les modificacions dels edificis catalogats als elements no estructurals ni constitutius de les seves característiques formals d'identitat. El projecte de modificació haurà de justificar la conveniència o necessitat de les obres de modificació, que es descriuran en una memòria i es grafiaran en un plànol de l'entorn i els plànols de planta, secció i alçat necessaris.

Qualsevol intervenció en un BCIN, d'acord amb l'article 34.1 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, ha d'ésser autoritzada pel Departament de

Cultura, i els criteris d'intervenció i autoritzacions de canvi d'ús s'ajustaran als articles 35 i 36 de la llei esmentada.

L'article 133 tracta sobre la regulació de les obres en edificis o elements inclosos en el Catàleg de béns. I defineix l'òrgan competent a efectes de sol·licitud de llicències d'obres segons el tipus de bé i la seva categoria.

Abans d'acabar amb la Normativa i analitzar el Catàleg de béns a protegir, cal fer menció als articles 106, sobre les fonts, i el 121 sobre les construccions rurals i masies. Sobre les fonts diu que no es permet cap acció a l'entorn de les fonts que impliqui la seva desaparició o variació del lloc tradicional d'aflorament. A l'entorn d'aquells punts s'estableix una protecció de 50 metres de radi en el qual no es permetrà cap tipus d'edificació, desmunt o moviment de terres que representi variacions morfològiques o paisatgístiques i que alteri les actuals condicions de la naturalesa. La vegetació existent s'haurà de respectar i es permetrà potenciar el seu valor paisatgístic. Es podran fer petites obres d'adequació i ornat, així com plantacions d'espècies autòctones si s'acompanyen del plànol corresponent.

Pel que fa a les masies i construccions rurals, diu que les edificacions existents amb ús d'habitatge s'agrupen en dos blocs: les masies i cases rurals que formen part del Catàleg de masies i cases Rurals; i la resta d'habitatges que no reuneixen els requisits per formar-ne part i, per tant, en queden exclosos.

Es consideren masies el conjunt d'edificis d'habitatge i producció agrícola ramadera, explotat unitàriament en règim familiar; quedant excloses d'aquesta consideració les instal·lacions agropecuàries de caràcter industrial que estiguin situades a les seves rodalies, en les que s'aplica la regulació dels articles que regulen magatzems agrícoles i construccions ramaderes de la zona on estigui emplaçades.

Els criteris i el grau d'intervenció en l'edificació i el seu entorn, els accessos i serveis; així com els usos específicament admesos es defineixen de manera particularitzada per a cada masia en el catàleg de masies d'aquest Pla. La rehabilitació de les masies haurà de respectar el volum edificat preexistent i la composició volumètrica original eliminant aquelles addicions que distorsionin la volumetria històrica. La divisió horitzontal s'admet per ampliació del programa familiar sempre que no s'alterin les característiques originals de l'edificació, es prevegi una superfície mínima de 125 m² per habitatge i es compleixi la normativa reguladora de les condicions objectives d'habitabilitat. A continuació descriu els usos admesos i afirma que el procediment per a l'aprovació dels projectes de

reconstrucció i rehabilitació de masies i cases rurals amb ús d'habitatge, s'adequarà a allò que disposa l'article 50 DLeg 1/2010.

El Catàleg de béns a protegir

En l'article 75 del Decret 305/2006, de 18 de juliol, s'estableix el Catàleg de béns a protegir com un instrument urbanístic que forma part del Pla General i diu textualment: "El catàleg de béns protegits del pla d'ordenació urbanística municipal determina els béns immobles, singulars o de conjunt, que són objecte de protecció per raó de llurs valors arquitectònics, arqueològics, geològics o, en general, culturals, d'acord amb el què estableix l'article 95 d'aquest Reglament".

L'article 95 d'aquest Reglament especifica que els catàlegs de béns protegits formen part de la documentació dels plans urbanístics que estableixen mesures de protecció de béns immobles, singulars o de conjunt, per raó de llurs valors culturals, paisatgístics o ambientals i que identifiquen els béns objecte de protecció, contenen la informació física i jurídica necessària en relació amb aquests béns i estableixen el grau de protecció al qual estan subjectes i els tipus d'intervencions o actuacions possibles, d'acord amb les determinacions establertes pel pla urbanístic del que formin part. Els béns culturals protegits d'acord amb la legislació sectorial s'han d'incloure en aquests catàlegs i el grau de protecció previst i la regulació de les actuacions permeses sobre aquests béns ha de ser conforme amb la protecció derivada d'aquesta legislació.

El Catàleg de béns a protegir de Rellinars està dividit en quatre apartats: disposicions de caràcter general (articles 1 a 3), disposicions pels béns culturals (articles 4 a 11), disposicions pels béns de caràcter natural (articles 12 a 15), i finalment el títol IV dedicat al patrimoni arqueològic i paleontològic (articles 16 a 18).

El títol I marca disposicions de caràcter general. En l'article 1 defineix que l'instrument general de protecció de patrimoni de Rellinars és el catàleg de Béns i el Pla especial de protecció de patrimoni que el desenvolupi. I diu que el present Catàleg s'ha elaborat prenent com a referència els inventaris de patrimoni arquitectònic i patrimoni arqueològic del departament de Cultura. També diu que el catàleg es pot completar i ampliar en el Pla especial que preveu el POUM. I afegeix que "el catàleg de construccions, els jaciments, les fonts, els espècimens botànics i les zones d'interès que cal preservar es completarà d'acord amb el que preveu l'article 69 del TRLUC".

En l'article segon classifica els béns objectes de protecció en Béns culturals (BC) i Béns d'interès natural. En el primer grup diferencia entre patrimoni construït (conjunts arquitectònics, edificis, elements arquitectònics i obra civil); jaciments i fonts. Per jaciments entén les zones conegudes i estudiades amb expectativa de trobar restes arqueològiques en el subsòl a partir de troballes aïllades i/o superficials que no proporcionen la suficient informació per situar el possible jaciment o les que mitjançant excavacions arqueològiques han posat de manifest la presència de restes o estructures arqueològiques.

Curiosament, en aquest apartat de Béns culturals inclou les fonts i les defineix com indrets d'on brolla o brollava aigua subterrània. Concreta que algunes disposen d'elements arquitectònics que canalitzen l'aigua per ser recollida.

En el segon grup, el de béns d'interès natural, inclou zones d'interès (boscós i zones que formen un conjunt vegetal) i espècimens botànics (mostres botàniques que tenen valor per les seves mides excepcionals, edat, història, particularitat científica o etnològica).

L'article tercer marca els criteris generals de protecció, els drets i deures de la propietat i les actuacions permeses o no per tal de mantenir el bé en les millors condicions. Però d'una manera molt genèrica, només diferenciant-ne tres grups: béns construïts, béns d'interès natural i jaciments arqueològics. Segueix les pautes marcades en la normativa del POUM.

El títol II concreta les disposicions específiques per a béns culturals. En l'article 4 es delimiten les categories de béns culturals, també seguint les pautes ja marcades en el POUM: Béns d'Interès Nacional (sic)¹¹, Béns d'Interès Local (BCIL) i els Elements d'Interès municipal, denominació que pot induir a l'error perquè és molt similar a l'anterior.

L'article 5 defineix els nivells de protecció de major a menor. El grau màxim de protecció és el total. A continuació hi ha el parcial, l'específic i el tipològic.

L'article 6 concreta els elements que mereixen una protecció particular: volum, façana, coberta, elements específics i entorn. I defineix cadascun dels elements.

L'article 7 defineix les formes d'actuació previstes sobre edificis, elements i conjunts d'interès històric-arquitectònic: consolidació, conservació i restauració.

¹¹ Hauria de posar Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

L'article 8 defineix les formes d'actuació en edificis, elements i conjunt que poden ser consolidació i conservació, preceptives a tots els elements del Catàleg i restauració que serà opcional a excepció dels casos en que s'assenyali expressament a al fitxa. Marca també els conceptes mínims en què s'ha d'entendre la conservació: seguretat, salubritat, habitabilitat, ornamentació pública.

L'article 9 marca la prohibició d'enderroc total o parcial i l'article desè defineix els usos dels béns catalogats.

El títol III està dedicat als Béns de caràcter natural. L'article 12 defineix les categories: Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN); zones d'interès; espècimens botànics. Els valors que es protegeixen i el règim de gestió aplicable són els que per a cadascun d'ells es determinen a la fitxa del catàleg. Els articles següents defineixen la protecció, els usos i condicions particulars d'aquests béns.

Finalment el darrer apartat està dedicat al patrimoni arqueològic i paleontològic. Defineix categories, protecció i usos. L'article 16 diu: "s'engloben tots els jaciments en un mateix grup a l'espera

que, mitjançant un estudi científic - arqueològic més acurat, es pugui determinar el interès (sic) real i amb millor exactitud les àrees que ocupen". Es delimita una àrea de 50

metres radials de protecció. Els usos han de ser compatibles amb la conservació del jaciment.

Adjuntem el llistat de béns segons figura en el Catàleg del Planejament:

2326

CODI	ÀMBIT	TIPOLOGIA	DENOMINACIÓ
E 01	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Capella de Santa Anna (Casajoana)
E 02	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Barret
E 03	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Felip Neri
E 04	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Llobet
E 05	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Moixons
E 06	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Rullat
E 07	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Can Fornells
E 08	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Capella Sant Felip Neri (les Farreres)
E 09	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Capella Sant Isidre (el Gibert de Dalt)
E 10	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Casajoana
E 11	Patrimoni arquitectònic	Edifici	el Molí
E 12	Patrimoni arquitectònic	Edifici	el Salicó/el Cellers
E 13	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Església Parroquial de Sant Pere i St Fermí
E 14	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Església Vella de Sant Pere i Sant Fermí
E 15	Patrimoni arquitectònic	Edifici	La Fàbrica
E 16	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Pau
E 17	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Les Boades Velles
E 18	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Les Cases
E 19	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Les Codines - Pere Vaqué
E 20	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Masia de Can Colis
E 21	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Masia de Can Gibert de Baix
E 22	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Masia del Gibert de Dalt
E 23	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Masia el Planet
E 24	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Masia Les Boades
E 25	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Masia Les Farreres
E 26	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Feliu
E 27	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Domingo
E 29	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Massana
E 31	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Plana
E 32	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Pastoret
E 33	Patrimoni arquitectònic	Edifici	Cal Roca
S 01	Patrimoni arquitectònic	Pedra Seca	Barraca d'en Claudi
S 02	Patrimoni arquitectònic	Pedra Seca	Barraca de la Vinya d'Envà
S 03	Patrimoni arquitectònic	Pedra Seca	Barraca de Casajoana
S 04	Patrimoni arquitectònic	Pedra Seca	Barraca de la Boiga
S 05	Patrimoni arquitectònic	Pedra Seca	Barraca doble del Casot
S 06	Patrimoni arquitectònic	Pedra Seca	Barraca del Parc Masnou
S 07	Patrimoni arquitectònic	Pedra Seca	Barraca sobre les Fonts
CA 01	Patrimoni arquitectònic	Conjunt arquitectònic	Casc Antic
L 01	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Campanar d'espadaña Església Vella
L 02	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Campanar Església Parroquial
L 03	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Capitell Església Vella (Museu de Terrassa)
L 04	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Celler (El Gibert de Dalt)
L 05	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Interior de l'Església Parroquial de Rellinars
L 06	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Pintrures mural romàniques Església Vella (Museu de Terrassa)
L 07	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Pintrures murals de les Farreres
L 09	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Porta de la capella de Sant Felip Neri
L 10	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Portada Església parroquial
L 12	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Retaula en fusta de la capella de Sant Felip Neri (Masia Les Farreres)
L 13	Patrimoni arquitectònic	Element arquitectònic	Retaula en guix de la capella de Sant Felip Neri (capella)
O 01	Patrimoni arquitectònic	Obra civil	Pont del Selva
J 01	Patrimoni arqueològic	Jaciment	El Casot
J 02	Patrimoni arqueològic	Jaciment	Necròpolis de l'Església Vella
J 03	Patrimoni arqueològic	Jaciment	Lauda voliva de l'Església Vella (Museu de Terrassa)
N 01	Patrimoni natural	Espècimens botànics	Alzina de Cal Felip Neri
N 02	Patrimoni natural	Espècimens botànics	Alzina Surera (de la Ruta de la pedra seca)
V 01	Patrimoni natural	Formacions Vegetals d'interès	el Ginebral
Z 01	Patrimoni natural	Zona d'interès	Balma de la Coma d'Aumà
Z 02	Patrimoni natural	Zona d'interès	Balma d'Andaló
Z 03	Patrimoni natural	Zona d'interès	Balma Roja
Z 04	Patrimoni natural	Zona d'interès	Cova de Can Colis
Z 05	Patrimoni natural	Zona d'interès	Cova de Capablanca / Balma
Z 06	Patrimoni natural	Zona d'interès	Castell de Bocs
Z 07	Patrimoni natural	Zona d'interès	Collet dels Capellans
Z 08	Patrimoni natural	Zona d'interès	Paller de tot l'Any o Muronell
Z 09	Patrimoni natural	Zona d'interès	Roca del Duc
Z 12	Patrimoni natural	Zona d'interès	La Creueta
Z 13	Patrimoni natural	Zona d'interès	Turó de la Pòpia
Z 14	Patrimoni natural	Zona d'interès	La Trona
Z 15	Patrimoni natural	Zona d'interès	Turó de la Caseta
Z 16	Patrimoni natural	Zona d'interès	Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
Z 17	Patrimoni natural	Zona d'interès	La Morella

F	01	Patrimoni natural	Font	dels Bugaders
F	02	Patrimoni natural	Font	de Can Colls
F	03	Patrimoni natural	Font	de Canaletes
F	04	Patrimoni natural	Font	de Carlets
F	05	Patrimoni natural	Font	de Casajoana
F	06	Patrimoni natural	Font	del Conill
F	07	Patrimoni natural	Font	de la Barbotera
F	08	Patrimoni natural	Font	de la Boada
F	09	Patrimoni natural	Font	de la Cansalada
F	10	Patrimoni natural	Font	de la Coma d'Aumà
F	11	Patrimoni natural	Font	del Pastor / de la Pastora
F	12	Patrimoni natural	Font	de la Pedregosa
F	13	Patrimoni natural	Font	de la Presa
F	14	Patrimoni natural	Font	de l'Alzina
F	15	Patrimoni natural	Font	de les Cases
F	16	Patrimoni natural	Font	de les Codines
F	17	Patrimoni natural	Font	de l'Esbarzer
F	18	Patrimoni natural	Font	de l'Homenatge
F	19	Patrimoni natural	Font	del Bosc
F	20	Patrimoni natural	Font	del Càntir
F	21	Patrimoni natural	Font	del Ginjoler
F	22	Patrimoni natural	Font	del Noial
F	23	Patrimoni natural	Font	del Seuba/Selva
F	24	Patrimoni natural	Font	del Trull
F	25	Patrimoni natural	Font	dels Bulidors de l'Esbarzer
F	26	Patrimoni natural	Font	dels Llaminers
F	27	Patrimoni natural	Font	d'en Sala
F	28	Patrimoni natural	Font	Falsa
F	29	Patrimoni natural	Font	les Fonts de Rellinars
B	01	Patrimoni natural	Bassa	Bassa de la Fàbrica
B	02	Patrimoni natural	Bassa	Bassa del Ginebral
B	04	Patrimoni natural	Bassa	la Presa
T	01	Patrimoni natural	Torrent	d'Anton Cases
T	02	Patrimoni natural	Torrent	de Cal Robert
T	03	Patrimoni natural	Torrent	de Can Casajoana
T	04	Patrimoni natural	Torrent	de la Barbotera
T	05	Patrimoni natural	Torrent	de la Cansalada
T	06	Patrimoni natural	Torrent	de la Coma d'Aumà
T	07	Patrimoni natural	Torrent	de la Font de Conill
T	08	Patrimoni natural	Torrent	de la Font de la Cansalada
T	09	Patrimoni natural	Torrent	de la Font del Bosc
T	10	Patrimoni natural	Torrent	de la Font d'en Sala
T	11	Patrimoni natural	Torrent	de la Saiola
T	12	Patrimoni natural	Torrent	de l'Alzina
T	13	Patrimoni natural	Torrent	de les Llobatones
T	14	Patrimoni natural	Torrent	de les Pasteres
T	15	Patrimoni natural	Torrent	de l'Esbarzer
T	16	Patrimoni natural	Torrent	del Vellador
T	17	Patrimoni natural	Torrent	dels Cellers
T	18	Patrimoni natural	Torrent	d'en Roca
T	19	Patrimoni natural	Torrent	del Racó
T	20	Patrimoni natural	Torrent	de cal Pujol
R	01	Patrimoni natural	Riera	de Rellinars
R	02	Patrimoni natural	Riera	de Mala-rodona
R	03	Patrimoni natural	Riera	de Sanana
C	01	Patrimoni cultural	Cami històric	Cami ral de Barcelona a Manresa
C	02	Patrimoni cultural	Cami històric	Cami vell de Matadepera a Rellinars
C	03	Patrimoni cultural	Cami històric	Cami ral de Terrassa a Rellinars
C	04	Patrimoni cultural	Cami	GR 5
C	05	Patrimoni cultural	Ruta	Ruta Pedra Seca

Llistat dels elements inclosos en el Catàleg de béns a protegir, en totes les seves categories : BCIN, BCIL i BIM

Més endavant veurem com s'han reflectit aquests elements en el Mapa de Patrimoni, ja que a causa d'una sèrie d'anomalies, s'han hagut de fer adaptacions.

El Catàleg de masies i cases rurals

La llei obliga a l'ajuntament a redactar un nou instrument urbanístic, el Catàleg de masies i cases rurals, en el marc del planejament urbanístic general o especial (Article 50): “El planejament urbanístic general o especial ha d'identificar en un catàleg específic les construccions situades en sòl no urbanitzable susceptibles de reconstrucció o de rehabilitació i justificar les raons que en determinen la preservació o, si s'escau, la recuperació d'acord amb el que estableix l'article 47.3. Els criteris paisatgístics que determinen la inclusió de les masies i les cases rurals en el catàleg s'han d'adequar a les determinacions que, si escau, estableix el planejament urbanístic o sectorial per a la protecció i el millorament del paisatge”.

L'article 47.3 diu que es permet, en sòl no urbanitzable, amb els requisits fixats pels articles 50 i 51:

- a) Reconstruir i rehabilitar les masies i les cases rurals que calgui preservar i recuperar per raons arquitectòniques, històriques, ambientals, paisatgístiques o socials.
- b) Reconstruir i rehabilitar altres construccions anteriors a l'entrada en vigor del primer instrument de planejament urbanístic general en cada municipi i que calgui preservar i recuperar per raons arquitectòniques o històriques.
- c) Rehabilitar les construccions rurals en desús per a corregir-ne l'impacte ambiental o paisatgístic negatiu.

S'inclouen en aquest Catàleg les masies tradicionals que continuen o estaven vinculades a activitats pròpies del sòl no urbanitzable (SNU) i que cal preservar o recuperar pel seu valor arquitectònic, històric, etnològic, paisatgístic o social. Per tant, els edificis que tenen valor constructiu tradicional, que han estat històricament vinculats amb el territori i formen part del paisatge o que tenen una importància per a la conservació o recuperació d'activitats històriques agràries, ramaderes o forestals.

El Catàleg conté 17 masies en fitxes on s'identifica el nom, la localització, any o època, tipologia, estructura, coberta, ús actual, estat de conservació, serveis, superfície., accés, condicions d'edificació, propietari cadastral. Distingeix les masies de valor arquitectònic i altres edificacions a fi de determinar el nivell de protecció.

A continuació s'adjunta els llistat de masies incloses en el Catàleg:

7. FITXES

Llistat de Masies i Cases Rurals

Nº	ID	NOM
1	M 22	Ca l'Andreu
2	M 25	Cal Agut
3	M 21	Cal Jep
4	M 13	Cal Jueu
5	M 02	Cal Pujole
6	M 19	Cal Tomàs
7	M 03	Can Cotis
8	M 04	Can Manel
9	M 20	Can Pau Cellers
10	M 05	Casa del Racó
11	M 06	Casajoana
12	M 07	El Gibert de Baix
13	M 08	El Gibert de Dalt
14	M 09	El Ginebral
15	M 01	El Moli
16	M 10	El Sallés-El Cellers
17	M 11	Hostalets del Davi
18	M 23	La Caseta
19	M 12	La Farinera
20	M 14	Les Boades
21	M 15	Les Boades Velles
22	M 16	Les Cases
23	M 17	Les Ferreres
24	M 18	Les Llobatones
25	M 26	El cup del Navarcles

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

CATÀLEG DE MASIES I CASES RURALS - Text Refós
Pàg. 11

La protecció jurídica del POUM en el Mapa de Patrimoni cultural i natural de Rellinars

En primer lloc, cal dir que la funció del catàleg de masies i cases rurals no és la protecció del patrimoni, sinó la regulació de la intervenció en els immobles rurals. L'instrument global de protecció del patrimoni cultural es el Catàleg de Béns a protegir. Per tant, és preferible que aquells immobles amb valors històrics, arquitectònics, etnològics, paisatgístics o socials que mereixin una protecció específica s'incloguin, encara que estiguin en sòl no urbanitzable, en el Catàleg de béns a protegir i s'adjunti la fitxa en el Catàleg de masies.

Un altre prèvia que cal fer és que en el Mapa de Patrimoni s'han hagut de corregir algunes imprecisions de criteri del catàleg de béns a protegir i, per tant, no coincidiran al 100% el número d'elements.

En aquest apartat adjuntem tres taules segons les categories de protecció: BCIN, BCIL i Béns d'interès municipal (article 4 del Catàleg).

Nivell 1: Béns Culturals d'Interès nacional (BCIN)

D'acord amb els articles 7.1 i 13.1 de la LPCC, "els béns més rellevants del patrimoni cultural català, tant mobles com immobles, han de ser declarats d'interès nacional" i "han de ser inscrits en el Registre de Béns Culturals d'Interès Nacional" gestionat pel Departament de Cultura.

D'acord amb la disposició addicional primera de la LPCC; el decret de 22 d'abril de 1949, sobre protecció de castells, i la disposició addicional segona de la Llei 6/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, correspondria atorgar aquest nivell de protecció a les creus de terme de més de 100 anys i a totes les fortificacions i castells.

A Rellinars només trobem un element declarat com a BCIN's:

Fitxa	Nom
45	Pintures murals de Les Ferreres

Nivell 2: Béns Culturals d'Interès Local (BCIL)

D'acord amb l'article 15 de la Llei 9/1993, "els béns integrants del patrimoni cultural català que, tot i llur significació i importància, no compleixin les condicions pròpies dels béns culturals d'interès nacional han de ser inclosos en el Catàleg del Patrimoni Cultural

Català". L'article 17 fixa que "la catalogació de béns immobles s'efectua mitjançant l'ur declaració com a Béns Culturals d'Interès Local".

La fitxa número 36 del Catàleg correspon al campanar de l'església vella i també està protegit com a BCIL, com és natural; però el que no és lògic és fer dues fitxes diferents d'un mateix bé immoble, ja que la protecció urbanística de la fitxa genèrica, que és la de l'església inclou la protecció de tots els seus elements. Per tant, en el Mapa s'ha eliminat la fitxa del campanar i s'inclou en la descripció de l'església (fitxa núm. 14). En el cas dels capitells (fitxa núm. 42), de les pintures murals (fitxa núm. 44) i de la lauda votiva (fitxa núm. 51) sí que és raonable perquè es troben en el Museu de Terrassa i no en el seu emplaçament original. I en el primer cas es tracta d'un bé immoble i en la resta de béns mobles.

Núm	Nom
14	Església vella de Sant Pere i Sant Fermí
42	Capitells església vella de Sant Pere i Sant Fermí
44	Pintures murals de l'església vella
50	Necròpolis de l'església vella
51	Lauda votiva de l'església vella

Nivell 3: Béns d'Interès Municipal

El Catàleg afegeix una tercera categoria de béns a protegir que no són ni BCIN'S ni BCIL'S, es tracta dels béns d'interès municipal. Correspondrien als que defineix la Llei 9/1993 del patrimoni cultural català, de 30 de setembre en el seu article 18 com "els restants béns integrants del patrimoni cultural català" i serien aquells que "ultra els béns culturals d'interès nacional i els béns catalogats, fan part també del patrimoni cultural català els béns mobles i immobles que, tot i no haver estat objecte de declaració ni de catalogació, reuneixen els valors descrits en l'article 1".

En tot cas, la denominació emprada en el Catàleg ens sembla que pot induir a l'error i/o a la confusió i seria preferible utilitzar termes com Bé Protegit (BP) o Bé de Protecció Urbanística (BPU) com recomana la bibliografia especialitzada (LACUESTA, Raquel: 2003) i (Generalitat de Catalunya: 2013).

Tret del BCIN i els cinc BCIL's, la resta d'elements inclosos en el Catàleg es troben dins la categoria de béns d'interès municipal. A continuació adjuntem la taula amb els elements del Mapa de Patrimoni Cultural inclosos en el Catàleg dins aquesta categoria.

Núm. Fitxa	Denominació
2	Cal Barret
3	Can Felip Neri
4	Cal Llobet
5	Cal Moixons
6	Cal Rutllat; Mas Rutllat
7	Can Fornells
8	Capella de Sant Felip Neri
9	Capella de Sant Isidre
10	Casajoana
11	El Molí
12	El Sallés; el Cellers
13	Sant Pere i Sant Fermí
15	La Fàbrica
16	Cal Pau
17	Les Boades Velles
18	Les Cases
19	Les Codines
20	Can Cotis
21	Cal Gibert de Baix
22	El Gibert de Dalt
23	El Planet
24	Les Boades; La Boada Nova
25	Les Ferreres
26	Cal Feliu
27	Cal Domingo
29	Cal Massana
31	Cal Roca
31	Cal Planta
32	Cal Pastoret
32	Barraca d'en Claudi

33	Barraca de la Vinya d'Envà
152	Barraca de Casajoana
140	Barraca de la Vinya del Masnou
176	Barraca sobre les fonts
166	Barraca doble del Casot
275	Barraca de la Boïga/ Barraca 2 del Gibert
39	Nucli antic
46	Retaule de Sant Felip Neri
48	Pont del Selva; Pont dels Horts del Selva
49	El Casot
52	Alzina de Cal Felip Neri
53	Alzina surera de la ruta de la pedra seca
54	El Ginebral
55	Balma de la Coma d'Aumà
56	Balma de l'Andaló; Espluga de l'Andaló
57	Balma Roja
58	Cova de Can Cotis; Cova de Rellinars
60	Castell de Bócs
61	Collet dels Capellans
62	Paller de tot l'Any
63	Roca del Duc
64	La Creueta
65	Turó de la Pòpia
66	La Trona
67	Turó de la Caseta
68	Parc Natural de sant Llorenç del Munt i l'Obac
69	La Morella
70	Font dels Bugaders
71	Font de Can Cotis
72	Font de les Canaletes
73	Font de Carlets
74	Font de Casajoana
75	Font del Conill
76	Font de la Barbotera

77	Font de La Boada
78	Font de La Cansalada
79	Font del Sot de la Coma d'Aumà
80	Font del Pastor; de la Pastora
230	Font de La Pedragosa
82	Font de la Presa
83	Font de l'Alzina
84	Font de Les Cases
85	Font de Les Codines
86	Font de l'Esbarzer; dels Bullidors
87	Font de l'Homenatge
88	Font del Bosc
89	Font del Càntir
90	Font del Ginjoler
91	Font del Noial
92	Font d'en Selva; font d'en Seuba
93	Font del Trull
95	Font dels Llaminers
96	Font d'en Sala
97	Font Falsa
98	Les Fonts de Rellinars
98	Bassa de La Fàbrica
100	Bassa del Ginebral
101	La Presa
102	Torrent d'Anton Casas
103	Torrent de Cal Robert
104	Torrent de Casajoana
105	Torrent de La Barbotera
106	Torrent de La Cansalada
107	Torrent de la Font del Bosc
108	Torrent de la Font d'en Sala
109	Torrent de La Saiola
110	Torrent de l'Alzina
111	Torrent de les Llobatones

112	Torrent de les Pasteres
113	Torrent de l'Esbarzer
114	Torrent del Vetllador
115	Torrent dels Cellers
116	Torrent d'enRoca
117	Torrent del Racó
118	Torrent de Cal Pujole
119	Riera de Rellinars
120	Riera de Mata-rodona
121	Riera de Sanana
122	Camí ral de Barcelona a Manresa al seu pas per Rellinars
124	Sender de Gran Recorregut GR-5
125	Ruta de la Pedra Seca
239	Bany de la Susanna
240	Torrent de la Font del Conill
399	Torrent de la Coma d'Aumà

Si la compareu amb la taula del Catàleg hi trobareu algunes diferències que s'expliquen tot seguit. A part dels BCIN i BCIL dels que acabem de parlar. Els elements que no trobareu en el Mapa i que sí que es troben en el Catàleg són els següents:

- **Capella de Santa Anna:** els redactors del Catàleg la situen dins el mas Casajoana, però la fotografia correspon al celler de la casa. No hem pogut esbrinar la font originària que parli d'aquesta capella. A les visites pastorals no se'n fa referència i Joan Valls, historiador local del que hem consultat l'arxiu i nombrosos articles seus, tampoc en parla. Suposant que realment hi hagués hagut una capella dedicada a Santa Anna i suposant que la ubicació fos correcta, en primer lloc ja no existeix i en segon lloc seria una part d'un tot que ja està protegit amb una fitxa general (Casajoana). Per tant, no té sentit fer dues fitxes de protecció urbanística quan una d'elles només és una part del tot. Com ja hem dit en l'apartat dels BCIL's, no és lògic fer dues fitxes diferents d'un mateix bé immoble, ja que la protecció urbanística de la fitxa genèrica inclou la protecció de tots els seus elements.
- **Campanar d'espada de l'església vella:** forma part d'un tot que ja està protegit amb una fitxa general. Per tant, cal tornar a dir que no és lògic fer dues fitxes

diferents d'un mateix bé immoble, ja que la protecció urbanística de la fitxa genèrica inclou la protecció de tots els seus elements.

- *Campanar de l'església parroquial*: és el mateix cas que l'anterior.
- *Interior de l'església parroquial de Rellinars*: és el mateix cas que l'anterior. Entot cas, si hi hagués algun bé moble d'especial interès caldria fer una fitxa independent, però tractat com a bé moble i no com a immoble.
- *Porta de l'església parroquial*: és el mateix cas que l'anterior. En tot cas si un edifici no estigués protegit per criteris varis i un element arquitectònic de l'immoble es considerés que té un interès històric, artístic, etnològic o social, e podria fer una fitxa d'aquest element. El que no té cap lògica és protegir el tot i independentment una part.
- *Porta de la capella de Sant Felip Neri*: és el mateix cas que l'anterior.
- *Celler del Gibert de dalt*: el Gibert de dalt no es va poder visitar per negativa de la propietat, però ens trobem davant d'un cas idèntic als anteriors. Forma part d'un bé immoble ja protegit. Per tant, no té sentit fer dues fitxes de protecció urbanística quan una d'elles només és una part del tot.
- *Retaule en guix de la capella de Sant Felip Neri*: ja no existeix i s'ha documentat com element no fixat.
- *Cova d'en Capablanca*: estroba dins el terme municipal veí de Vacarisses.
- *Camí vell de Matadepera a Rellinars*: s'ha consultat documentació diversa i no consta cap camí històric de Matadepera a Rellinars i el traçat que s'assenyala a la planimetria no correspon amb cap camí, si més no hi ha un tram que passa per un penya-segat, a l'alçada de la font del càntir, impossible de transitar-hi.
- *Camí Ral de Terrassa a Rellinars*: es tracta d'un tram del Camí Ral de Barcelona a Manresa que pel que afecta al municipi de Rellinars és el mateix traçat; per tant seria com fixar dues vegades el mateix element.

Zones d'interès paisatgístic

Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i l'Obac (fitxa núm.68)

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac forma part de la Xarxa d'Espais Naturals gestionada per la Diputació de Barcelona. El primer pla d'ordenació del parc és del juliol de 1972. L'any 1982 amb l'objectiu d'aturar el desmesurat creixement de les urbanitzacions que l'envoltaven s'aprova un nou pla director, i l'any 1987 la Generalitat de Catalunya en fa la declaració per decret com a parc natural. L'any 1998 s'amplia amb 4.55 hectàrees fins arribar a les 13.694 actuals. L'integren els municipis de Castellar del

Vallès, Granera, Matadepera, Monistrol de Calders, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Sant Llorenç Savall, Sant Vicenç de Castellet, Talamanca, Terrassa, Vacarisses i Rellinars. El punt central del parc és el coll d'Estenalles de 870,4 metres, amb un centre d'informació. L'any 2003 un incendi forestal iniciat a Sant Llorenç Savall malmet la part nord-oriental, dins dels termes de Granera, Monistrol de Calders i Mura.

El parc ha estat ocupat o visitat per l'home des de temps immemorials. Un exemple n'és el Camí Ral que travessa el municipi per la carena des de Barcelona a Manresa, amb l'Hostal del Daví mig ensorrat. Un altre exemple són les moltes baumes obrades que han servit de refugi eventual, d'amagatall o per a viure. En el cas de Rellinars hi ha dos indrets ben coneguts, la Coma d'Aumà i la de l'Endaló. Altres elements destacables que formen part de la cultura popular integrats perfectament en el paisatge perquè quan desapareixen no en queda cap rastre, són els forns de calç, de vidre, de pega, de ginebre i d'obra associats a les cases pairals i antics masos com Les Cases, Les Boades o Casajoana, els murs de pedra seca i les barraques de vinya, les tines, les cisternes i aljubs i les piques per a la preparació del caldo bordelès. La gent que va viure i conrear els pendents d'aquests turons han impregnat aquest paisatge no només amb l'obra de la pedra seca, sinó que han estat a l'origen de llegendes relacionades amb el bandolerisme, o amb l'entrada a l'infern, que han arribat als nostres dies.

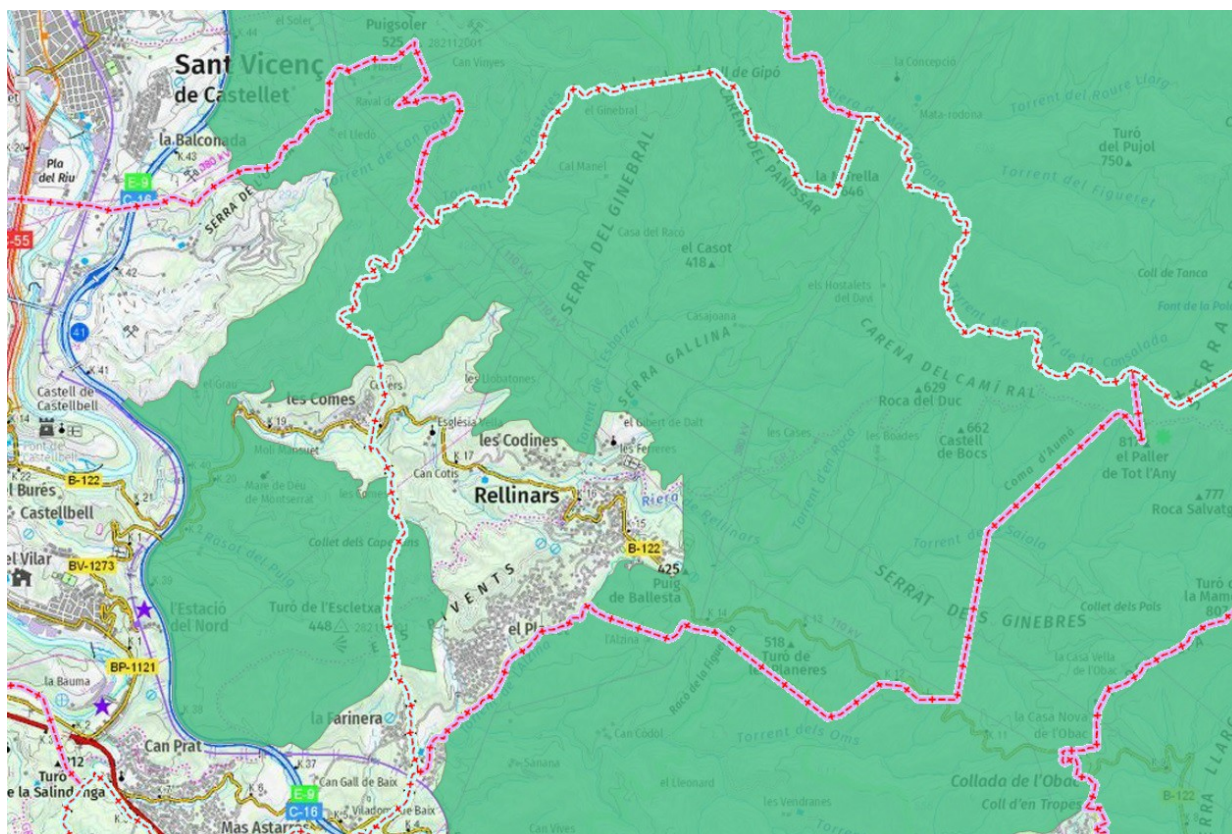
Xarxa de Natura 2000 (fitxa núm. 418)

Les gairebé 1416,79 hectàrees del terme municipal de Rellinars (codi 081799 – ES5110010 Sant Llorenç del Munt i l'Obac) que es troben dins del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac, també estan incloses en l'espai europeu que es coneix amb el nom de Xarxa Natura 2000. Aquesta xarxa és la iniciativa europea més important de conservació de la natura. La Unió Europea ha establert un marc legal que garanteix o ha de garantir la protecció del patrimoni natural mitjançant la integració a Natura 2000 d'una mostra significativa de les espècies i dels hàbitats que millor el representen.

En el cas de Catalunya, aquest espai es regeix per la Llei 12/2006 que modifica la Llei 12/1985, d'espais naturals. Determina que tots els espais de la Xarxa Natura 2000 (ZEC i ZEPA) s'inclouen automàticament al PEIN en el moment de la seva declaració.

El municipi de Rellinars inclòs dins del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac i per tant a la Xarxa Natura 2000, és un espai de relleu original, amb gran quantitat de parets rocoses que possibiliten la presència d'abundants comunitats de vegetació rupícola i de fauna cavernícola. És alhora un ecosistema mediterrani amb una notable

diversitat del paisatge vegetal i constitueix una de les zones importants de cria a Catalunya de l'espècie *Hieraetus fasciatus*. És per tant un exemple de territori que aposta per fer compatible la protecció de les espècies i els hàbitats naturals i seminaturals amb l'activat humana, vetllant perquè els hàbitats es mantinguin en bon estat de conservació i evitar-ne el seu deteriorament.

Delimitació de l'espai Xarxa Natura 2000 dins el municipi de Rellinars.
Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Zones de nidificació

En el Mapa del Patrimoni cultural i natural s'han inventariat altres elements del patrimoni natural que disposen d'una normativa de protecció pròpia de caràcter nacional. Es tracta de zones de nidificació d'espècimens protegits, com les orenetes, l'abellerol o l'àliga cuabarrada.

Zona de nidificació d'orenetes

En diferents indrets del municipi es poden observar colònies de diferents espècies oreneta: la *Delichon urbica* i la *Hirundo rústica* que hi nidifiquen.

Totes les orenetes són espècies protegides per la llei 22/2003 de 4 de juliol de protecció dels animals (DOGC 3926 del 16 de juliol de 2003), pel seu paper beneficiós en el control de plagues i insectes, com a àvides insectívores que són. Els seus nius, com tots els de les espècies protegides, no es poden destruir, tot i que no estiguin ocupats. Per tant, és necessària una autorització, que atorga el Departament de Medi Ambient i Habitatge. Únicament es donen autoritzacions d'aquest tipus quan es fan obres de rehabilitació (en aquest cas, només s'autoritza a retirar els nius fora de l'època de cria i s'obliga a mantenir les condicions favorables perquè després de les obres les orenetes puguin tornar a fer-hi els nius), per enderroc inevitables (construccions en risc d'enrunament) o per situacions sanitàries molt clares.

Zona de nidificació de l'abellerol

També s'ha detectat un gran nombre de nius d'abellerols en els torrents i rieres de Rellinars, però també als marges de feixes i camins o corriols de terra, on l'abellerol no té por de conviure amb els seus propietaris. Els nius es troben en solitari o en colònies, sempre en els marges o talussos terrosos o sorrencs tous, a la vora de les rieres, dels torrents i de les feixes de cultiu. Consisteixen en uns forats d'un diàmetre no superior als 8 cm i fins a dos metres de fondària, com un túnel, que desemboca en una cambra on posen els ous directament al terra. Tot i que els podem trobar a una certa alçada, no té por de fer els nius a un metre i mig del terra, prop de l'home.

L'abellerol (*Merops apiaster*) és un ocell nidificant estival, restringit als ambients mediterranis. Pertany a l'ordre de les coraciformes i a la família Meropidae. Fa 28 cm de longitud, amb el plomatge de tonalitats vermelles, verdes, grogues i blaves. A la primavera arriba provinent d'Àfrica i de la Índia per a nidificar. A finals d'agost o mitjans de setembre migra igual que ho fa l'oreneta. La seva alimentació està constituïda majoritàriament per himenòpters, que comprèn alguns dels insectes com ara les formigues, el corc de la cama del blat, i d'altres que atrapa al vol com els borinots, les vespes i les abelles, i també les llagostes, les mosques, els grills, els saltamartins, les xinxes, cigales, libèl·lules i espiadimonis. Després de digerir les preses (uns 32 grams diaris), regurgita una petita egagròpila amb les parts indigeribles. El seus depredadors naturals són els rapinyaires i els rèptils com les serps que ataquen directament els nius.

*Zona de nidificació de l'àliga cuabarrada (*Aquila fasciata*)*

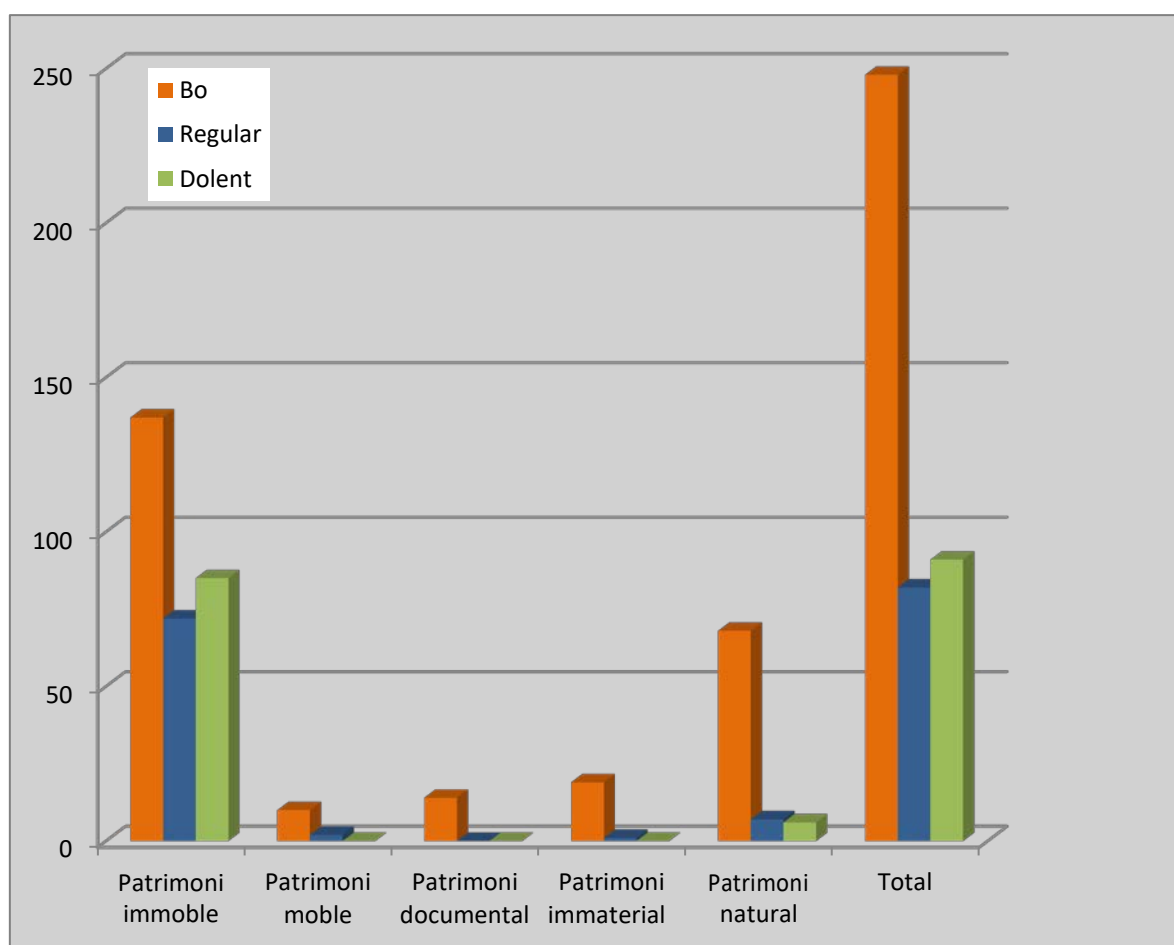
Aquesta espècie està en perill crític a Catalunya i en perill a nivell europeu. L'àrea de cria té una gran importància ja que no només és el lloc de reproducció d'aquesta espècie sinó

que acostuma a ser l'àrea on es refugia, dorm i es reposa durant tot l'any. Cal protegir i vetllar la presència de l'espècie en el municipi, sobretot en època de reproducció i cria, restringint els accessos i les activitats esportives i/o lúdiques.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

La gràfica que presentem, ens mostra l'estat de conservació dels 424 elements del mapa de Rellinars amb els àmbits per separat i per la totalitat dels elements inventariats. En xifres globals, es pot afirmar que el patrimoni cultural i natural del municipi gaudeix d'un molt bon estat de conservació. L'àmbit que presenta un percentatge més elevat d'elements amb mal estat de conservació és el del patrimoni immoble.

Font: elaboració pròpia

És en aquest àmbit on trobem construccions, edificis o barraques en situació deplorable perquè han estat abandonades. Trobem algunes masies importants o masoveries en força mal estat de conservació: Les Cases (fitxa núm. 18), El Ginebral (fitxa núm.367), Can Pau Cellers (fitxa núm.357), Ca l'Andreu (fitxa núm.358), Cal Jep (fitxa núm.361), Cal Pujolet (fitxa núm. 363), Casa del racó (fitxa núm. 366), Cal Tomàs (fitxa núm. 35), Hostalets de

Daví (fitxa núm. 264), Les Llobatones (fitxa núm. 205). També és el cas d'edificis construïts amb tines, destinats exclusivament a la producció vitivinícola i que un cop abandonada aquesta activitat van deixar de complir la seva funció i es van abandonar. Són els casos de Cal Jueu (fitxa núm. 362), La Caseta (fitxa núm. 364), el Cup de Navarcles (fitxa núm. 258), la Tina del Torrent (fitxa núm. 260), la Tina de Cal Jueu (fitxa núm. 397), o les Tines de Cal Ramonet (fitxa núm. 235).

Per contra, algunes masies que portaven un temps abandonades, s'han recuperat i han entrat en un procés de restauració. Com exemple tenim Can Cotis (fitxa núm. 20), Les Ferreres (fitxa núm. 25), Les Boades (fitxa núm. 24), Les Boades velles (fitxa núm. 17) o Cal Manel (fitxa núm. 365). L'ús continuat d'un edifici, ja sigui com habitatge, espai laboral o lúdic n'és la seva principal salvaguarda. Per contra quan un edifici s'abandona, comença el seu deteriorament, fins a portar-lo a la situació de ruïna o, fins i tot, a desaparèixer. El desús és el principal enemic per mantenir un bon estat de conservació; això passa en aquestes masies. Un altre concepte sempre difícil de quantificar quan es parla d'estat de conservació i que no té res a veure amb l'estructura i estabilitat arquitectònica és el de restauració respectuosa o reforma indiscriminada. Hi ha edificis que poden tenir un bon estat de conservació a nivell estructural, però haver patit una reforma sense tenir en compte els materials o les tècniques constructives pròpies d'aquell edifici amb tants segles d'història. Fins i tot pot passar malgrat que l'edifici estigui en el Catàleg de protecció.

L'ús continuat, ja sigui productiu o residencial és la millor garantia per la continuïtat de l'immoble. També és un factor essencial de sostenibilitat paisatgística. Per tant és bo afavorir accions que facilitin la continuïtat d'aquestes estructures. Els millors exemples els trobem en el Cellers (fitxa núm. 12), Casajoana (fitxa núm. 10), el Gibert de dalt (fitxa núm. 22), el Gibert de baix (fitxa núm. 21) o La Farinera (fitxa núm. 259).

En un punt intermedi apareixen situacions com la del Planet (fitxa núm. 23), que l'immoble es manté, amb els corresponents canvis d'usos, segons el planejament previst, però l'entorn ha patit un procés de degradació per la urbanització de la propietat.

Pel que fa als elements arquitectònics, es tracta sovint d'elements que han estat abandonats perquè la funció per la que es van crear ja no existeix o perquè no han tingut el manteniment necessari: rellotges de sol, forns, basses, dipòsits o xupets.

També dins l'àmbit de patrimoni immoble, la tipologia amb un estat de conservació més precari és la dels jaciments arqueològics. En molts casos no s'hi ha fet cap intervenció o es tracta d'intervencions antigues que no han deixat documentació escrita i es desconeix

l'abast de les troballes. Són els casos del Casot (fitxa núm. 49), o la Necròpolis de l'església vella (fitxa núm. 50). En el cas de la necròpolis de Les Roquisses (fitxa núm. 245), és pitjor, ja que només es conserven en part a causa de l'erosió i la degradació del marge. A més, no consta en l'inventari del patrimoni arqueològic de la Generalitat i tampoc en el Catàleg de béns a protegir.

Hi ha un grup de jaciments que responen a establiments o construccions d'època més recent però al no conservar-se d'una forma visible la seva planta i gran part de coberta i parets, s'inclouen en aquest àmbit i tipologia perquè només es pot documentar per mitjans arqueològics. Es tracta dels jaciments del Mas rònec de La Boïga (fitxa núm. 263) i la Casa Nova (fitxa núm. 257). Aquests, tampoc consten en l'inventari del patrimoni arqueològic de la Generalitat ni en el Catàleg de béns a protegir.

De l'àmbit del patrimoni moble que inclou fonts urbanes, elements urbans, monuments, objectes o col·leccions, es pot dir que tenen un molt bon estat de conservació. A Rellinars trobem un elevat respecte per aquest tipus d'elements. Evidentment que els que es troben dins de museus, el seu estat de conservació és idoni, tant en col·leccions públiques com privades. En el Museu del Disseny de Barcelona hi ha l'Escó de les Ferreres (fitxa núm. 59); els Capitells (fitxa núm. 42) i la Lauda votiva (fitxa núm. 51) de l'església vella de Sant Pere i Sant Fermí estan en el Museu de Terrassa.

El patrimoni documental també té un bon estatus de conservació, sobretot perquè es troba preservat en institucions, com el fons del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona (fitxa núm. 379), o el fons dipositats a l'Arxiu Episcopal de Vic (fitxa núm. 254).

El patrimoni immaterial documentat en aquest mapa gaudeix d'una excel·lent salut ja que es tracta d'elements vius, com la Festa Major (fitxa núm. 219), les Caramelles (fitxes núm. 331, 368, 369, 370 i 371). Existeix la voluntat de relacionar-se i mantenir els vincles entre els diferents veïns a través de les diferents manifestacions festives. Però en aquest apartat cal fer una referència especial a l'art de la pedra en sec en la construcció de marges i barraques (fitxa núm. 123). Aquests elements són testimonis vius d'una activitat avui en dia pràcticament perduda. Malgrat tot, des de l'Associació Amics de Rellinars sempre hi ha hagut un interès especial en recuperar aquestes construccions tan emblemàtiques del paisatge. Se'ns dubte la inclusió d'aquest art en la llista representativa del patrimoni immaterial de la UNESCO serà un impuls per continuar la tasca iniciada ja fa uns anys i que

obtingué uns grans resultats amb la restauració d'algunes barraques, que es van incloure en el Catàleg de béns a protegir, la creació d'un itinerari i la realització d'un inventari.

L'estat de conservació de l'àmbit de patrimoni natural és, en general, bo. Això no vol dir que no es puguin millorar alguns aspectes. És important preservar les franges de vegetació arbòria o arbustiva en els diferents marges i lleres que configuren els torrents del terme municipal, evitant la proliferació d'espècies al·lòctones o invasives, i mantenir les lleres netes d'obstacles per tal de prevenir possibles desastres en època de pluges fortes.

S'han perdut algunes fonts, independentment del cabal d'aigua o la pluviositat estacional. També s'ha perdut l'accés, en alguns casos per manca de manteniment. Hi ha zones de bosc molt brutes amb el perill que comporta de cara als incendis.

CRONOLOGIA

En referència a la cronologia dels elements inclosos en el Mapa de Rellinars, com mostra de forma contundent la corresponent gràfica, predominen els elements d'època moderna i contemporània. Aquesta és una dada que no ens ha de sorprendre, tenint en consideració tots els estudis i anàlisi realitzats fins el moment. Que és coherent amb l'evolució històrica del municipi, que s'explica en el capítol corresponent.

Tot i el baix percentatge d'elements d'època medieval, el que és important més enllà de les estadístiques és els valors intangibles del patrimoni. La importància de les evidències medievals és un tema que cal debatre quan es plantegin programes i projectes de posada en valor del patrimoni de Rellinars. L'església vella de Sant Pere i Sant Fermí és un element de primer ordre, dins l'arquitectura religiosa on destaquen alguns elements prou importants qualitativament.

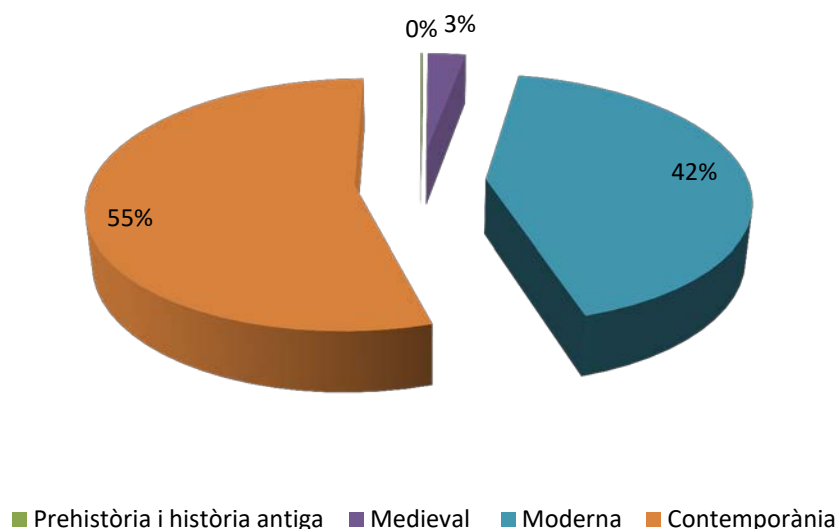
Moltes de les masies s'han desenvolupat arquitectònicament en època moderna, però la majoria encara que documentalment poden recular fins l'època medieval.

La majoria de barraques de pedra seca comparteixen una cronologia moderna i contemporània, ja que no acostumen a poder-se datar amb precisió. És durant aquest període on es produeix l'extensió massiva del conreu de la vinya. La datació que hem donat, de forma genèrica, a les barraques abasta des del segle XVII fins el segle XX, a excepció de les que estan datades per una inscripció en una llinda o brancal. La majoria de les datades ho són en el segle XX, a excepció de la Barraca del Clot del Faixons (fitxa núm. 173), on segons informació facilitada per Dolors Moreno la barraca es troba

documentada en un establiment del notari Francesc Rallat Fargas, datat el 7 de maig de l'any 1777 en l'indret anomenat Clot del Faixons.

En aquest gràfic no s'han considerat els elements relacionats amb el patrimoni natural, tal com espècimens singulars o zones d'interès, ja que es regeixen per altres criteris.

TITULARITAT

Al tractar-se d'un Mapa de patrimoni cultural amb un àmbit geogràfic delimitat per la globalitat del terme municipal com a criteri d'estudi, és lògic que el percentatge més alt, pel que fa a la titularitat dels béns, sigui el de privada. Tot i que no deixa de ser una dada relativa, sempre pot donar una idea més ampla i ens pot servir a nivell comparatiu per constatar una realitat força evident. D'altra banda, el percentatge públic és el què permet a l'ajuntament actuar d'una forma més directa.

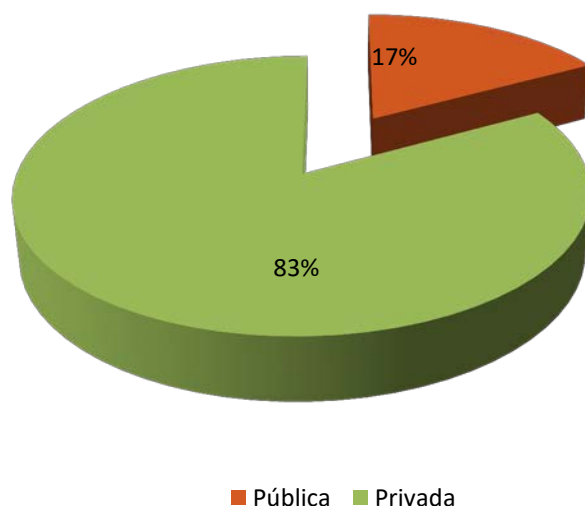
En tot cas, el que caldria discernir amb més deteniment és la diferència entre propietaris particulars o individuals, com el cas de cada habitatge, amb entitats i associacions i institucions com l'església, que històricament ha tingut i continua tenint un pes molt important en l'àmbit, social, cultural i polític.

Del 17% de propietat pública es reparteix entre entitats públiques, com museus o arxius, i altres centres culturals o administratius; elements urbans gestionats per l'Ajuntament i béns corresponents a patrimoni immaterial, tipus manifestacions festives, tradicions orals o costumari, que són de domini públic sense exercir una propietat en el sentit legal de la paraula.

També cal tenir en compte, si es volen fer servir aquestes dades, que hi ha unes quantes fitxes de conjunts que fan referència a grups de béns, que tenen diversos propietaris, com els diferents conjunts arquitectònics o zones d'interès.

Titularitat dels béns

A banda de l'edifici de l'ajuntament (fitxa núm. 389) i el Casal de cultura l'Escola (fitxa núm. 388), el bé més emblemàtic i interessant que gestiona directament l'Ajuntament és l'església vella de Sant Pere i Sant Fermí (fitxa núm. 14).

ELEMENTS NO FITXATS

En l'elaboració dels Mapes de Patrimoni Cultural d'un municipi, tal i com estableixen els Plecs de Prescripcions Tècniques, hi ha elements que no s'han de fitxar mai. És el cas de les entitats o associacions culturals o esportives, les biblioteques o altres equipaments culturals, l'escut municipal, els personatges il·lustres, els esdeveniments o festivals.

Els mapes del patrimoni no són el cens de recursos culturals del municipi. No es tracta de documentar l'activitat cultural al llarg de l'any, ni aquelles festes comunes assenyalades en el calendari; sinó només aquelles que tenen un determinat component patrimonial, històric, identitari o tradicional.

Tampoc s'han de fitxar elements poc singulars o dubtosos, que no siguin prou representatius dels valors originals d'un estil o època concreta; bé per formar part d'un conjunt indeterminat dins el volum construït, bé perquè ha perdut en el decurs del temps aquells trets característics que el feien rellevant.

Tampoc s'han de fitxar elements de gran valor patrimonial però que s'hagin destruït, o que no s'hagin pogut localitzar tot i tenir-ne referències per informació oral o bibliogràfica.

Evidentment, tampoc s'han de fitxar elements que es troben en el terme municipal del poble veí, tot i que s'hagi cregut sempre que pertanyien al municipi en qüestió:

- Covad'en Capablanca
- Font de la Saiola
- Font del Solitari
- Font del lladre

Un grup de béns no s'han pogut documentar perquè foren destruïts, enderrocats o robats:

- Retaule de Sant Felip Neri
- Arxiu parroquial
- Forn d'obra de La Farinera
- Pou de glaç

Quan parlem del pou de glaç no ens referim el que alguna referència bibliogràfica situa al Cisternot, que no es tracta de cap pou de glaç; sinó a un que cita Joan Valls d'un document inèdit mecanografiat, (data desconeguda) de Josep Cardona. El document, de

271 pàgines es conserva a l'Arxiu de Terrassa, i porta per títol: "Recull de documents de Rellinars i altres poblacions properes".

E text diu literalment: "al terme de Rellinars, camí i torrent del Racó i de la font del Bosc, que baixa del coll de Gipó, a la clotada, s'agafa el ramal de la dreta que travessa l'obaga del Corp, a uns 100 m, a la part esquerra trobem un passatge abans d'acabar-se construïren un pou per a la fabricació de gel, les seves mides mètriques: 5 m d'alçada amb revoltor, rodó de 4'5 m de diàmetre. El portal d'accés a mida per passar-hi una persona i també el combustible, la construcció es de pedra molt ben treballada, el material impermeable a les traces i també per aplanar el terreny necessari per treballar la neu, aquesta neu baixa sola pel pendent. Conseqüència dels incendis als boscos que arrasaren gran part del terme de Rellinars, per desemboscar, es construïren carreteres seguint en lo possible els camins veïnals que comuniquen de masia a masia, aquest pou va ésser enterrat per maniobrar els camins de transportar la fusta.

La neu, per convertir-la en gel, es dipositava en un motlle fent totes les barres iguals prensant la neu, aquestes es cobrien amb palla o bé boll que feia d'aïllant. El pes d'una barra era de 70 kg, una mica es perdia transportant-lo. El glaç es recollia per basses que formaven les rieres, torrents, salts de rescloses, rocaters i aiguamolls. El pou més petit era calculat per unes cent càrregues, el transport es feia amb animals a bast, traginers".

Al mateix document parla d'un forn de pega: "Al mateix torrent, el dret de la Vacarissa (la Boada) hi havia un forn de pega; es recollien les soques dels pins tallats i extreïen la pega a base de temperatura amb foc. Tots els focs eren construïts dins de terra".

Hi ha una sèrie de celebracions comunes a tots els municipis de Catalunya i, tot i que poden tenir la seva importància social, no requereixen un tractament patrimonial: Sant Jordi, Diada Nacional de Catalunya, Nadal o la Flama del Canigó.

S'han documentat bibliogràficament dos forns de vidre; un a Les Boades i l'altre a Casajoana, però no s'han trobat. Ens en parla Joan Valls (2002) en un article on diu que Francesc Junyent i Vergós, marquès de Castellmeià, com a procurador dels béns del difunt marquès de Castellbell, signà, el dia 15 d'octubre de 1715, l'acte d'establiment d'un forn de vidre a la pallissa del mas de la Boada, l'antic mas de la Vacarissa, del terme de Rellinars. El propietari sol·licitant, Miquel Boada i Pujolar, pagaria una entrada de 56 lliures i un cens anual de dos sous i sis diners¹². Referint-se a aquest forn, Cardona¹³ diu que

¹² Dades extretes d'un document de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, notari Josep Llauredor,, manual 33, 1715.

modernament hi treballava un tal Miquel, fill de Pere Martí, i que per aquest treball es necessitaven 18 homes, i no hi havia aprenents.

El dia 3 de març de 1722, el notari manresà Joan Pujol, com a procurador del marquès de Castellbell, signà la llicència per a edificar un forn de vidre a l'heretat del mas Casajoana, de Rellinars, el propietari del qual era el batlle Pere Casajoana. Estava al costat de l'anomenat Hostalet de Coll de Daví, del mateix propietari “ a la vora del camí real qui va de Manresa á dita ciutat de Barcelona” i pagava un cens d'un parell de capons només quan s'hi treballava.

En el mateix treball de Cardona¹⁴ situa i descriu un pou de glaç i un forn de pega:

“Pous de gel o de glaç, aprox. 1650.

Al terme de Rellinars, camí i torrent del Racó i de la font del Bosc, que baixa del coll de Gipó, a la clotada, s'agafa el ramal de la dreta que travessa l'obaga del Corp, a uns 100 m, a la part esquerra trobem un passatge abans d'acabar-se construïren un pou per a la fabricació de gel, les seves mides mètriques: 5 m d'alçada amb revoltor, rodó de 4'5 m de diàmetre. El portal d'accés a mida per passar-hi una persona i també el combustible, la construcció es de pedra molt ben treballada, el material impermeable a les traces i també per aplanar el terreny necessari per treballar la neu, aquesta neu baixa sola pel pendent.

Conseqüència dels incendis als boscos que arrasaren gran part del terme de Rellinars, per desemboscar, es construïren carreteres seguint en lo possible els camins veïnals que comuniquen de masia a masia, aquest pou va ésser enterrat per maniobrar els camins de transportar la fusta.

La neu, per convertir-la en gel, es dipositava en un motlle fent totes les barres iguals prensant la neu, aquestes es cobrien amb palla o bé boll que feia d'aïllant. El pes d'una barra era de 70 kg, una mica es perdia transportant-lo. El glaç es recollia per basses que formaven les rieres, torrents, salts de rescloses, rocaters i aiguamolls. El pou més petit era calculat per unes cent càrregues, el transport es feia amb animals a bast, traginers”. [...]

“Al mateix torrent, el dret de la Vacarissa (la Boada) hi havia un forn de pega; es recollien les soques dels pins tallats i extreïen la pega a base de temperatura amb foc. Tots els focs eren construïts dins de terra”.

A continuació teniu el llistat sencer de tots aquests elements:

Àmbit	Tipologia	Codi	Element	Motiu
Patrimoni immoble	Edifici	1.1	Cementiri municipal	No és prou rellevant des del punt de vista històric o artístic

13 CARDONA, Josep. Recull de documents de Rellinars i altres poblacions properes. Inèdit (treball mecanografiat). Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, pàg. 103.

¹⁴ Cardona. Op. cit.; dins Valls (2002).

Patrimoni immoble	Edifici	1.1	Celler del Gibert de dalt	Incorporat a la fitxa del Gibert de dalt
Patrimoni immoble	Edifici	1.1	Forn d'obra de La Farinera	Enderrocat
Patrimoni immoble	Edifici	1.1	Pou de glaç	Enderrocat o soterrat. En tot cas es desconeix la seva ubicació
Patrimoni immoble	Edifici	1.1	Forn de vidre de La Boada	Es desconeix la seva ubicació
Patrimoni immoble	Edifici	1.1	Capella de Santa Anna	Incorporat a la fitxa de Casajoana
Patrimoni immoble	Edifici	1.1	Forn de vidre de Casajoana	Es desconeix la seva ubicació
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	1.3	Rellotge de sol de Les Boades	No es conserva el dibuix, està sota capes de pintura recent
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	1.3	Forn de pega de La Boada	Es desconeix la seva ubicació
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	1.3	Campanar de l'església vella	Incorporat a la fitxa de l'església vella
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	1.3	Campanar església parroquial	Incorporat a la fitxa de l'església parroquial
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	1.3	Interior església parroquial	Incorporat a la fitxa de l'església parroquial
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	1.3	Porta de l'església parroquial	Incorporat a la fitxa de l'església parroquial
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	1.3	Forn de pega	Desaparegut
Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	1.4	Caixa dels morts	Pertany a Vacarisses
Patrimoni immoble	Obra civil	1.5	Camí vell de Matadepera a Rellinars	Camí no documentat
Patrimoni immoble	Obra civil	1.5	Camí vell de Terrassa a Rellinars	Incorporat a la fitxa del Camí Ral
Patrimoni mòble	Objecte	2.2	Retaule de Sant Felip Neri	Una part cremada i una altra robada
Patrimoni mòble	Col·lecció	2.3	Col·lecció d'art municipal	Poc significativa i fruit d'una iniciativa que no ha tingut continuïtat
Patrimoni documental	Fons documental	3.2	Arxiu parroquial	Cremat durant la Guerra Civil espanyola
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	4.1	Diada d'en Capablanca	No ha tingut prou continuïtat
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	4.1	Festa Major del Planet	Iniciativa aïllada i sense continuïtat
Patrimoni immaterial	Tècnica artesanal	4.2	Carboneig	Ja no es fa.
Patrimoni natural	Zona d'interès	5.1	Font de la Saiola	No pertany a Rellinars, sinó a Vacarisses
Patrimoni natural	Zona d'interès	5.1	Font del Solitari	No pertany a Rellinars, sinó a Vacarisses
Patrimoni natural	Zona d'interès	5.1	Cova de Capablanca	No pertany a Rellinars, sinó a Vacarisses
Patrimoni natural	Zona d'interès	5.1	Font del Lladre	No pertany a Rellinars, sinó a Vacarisses

A aquest llistat cal afegir, molt possiblement, un seguit de barraques de pedra seca i altres construccions relacionades amb el conreu de la vinya, que encara no s'han documentat i que resten ocultes sota la vegetació que ha crescut al seu voltant des que cessar aquesta activitat. El cert és que, al principi del treball de camp del mapa de Rellinars, hi havia documentades 79 barraques en l'inventari de l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca. En el Mapa se n'han documentat 174, que representa més que duplicar el número inicial. Durant els mesos que han transcorregut fent aquest treball de camp, algunes d'aquestes barraques s'han anat incorporant a la base de dades del Wikipedra, ja sigui per col·laboradors o informants nostres o per excursionistes o aficionats. D'altres queden pendents d'incorporar-se.

Afegim en aquest capítol una nova referència del treball de Cardona per la seva singularitat, tot i que no en quedi constància física, ja que parla d'una activitat econòmica inèdita amb la destil·lació d'essències: "Els mateixos anys, el portal que anomenem del Molí, instal·laren unes calderes per extreure l'essència d'espígol i de romaní"¹⁵.

¹⁵ Cardona. Op. Cit; dins Valls (2002).

BIBLIOGRAFIA

AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet.

ABADAL i de VINYALS, Ramon d' (1926-52). Catalunya carolíngia II: els diplomes carolingis a Catalunya, 2 vol. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

ABELLAN, Joan Antoni (2009). Banyoles i els molins de pólvora, 3. Les Garrotxes.

AGUILÓ, Cosme (2002). Toponímia i etimologia. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona

AINAUD i de LASARTE, Joan (1948). Notas sobre Iglesias prerrománicas; dins Anales y Boletín de los museus de arte de Barcelona, vol. IV, 3-4 Barcelona, pp. 313-320.

AJUNTAMENT DE RELLINARS (2014). Catàleg de béns a protegir; dins Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

AJUNTAMENT DE RELLINARS (2014). Catàleg de masies i cases rurals; dins Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

ÀLVAREZ i JAEN, Josep (1997). Fonts i llocs d'aprovisionament. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac i zones limítrofes. Treball inèdit.

AMICS de RELLINARS. Ruta del Racó de les fonts; dins <http://www.rellinars.cat/turisme/rutes/ruta-del-raco-de-les-fonts.html> [consulta realitzada el 28 de gener de 2019].

AMIGÓ i ANGLÈS, Ramon (1999). Introducció a la recerca en toponímia i antroponímia. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.

ANDINO, Héctor et alii (2005). Atles dels ocells nidificants del Maresme. Andino, H; Badosa, E; Clarabuch, O i Llebaria, C. editors. Barcelona.

ARDLEY, Neil (1979). Las aves. Editorial Fontalba. Barcelona.

ARIAS, Anna (1997). Els gegants de Rellinars; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 129 - 130.

ARIÑO, Antonio; GÓMEZ, Sergi (2012). La festa mare. Les festes en una era post cristiana. Col·lecció temes d'etnografia valenciana, núm. 7. Ed. Museu Valencià d'Etnologia. Diputació de València.

BADIELLA, X. / BUIL, A. (1981). *Els petits avencs de la nostra muntanya (VIII)*. Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa, núm. 321-323. Terrassa.

BALAGUER FARRÉ, Cristina (2016). Informe conservació - restauració estandard de Rellinars. Centre de Documentació i Museu Tèxtil. Terrassa. Inèdit.

BALARI I JOVANY, Josep (1899). *Orígenes históricos de Cataluña*. Premio Martorell, del concurso de 1897, pàg. 341. Establecimiento Tipográfico de Jaime Jepús, 1899. Barcelona.

BALLBÈ, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Centre d'Estudis del Bages, Manresa.

BALLBÉ i BOADA, Miquel (2000). Topònims de Sant Llorenç del Munt i rodalia. Diputació de Barcelona i Centre Excursionista de Terrassa.

BARGAS i FÀBREGAS, Jaume de (2006). Barraquers o margeters; dins El Brogit, Periòdic informatiu de Castellbell i El Vilar, 307bis, desembre de 2006, pp.15.

BARGAS i FÀBREGAS, Jaume de (2014). Els oficis de la pedra; dins El Brogit, Periòdic informatiu de Castellbell i El Vilar, 394, novembre de 2014, pp.13.

BARRAL i ALTET (1981). L'art pre-romànic a Catalunya, segles IX-X. Edicions 62. Barcelona.

BEL, Joan (2017). Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans. Valls de Montcau, 20,21 i 22 d'octubre de 2017. Recull Històric de Mura.

BOLÒS, Jordi i NUET, Josep (1983). *Els molins fariners*. Col·lecció Ventall. Barcelona: Ketres Editora, SA.

BOLOS, Jordi i PAGÈS, Montserrat (1982). Les sepultures excavades a la roca; dins *Necròpolis i sepultures medievals de Catalunya*. Acta/medievalia. Annex 1. pp 59-102. Departament d'història Medieval. Institut d'Història Medieval. Facultat de Geografia i Història Universitat de Barcelona. Pedralbes – Barcelona.

BOLÓS, Oriol de; VIGO, Josep (1984-2001). Flora dels Països Catalans. Vol. I - IV. Barcelona. Barcino.

BOSCH MARTÍNEZ, Laura (2005). Primer cens dels nius d'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*), Cabrils (El Maresme). Inèdit.

BOSCH, Laura; MONTLLÓ, Jordi (2018). Sols compto les hores lluminoses. Els rellotges de sol de Cabrils. Ajuntament de Cabrils - Museu Arxiu, pp.109-116.

BURON, Vicenç (1980). Esglésies romàniques catalanes. Guia, col·lecció de materials, 1.Artestudi edicions. Barcelona.

Butlletí Oficial de la Província de Barcelona. Administració Local. Reglament d'utilització del Casal de Cultura i d'Entitats - L'Escola, núm. 233/pàg. 14 de 28 de setembre de 2004.

CAMPS, Jordi; CASTIÑEIRAS, Manuel Antonio; PÉREZ, José Maria (2014). , dins Enciclopèdia del Romànic a Catalunya. Barcelona. Volum II, pp 1.305- 1039. Fundació Santa Maria La Real - Museu Nacional d'Art de Catalunya.

CANYAMERES, Ferran (1951). Com el Vallès no hi ha res. Geografia poètica d'una de les més belles contrades de Catalunya. Pp 141-144. Aymà Editor. Barcelona.

CANYAMERES, Ferran (1959). El Vallès (Vigor i bellesa). Premi P. Maspons i Camarasa 1959. Selecta, Barcelona.

CANYAMERES, Ferran (1992). Obra Completa V. El Vallès, vigor i bellesa. Columna.

CASANOVAS CARRERAS, Gemma (2017). Història dels gegants de Rellinars. Ajuntament de Rellinars.

CAPDEVILA i PLANS, Jaume (1981). El camí ral de coll de Daví, dins Revista Dovella, 2, pp. 9-10.

CAPELLA, Pere (1997). Les fonts; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 34 - 40.

CARDONA, Josep. Recull de documents de Rellinars i altres poblacions properes. Inèdit (treball mecanografiat). Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, pàg. 103.

CARDONA, F.; MIRET. F.; SALVADOR, F. (1979). Las Surgencias del Torrent de la Saiola (Serra de l'Obac), dins *Cavernas*, Grup d'Espeleologia de Badalona, núm. 21 del mes de desembre. Centre d'Estudis Geogràfics - Cor de Marina.

COMELLAS, Antoni (2007). Apunts sobre la vegetació de les rieres. Secció de les ciències Naturals del Centre Excursionista de Terrassa; dins *VI Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç de l Munt i l'Obac*. Diputació de Barcelona, pp. 77 - 86.

CORNADÓ, Carles (2017). Toponímia de Castellbell i el Vilar: Els dimonis de Les Comes; dins *El Brogit*. Periòdic informatiu de Castellbell i el Vilar, 418, gener de 2017 pp. 16.

CORNADÓ, Carles (2018). La tupinada de Rellinars; dins *El Brogit*, núm. 429, gener de 2018. *El Brogit*. Castellbell i el Vilar, pp. 8-10.

COROMINES, Joan (2013). Diccionari etimològic essencial de la llengua catalana. Vol. III. Fundació Pere Coromines. Ara llibres.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

CRIVILLÉ, J.; HERNÁNDEZ, A.J.; LOPEZ, P.; VILAR, R. (2003). El Ball de Cascavells. Temes de Súria, 2, pp. 231 i 232. Centre d'Estudis del Bages. Ajuntament de Súria.

DATZIRA, Enric (2001). Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Excursions senyalitzades: la pedra seca. Diputació de Barcelona; Xarxa de municipis.

DAVALLON, Jean (2014). El juego de la patrimonialitzacion; dins Roige, Xavier; Frigolé, Joan i Del Marmol, Camila. *Construyendo el patrimonio cultural y natural. Parques, museus y patrimonio rural*. Valencia: editorial Germania, pp. 47-76.

Diputació de Barcelona (2009). La protecció del patrimoni cultural immoble. Guia per a l'elaboració dels catàlegs municipals de béns protegits. Col·lecció Documents de treball, núm. 10. Barcelona.

ELIAS, Jacint (1919). Colección de artículos científicos y de investigación histórica. Secció local de la Biblioteca Soler i Plalet de Terrassa. Terrassa.

FABRE, Georges et alii (1981). *Epigrafia romana de Terrassa*. Terrassa: Junta Municipal de Museus i Universitat Autònoma de Barcelona, pp. 13-16.

FAURA, Josep Maria (1986). Un establiment feudal a l'Ubach, dins *Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa*, núm. 1, pàg. 85. Terrassa.

FAURA, Josep Maria (1993). Història de la Serra de l'Obac, dins L'Avenç, pàg. 181. Diputació de Barcelona. Barcelona.

FAURA, Josep Maria (1924). Les masies perdudes de l'Ubach, dins *Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa*, núm. 29, pp. 53-61. Terrassa.

FERNÁNDEZ TRABAL, Josep (2017). Els arxius patrimonials catalans, de què estem parlant?; dins *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, XXVIII. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, pp. 91 – 101.

FERRAN, Domènec (1991). Sant Pere i sant Fermí de Rellinars; dins *Catalunya Romànica*, XVIII (El Vallès Occidental. El Vallès Oriental). Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pp. 139 i 140.

FERRANDO ROIG, Antoni (1983). El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Cooperativa El Pot. Sabadell.

FERRANDO i ROIG, Antoni (1983). El Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i Serra de l'Obac. Història i arqueologia vistes per un excursionista. Editorial El Pot. Sabadell.

FERRANDO i ROIG, Antonio (1985). Apunts arqueològics d'un excursionista: "La tomba del Moro" de l'Ocset (Granera) i les sepultures de Les Roquisses (Rellinars); dins *Butlletí de la Unió Excursionista de Sabadell*, 4-9.

FERRANDO, Antoni (1988). Cròniques bandoleres de Sant Llorenç del Munt. El Camí ral de Barcelona a Manresa. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

FERRANDO i ROIG, Antoni (2002). Les Sendes dels Bandolers (Sant Llorenç del Munt-Serra de l'Obac). Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

FERRER ALÒS, Llorenç (2015). Eines i feines dels oficis. Edicions Brau. Barcelona.

FLOTATS i LLAGOSTERA, Antoni (1979). Vacarisses. Ajuntament de Vacarisses.

FREIXES, Antoni; MONTERDE, Manuel; CERVELLÓ, Josep Maria (1983). El Paleocarst i el carst actual de les Serres de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac: el Carst Experimental de Rellinars. Unió Excursionista de Sabadell. Sabadell.

FRONTERA, Genís i DEVANT, Jèssica (2004). Castellsbell i el Vilar. Història i memòria gràfica. Castellsbell i el Vilar: El Brogit.

GAVIN, Josep Maria (1984) Inventari d'esglésies. Bages. Vol. 5. Artestudio edicions. Barcelona.

GARCIA, M. Gemma; MORO, Antonio (1997). Noves aportacions a la periodització de l'Església Vella de Rellinars, dins Terme, revista d'història, núm. 12 del mes de novembre, p. 15-17. Arxiu Històric - Centre d'Estudis Històrics de Terrassa.

GAUSACHS, Ramon (2008). Les herbes remeieres. De la cultura popular al fàrmac. Una aproximació etnobotànica. Vol. II. Ed. Rafael Dalmau.

Generalitat de Catalunya (2013). *Directrius de contingut per als catàlegs de béns protegits i plans especials de protecció*. Barcelona.

GOMIS, Cels (1908). Rellinars, dins *Geografia General de Catalunya*, dirigida per Francesc Carrers i Candi. Barcelona, 1908-1918, pàg. 411. JUNYENT, Eduard (1983). L'arquitectura religiosa a Catalunya abans del romànic. Curial i Publicacions de l'Abadia de Montserrat; Col·lecció Textos i estudis de cultura catalana, 3. Barcelona.

GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, Antonio (2006). *Conservació preventiva: última etapa*. Memòria SPAL 1991-2001. Diputació de Barcelona.

GRAUS, Ramon i ROSELL, Jaume (2010). Història de la construcció a la Catalunya contemporània. Apunts del curs. Secció d'Història de la construcció del departament de Composició Arquitectònica. Universitat Politècnica de Catalunya.

GRUP de RECERCA i RECUPERACIÓ d'AMICS de RELLINARS (1997). Parlem de fonts; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 41 -43.

HERNÁNDEZ, José Manuel (2016). La capella de Sant Felip Neri de Rellinars, erigida l'any 1660 al mas de les Ferreres, dins revista Vacarisses, balcó de Montserrat, núm. 569, pàg. 25-27. Parròquia de Vacarisses.

JUNYENT, Eduard (1983). L'arquitectura religiosa a Catalunya abans del romànic. Curial i Publicacions de l'Abadia de Montserrat; Col·lecció Textos i estudis de cultura catalana, 3. Barcelona.

LACUESTA CONTRERAS, Raquel (1998). El servei de catalogació i conservació de monuments de la Diputació de Barcelona. Metodologia, criteris i obra 1915-1981.

LACUESTA, Raquel (2003). *Els municipis i el patrimoni arquitectònic. Compendi legislatiu comentat*. Diputació de Barcelona: Barcelona.

Vol. III. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. Facultat de Geografia i Història, pàgs. 1016-1088.

LLURBA, Rossend (2017) Història del Paral·lel. Memòries d'un home del carrer. Comanegra. Barcelona.

LÓPEZ-ARENAS, A.; GONZÀLEZ, X. (2008). Estudi d'inundabilitat al municipi de Rellinars. Institut Geològic de Catalunya. Generalitat de Catalunya (IGC/AP-131/08) abril de 2008

LORENZO, Cecília; FERNÁNDEZ, Isaac (2009). Rutes de Patrimoni Arquitectònic. Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Barcelona.

MALGOSA, Marc (2008). Estudi hidrològic de la conca de la Riera de Rellinars. Departament de Geografia de la UAB, 28 de gener de 2008.

MARTÍ, Josep (2017). Patrimoni immaterial: l'esmunyedissa lleugeresa d'una idea; *dins El patrimoni immaterial. Entre la revisió i la descoberta*, XXXIV Jornades d'Estudis Històrics Locals. Formentera: Direcció General Cultura del Govern Balear i Institut d'Estudis Balearics, pp. 149-166.

MASAGUÉ, Josep M. (1997). Sant Pere i Sant Fermí de Rellinars; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 85 - 92.

MASATS i LLOVER, Joan (1980). El Raval de Les Comes o la Riereta, dins El Brogit, 8, setembre de 1980, pp. 1.

MIRET I SANS, J. (1916). Los noms personals y geogràfics de la encontrada de Terrassa en los siglos Xè y XIè, dins *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, VIII, pàg. 490. Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres. Barcelona.

MORENO ALBAREDA, M. Dolors (1986). Rellinars. Rellinars: Patronat Local de la Vellesa de Rellinars.

MORENO, M. Dolors (1997). Les masies de Rellinars; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 73 - 81.

MORENO, Maria Dolors (1997). Les pintures de les Farreres (s. XIX); dins Ronda Vallesana, p. 98-100.

MORENO, Dolors (1997). La Fàbrica, dins XVIII Ronda Vallesana. Rellinars, Unió Excursionista de Sabadell; pp. 101 - 103.

MORENO, M. Dolors (1997). Auca de Rellinars; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp.140 - 141.

MORENO, M. Dolors (1997). La diada d'en Capablanca; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 139 i 142.

MORENO ALBAREDA, Maria Dolors (2010). Patrimoni en perill: el mas de les Ferreres a Rellinars, dins Dovella, pàg. 29-33.

MORENO, M. Dolors; SENSERRICH, Montserrat (1997). La Balma de Comad'Aumà, dins IV Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, núm. 29, pp- 175-176. Diputació de Barcelona.

MORENO, Maria Dolors i PERARNAU, Claudi (2002). Un projecte de restauració: les barraques de vinya de Rellinars; dins *V^a Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac*. Monografies, 35. Diputació de Barcelona: Barcelona, pp. 205 - 208. Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.

MUSEU de TERRASSA (1999). Art Medieval. Una col·lecció del Museu. Terrassa: Ajuntament de Terrassa. Regidoria de Cultura.(Catàlegs del Museu), 51, cat. 37, 51.

PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC (2002). De Rellinars al coll d'Estenalles (GR5). Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

PARÉS, Eduard (2006). *Arbres Monumentals de Catalunya*. 18 anys des de la primera protecció. Ponència de la 2ª trobada d'Arbres Monumentals i Singulars. Alcalà d'Henares, 19-21 de 2005. Ed. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Direcció General de Medi Natural. Barcelona.

PASCUAL, Ramon (1994). *Guia dels arbres dels Països Catalans*. Pòrtic Natura. Barcelona, pp. 96-97.

PHILIPS, Roger (1989). *Los Arboles*. Editorial Blume, S.A. Barcelona.

PLADEVALL, Antoni et alii (1991). Sant Pere i Sant Fermí de Rellinars, dins Catalunya Romànica, XVIII (El Vallès Occidental. El Vallès Oriental), pp. 136-140. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.

PERARNAU, Claudi (1996). La Riera de Rellinars i les seves fonts. Documental inèdit.

PERARNAU, Claudi (2002). Racons de Rellinars. Vídeo 16x9. Estudi 8. Documental inèdit.

PICANYOL. Rellinars. Notícies històriques. Separata de la revista Sabadel·lum, octubre 1961, p. 16.

PRATS, Llorenç (1997) *Antropología y patrimonio*. Barcelona: Ariel.

PUIG, Pere (1987). Consolidació i valorització de les restes de l'església de Sant Miquel de Veciana a l'Anoia. Projecte arquitectònic. Inèdit.

PUY I JUANICO, Josep. (2010). Sàtires, cuplets i acudits en temps d'eleccions; dins Política i caciquisme a Terrassa (1917-1923). Fundació Torre del Palau. Terrassa.

QUERALT BOLDÚ, Ramon (2008). Les cabanes de volta de les Borges Blanques. Paisatges, fets i gent. Cossetània edicions. Valls.

REAL, Joan; HERNÁNDEZ Antonio; ROLLAN, Àlex; TINTÓ, Albert. (2015). El àguila perdicera en Cataluña: de la amenaza a la conservación. Aplicaciones a la mitigación de la electrocución. Gener 2015. Ed. Dirección de Medio Ambiente y Cambio Climático de España y Portugal. Endesa, S.A.

RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.

RIBERA i AYMERIC, Ricard (1997). L'espluga de l'Andaló (una anècdota de la Guerra Civil); dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 71 - 72.

RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.

ROCAFIGUERA i GARCÍA, Francesc de. La canònica de Santa Maria de l'Estany. Orígens i primera expansió (1080-1157). El seu diplomatar. 2 vols. Text mecanografiat. Universitat de Barcelona.

ROSSEL, Ramon (1997). L'església vella; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 93 - 97.

ROSELL, Jaume i SUBIRATS, Miquel (1987). La producció de calç, ahir. El procés pre-industrial de producció de calç a la comarca del Montsià. Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona.

ROVIRA, Pere; CASAL, Neus; PEÑA, Cari de la; LASUNCIÓN, Montse (2010). Informe tècnic sobre el mas Les Ferreres de Rellinars i les pintures murals sobre la Guerra del francès. Direcció General del Patrimoni Cultural del departament de cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. Inèdit.

SANS i RAVELLAT, Carles (2000). En BTT per Sant Llorenç del Munt, l'Obac i Montserrat. 20 itineraris per l'entorn de Rellinars. Cossetània edicions, p. 18.

SANTAMARIA, Ramon (2016). Tines i barraques de vinya; dins El Brogit. Periòdic informatiu de Castellbell i El Vilar, 411, maig de 2016, pp.16.

SARRET i ARBÓS, Joaquim (1910). Gacetilles curioses. Butlletí del C.E. de la comarca del Bages, núm. 44, agost-setembre, pp. 69-70.

SENSERRICH, Montserrat (1997). Festes i tradicions. El ball de cascavells, dins XVIII Ronda Vallesana, pp. 125 - 129. Unió Excursionista de Sabadell.

SITJES i MOLINS, Xavier (1986) Esglésies romàniques de Bages, Berguedà i Cardener. Sobrerroca, Manresa.

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M. (1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M. (1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

SUADES, Ramon (2016). Guia interactiva del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac.

SUADES, Jordi; SANZ, David (2000). Històries i llegendes de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Farell, Sant Vicenç de Castellet.

TURRÓ MARTÍNEZ, Antoni (2007). Les emissions monetàries oficials de la Guerra Civil (1936- 1939). I: Andorra, Illes Balears i Catalunya (Generalitat i Locals). Pàg. 105 i 106. Ed. Societat Catalana d'Estudis Numismàtics. Institut d'Estudis Catalans.

VALL i RIMBLAS, Ramon (1976). El repoblament del Vallès, dins Arraona: revista d'història, núm. 1, pp. 7-26

VALLS i PUEYO, Joan (1993). El Castell i el seu terme. Castellbell i El Vilar; dins Revista El Brogit, núm 8.

VALLS i PUEYO, Joan (2002). Els forns de vidre i els vidriers (I), dins Vacarisses, balcó de Montserrat, núm. 403, pàg. 15 a 18. Parròquia de Vacarisses.

VALLS i PUEYO, Joan (2002). Els forns de vidre i els vidriers (II), dins Vacarisses, balcó de Montserrat, núm. 404, pàg. 14 a 17. Parròquia de Vacarisses.

VALLS i PUEYO, Joan (2003). Dels Casajussana als Casajoana, dins Vacarisses. Balcó de Montserrat, núm. 423, pàg. 10 - 14. Parròquia de Vacarisses.

VALLS PUEYO, Joan (2003). Castelobello. De Viladoms a Vilamarics passant pel Vilar o els primers pobladors amb nom conegut de Castellbell i el Vilar, pàg. 11 . Temes Històrics, núm. 1. Ed. Ajuntament de Castellbell i el Vilar

VALLS i Pueyo, Joan (2006). El Raval del Clot, de Castellbell i el Vilar. Castellbell i el Vilar.

VALLS i PUEYO, Joan (2012). Noticiari de Rellinars. La pagesia de Rellinars a l'entorn de l'any 1780. Arxiu Joan Valls Pueyo. Inèdit.

VALLS i PUEYO, Joan (2012). Noticiari de Rellinars. Els habitants de Rellinars després de la guerra de Successió. Arxiu Joan Valls i Pueyo. Inèdit

VALLS i PUEYO, Joan (2012). Arnau de Ràfecs, rector de Rellinars. Inèdit. Arxiu Joan Valls i Pueyo. Inèdit.

VALLS i PUEYO, Joan (2012). Arnau de Ràfecs, rector de Rellinars. Arxiu Joan Valls i Pueyo. Inèdit.

VALLS i PUEYO, Joan (2012). Els molins de Rellinars. Arxiu Joan Valls i Pueyo. Inèdit.

VALLS PUEYO, Joan (2016). Els camins de Manresa a Barcelona, passant per Castellbell i el Vilar, i les barques del riu Llobregat; A Dovella, 119, tardor - hivern 2016, pp. 18-26.

VENY, Joan (2008). Conferència "Joan Coromines i l'etimologia Catalana" dins Cabré, Prat i Torruella, pp. 149-176.

RECURSOS EN XARXA

Ajuntament de Rellinars:

<http://www.rellinars.cat/>

Arxiu i biblioteca episcopal de Vic:

<http://www.abev.net/>

Arxius de Terrassa:

https://arxiumunicipal.terrassa.cat/afons.php?id_menu=67

<http://cultura.gencat.cat/arxius/acvoc>

Diputació de Barcelona:

<http://patrimonicultural.diba.cat/>

<https://parcs.diba.cat/web/SantLlorenc>

<https://www.diba.cat/web/spal/>

Generalitat de Catalunya:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

<http://invarque.cultura.gencat.cat/>

www.icgc.cat

<http://www.gencat.cat/mediamb/habitats>

<http://wikipedra.catpaisatge.net/>

<http://www.sioc.cat/fitxa.php?sci=0&sp=HIEFAS>

<https://www.idescat.cat/>

http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/fauna-autoctona-protegida/gestio-especies-protegides-amenacades/ocells/aguilas_cuabarrada/

Informació general:

<https://www.enciclopedia.cat>

<http://dcvb.iecat.net/>

<https://www.iec.cat/faraudo/results.asp>

<https://dlc.iec.cat/results.asp>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Alfons_Sala_i_Argem%C3%AD

<http://www.lavanguardia.com/hemeroteca>

Medi ambient, excursionisme i geologia:

<https://cavitatsdecatalunya.blogspot.com/search?q=rellinars>

<https://espeleoworld.com/c/cova-de-rellinars>

<http://senders.feec.cat/gr-5/gr-5>

<http://caudelquille.net/>

<http://patrimonimuntanyenc.blogspot.com/>

<https://excursionsime.wordpress.com>

<http://www.ornitologia.org/ca/>

<http://santllorencdelmunt.com>

<http://trailsantllorenc.blogspot.com/2011/04/font-de-la-cansalada.html#.XLmMregzbIV>

https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/inventarios-nacionales/inventario-especies-terrestres/inventario-nacional-de-biodiversidad/ieet flora_vasc_aloct_invas_cientifico_b.aspx

<http://www.ub.edu/futurs/geologia/litoteca/listarques.html>

<http://www.fontsnaturals.org/?s=Rellinars>

<http://www.encos.cat/index.html>

<http://herbarivirtual.uib.es>

<https://ichn2.iec.cat/Bages/pinedes/ginebre.htm>

<https://www.vilaweb.cat/noticia/924386/20041124/noticia.html>

https://issuu.com/fxllopi/docs/rellinars-sca_juny_2009

Memòria Digital de Catalunya:

<http://mdc.cbuc.cat/cdm/ref/collection/papermoneda/id/163>

Societat Catalana de Gnomònica:

<http://www.gnomonica.cat/>

Toponímia:

<http://toponimsdecastellbell.blogspot.com/>

UNESCO:

<https://ich.unesco.org>

Varis:

<http://joaquinverdager.blogspot.com/2018/05/del-kilometre-167-de-terrasa.html>

<https://soundcloud.com/betzuca>

<http://amagatallsdesantllorenc.blogspot.com/>

FONS de L' ARXIU HISTÒRIC de TERRASSA - ARXIUCOMARCAL

Fons de protocols del **Districte Notarial de Terrassa (05/01)**. Entre la documentació notarial hi ha escriptures no descrites que fan referència al municipi de Rellinars, la majoria es troben als llibres fets per autoritat règia entre els anys 1335-1651. Entre la documentació notarial hem pogut localitzar aquests capítols matrimonials on algun dels contraents és de Rellinars:

- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials entre Gabriel Vila, fill de Gabriel Vila i fill d'Eufrasina, de Sant Martí de Mura. Andreua Umbert, filla d'Antoni Umbert i filla d'Eulàlia, de Sant Fermí de Rellinars. 11 oct. 1502, 548/3.
- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials entre Pere Duran, fill del difunt Gabriel Duran i fill de la difunta Salvadora, de Santa Maria d'Olesa. Clara Pla, filla del difunt Miquel Pla àlies Casajussana i filla d'Agnés, de Sant Pere de Rellinars, i vídua de Pere Carner, de Sant Vicenç de Castellbell. 13 nov. 1502, 548/3.
- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials Joan Selva, fill de Francí Selva i fill de la difunta Valentina, de Sant Bartomeu. Antònia Vila, filla de Salvador Vila i filla d'Eulàlia, de Sant Pere de Rellinars. 27 maig 1504, 548/5.
- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials entre Valentí Vila, fill del difunt Salvador Vila i fill de Margarida, de Sant Pere de Rellinars. Solina Aravedra, donzella, filla de Jaume Aravedra i filla d'Antònia, de Sant Pere de Rellinars. 21 de feb. 1505, 549/1.
- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials entre Gabriel Roca fill del Sr. Joan Roca, pagès, i fill de la difunta Caterina, de Rellinars del Bisbat de Vic. Eulalià Rovira, filla del difunt Pere Rovira, ferrer, de la Vila de Terrassa. 30 de des. 1515, 550/1.
- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials entre Salvador Sellers, fill de Joan Sellers, pagès, i fill de Margarida, de Sant Pere de Rellinars del terme de Vacarisses del bisbat de Vic. Antònia Marcet, donzella, filla de Pere Marcet, pages, i filla de la difunta Margarida, Santa Maria de Olesa, de la Quadra de Viladecavalls. 22 feb. 1517, 550/5.
- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials entre Climent Toni, fill del difunt Climent Toni i fill de Salvadora, de la vila de Sant Vicenç dels Horts de Llobregat. Antònia Marcet, filla del difunt Sr. Pere Marcet i filla de la

difunta Margarida, de Santa Maria d'Olesa, vídua del difunt Salvador Cellers, de Sant Fermí de Rellinars. 21 agost 1524, 552/1.

- ACVOC/AHT, Districte Notarial de Terrassa, Capítols matrimonials entre Antoni Vinyes, fill del difunt Pere Vinyes i fill de la difunta Simona, de Sant Joan de Matadepera. Salvadora Villa, filla del difunt Valentí Villa, pagès, i filla de Sàlvia, de Sant Fermí de Rellinars. 21 agost 1529, 553/2.

Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa (07/01) :Llibres de la Comptadoria d'Hipoteques que tenen informació sobre propietats situades al terme de Rellinars:

- Llibre (9), any 1836, sig. 5/3; Llibre (10), any 1837, sig. 6/1; Llibre (11), any 1838, sig. 6/2; Llibre (12), any 1839, sig. 7/1; Llibre (13), any 1840, sig. 7/2; Llibre (37), anys [1846-1858], sig. 18/3; Llibre (81), anys [1858-1862], sig. 35/1; Llibre (83), anys [1856-1862], sig. 35/3; Llibre (105), arrendaments i subarrendaments, any [1845], sig. 43/3.

Rellinars pot estar també inclòs a d'altres llibres de la comptadoria amb títols genèrics com "pobles que pertanyen a la circumscripció de Terrassa" (ACVOC/AHT, Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa,...).

Ajuntament de Terrassa (01/01):

- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Documents històrics, Ordre de l'Administració i Dipositaria General dels corregiments de Barcelona i Mataró, de l'Exèrcit Reial de Catalunya, a les justícies de Rellinars, Vacarisses, Viladecavalls, Ullastrell, Sant Quirze de Terrassa, Sant Pere de Terrassa i Matadepera prohibint la introducció de comestibles i llenya. 15/11/1837, doc. 3.095, c. 23/1.
- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Documents històrics, Certificat de l'alcalde i Ajuntament Constitucional del poble de Rellinars del valor dels perjudicis causats pels rebels.. 24/03/1838, doc. 3.172, c. 23/1.
- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Documents històrics, Ofici de l'alcalde i Ajuntament de Rellinars sobre les quantitats degudes a l'exèrcit, que no poden pagar. 25/06/1838, doc. 3.287, c. 24/1.
- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Documents històrics, Comptes deguts de les contribucions extraordinàries de guerra de l'any 1836 pels pobles de Rellinars, Santa Maria del Vilar, Vacarisses i Rubí.. 05/08/1838, doc. 3.319, c. 24/2.
- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Documents històrics, Ofici de la Comandància d'armes de Monistrol de Montserrat al comandant d'armes de

Terrassa demanant força per socórrer els pobles de Vacarisses, Rellinars i Vilar.
19/08/1838, doc. 3.485, c. 25/2.

- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Cultura, Projecte de consolidació de l'Església Vella de Rellinars, 1980-1984, c. 7815/5.
- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Cultura, Ajut econòmic per l'extracció de les pintures murals de l'Església Antiga de Rellinars per al Museu Municipal d'Art., 1962, c. 5222.
- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Cultura, Acceptació de la donació de l'Església Vella de Rellinars., 1964, c. 5230.
- ACVOC/AHT, Ajuntament de Terrassa, Cultura, Pagaments per treballs realitzats a l'Església Vella de Rellinars., 1976-1977, c. 5251 i 5252.

Batllia de Terrassa (04/01):

- ACVOC/AHT, Batllia Reial de Terrassa, Processos, Testimonis per un plet a la Reial Audiència, CONTRA Isabel Amada i Desfar, senyora de les parròquies i termes de Vacarisses i Rellinars, 10/04/1600, c. 95/3.
- ACVOC/AHT, Batllia Reial de Terrassa, Processos, Inquisitio CONTRA Pere Rocaguinarda (entre d'altres fet també va ser acusat de haver mort Montserrat Alavedra, de Rellinars), 02/12/1609, c. 102/33.
- ACVOC/AHT, Batllia Reial de Terrassa, Processos, Valentí Vilades, botiguer de panys de Manresa, CONTRA diverses persones (entre ells Joan Llobet, pagès de Rellinars), 10/05/1627, c. 128/10.
- ACVOC/AHT, Batllia Reial de Terrassa, Processos, Inquisitio, CONTRA Germà, dit Roig, traginer de les Fàbregas de Castellar (per robar tres tocinos a casa d'Antoni Farreras, de Rellinars). 24/06/1644, c. 94/24.

Registre de la Propietat de Terrassa (07/02):

- ACVOC/AHT, Registre de la Propietat de Terrassa, Registre alfabètic de propietaris d'immobles de Viladecavalls, Castellbisbal, Vacarisses, Sant Llorenç Savall, Matadepera, Gallifa, Rellinars, Ullastrell. 1976, c. 298 doc. 180.
- ACVOC/AHT, Registre de la Propietat de Terrassa, Registre alfabètic de propietaris d'immobles d'Ullastrell, Rellinars, Gallifa, 1977, c. 362 doc. 189.

Família Pi de la Serra (12/29):

- ACVOC/AHT, Família Pi de la Serra, Gestió del patrimoni, Miquel i Esperança Llobet, consorts de Rellinars, i el seu fill Pere, propietaris del mas Llobet, creen un censal mort de 50 lliures, amb una pensió 50 sous, a favor de Joan Pi, de Sant Pere Rubí. 29/09/1575 (col·lecció de pergamins).

Salvador Alavedra i Invers (13/62):

- ACVOC/AHT, Salvador Alavedra i Invers, Genealogia, Notes i documents referents al cognom Alavedra a Rellinars, s. XIV-XVIII. 1977-1987, c. 1147/3, 1216/3 i 1145/2.
- ACVOC/AHT, Salvador Alavedra i Invers, Material gràfic sobre ares, Sant Pere de Rellinars, [1977-1999], c. 1153/3.
- ACVOC/AHT, Salvador Alavedra i Invers, Material gràfic, Escavacions a Sant Pere i Sant Fermí de Rellinars, [1987-1997], c. 1232.
- ACVOC/AHT, Salvador Alavedra i Invers, Articles i col·laboracions, "Rellinars" escrit de Salvador Alavedra, s. d., c. 1216/3.

Hemeroteca Arxiu:

- ACVOC/AHT, Hemeroteca, Treballs, J. CARDONA, *Recull de documents de Rellinars i altres poblacions properes*. 1997, núm. 82.

Col·leccions Arxiu (14/03 i 14/02):

- ACVOC/AHT, Col·leccions, Manuscrits literaris, *Memorias de la antigua ciudad de Egara*, 35/25:

El quadern sisè i darrer conservat començava amb dotze folis retallats i il·localitzables que sembla que començaven amb la Guerra del Francès i el terrassenc Joaquim de Sagrera. Les pàgines 420-457 són un quadern de format una mica més petit, el contingut del qual sembla que motivà la seva separació del conjunt de l'obra per a ser utilitzat per Ventalló, que ho incorporà a la col·lecció dels "documents històrics" que li servien per als seus escrits històrics. Aquest quadern aporta molta informació geogràfica, històrica i institucional sobre Terrassa que Rodó recopilà i, segons diu (p. 420), envià el 1848 per a la redacció del Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar de Pascual Madoz, publicat a Madrid entre 1845 i 1850 en 16 volums. Hi destaquem la relació de fàbriques que utilitzaven energia hidràulica del Ripoll, des de Sant Feliu del Recó fins a Ripollet, i les descripcions dels pobles del Partit Judicial de Terrassa: Matadepera, Sant Llorenç Savall, Gallifa, Sant Esteve de Castellar, Sant Feliu del Recó, Sentmenat, Palau Solità, Santa Perpètua i quadra de Mogoda, Polinyà, Sabadell,

Barberà, Ripollet, Cerdanyola, Sant Cugat, Castellbisbal, Ullastrell, Viladecavalls, Olesa, Vacarisses, **Rellinars** i el Vilar. Les p. 458-468, pertanyen al conjunt de l'obra i aporten dades fins al 1833.

- Empenyorament judicial dels béns de Joan Alavedra, de Rellinars. 1553: ACVOC/AHT, Documents solts, (1/2).
- Documents de Josep Amat, senyor de Vacarisses, Rellinars i Castellbell, 1644-1657: ACVOC/AHT, Documents solts, (3/8).

A N N E X 1: Índex alfabètic

Mapa del Patrimoni Cultural

09-jul-19

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Ajuntament	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	389
Alzina de Cal Felip Neri	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	52
Alzina del Cellers	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	391
Alzina del Racó	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	375
Alzina del Torrent de l'Alzina	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	392
Alzina surera de la ruta de la pedra seca	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	53
Arneres de Les Serres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	200
Art de la pedra seca en la construcció de murs i barraques	4.2	Patrimoni immaterial	Tècnica artesanal	123
Auca de la diada d'en Capablanca	4.5	Patrimoni immaterial	Costumari	329
Auca de Rellinars	4.5	Patrimoni immaterial	Costumari	334
Avenc Cases - Martínez	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	335
Avenc de la Barbotera	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	238
Avenc de les Roquisses	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	244
Avenc del Camí Ral	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	336
Avenc dels Plans	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	265
Ball de Cascavells	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	332
Balma de la Coma d'Aumà	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	55
Balma de l'Andaló; Espluga de l'Andaló	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	56
Balma Roja	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	57
Banys de la Susanna	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	239
Barraca 1 de la Soleia del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	302

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca 16 de les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	406
Barraca 2 de la Soleia del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	303
Barraca 2 de les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	36
Barraca 3 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	227
Barraca 1 de Cal Ganàpia	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	189
Barraca 1 de Cal Tomàs	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	175
Barraca 1 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	267
Barraca 1 de la Carena de la Casa Vella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	37
Barraca 1 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	412
Barraca 1 de La Creueta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	384
Barraca 1 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	320
Barraca 1 de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	300
Barraca 1 de la Riera de Rellinars	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	223
Barraca 1 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	170
Barraca 1 de la Solella de La Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	40
Barraca 1 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	34
Barraca 1 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	355
Barraca 1 de Les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	142
Barraca 1 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	133
Barraca 1 de l'obaga del Serrat dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	317
Barraca 1 del Camí de la Carena dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	247
Barraca 1 del camí de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	144
Barraca 1 del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	167
Barraca 1 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	135

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca 1 del Fondo del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	147
Barraca 1 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	274
Barraca 1 del Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	192
Barraca 1 del torrent de la Font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	304
Barraca 1 del Torrent de la Font d'en Sala	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	181
Barraca 1 del Torrent de Les Pasteres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	132
Barraca 10 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	352
Barraca 10 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	163
Barraca 10 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	383
Barraca 10 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	203
Barraca 10 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	283
Barraca 11 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	94
Barraca 11 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	164
Barraca 11 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	387
Barraca 11 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	204
Barraca 11 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	284
Barraca 12 de Les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	184
Barraca 12 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	402
Barraca 12 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	346
Barraca 12 de Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	81
Barraca 12 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	285
Barraca 13 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	126
Barraca 13 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	403
Barraca 13 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	286

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca 14 de les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	404
Barraca 14 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	287
Barraca 15 de les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	405
Barraca 15 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	288
Barraca 16 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	289
Barraca 17 de les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	407
Barraca 17 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	290
Barraca 18 de les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	408
Barraca 19 de les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	409
Barraca 1del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	190
Barraca 2 de Cal Ganàpia	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	345
Barraca 2 de Cal Tomàs	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	324
Barraca 2 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	268
Barraca 2 de la Carena de la Casa Vella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	188
Barraca 2 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	413
Barraca 2 de La Creueta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	385
Barraca 2 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	321
Barraca 2 de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	301
Barraca 2 de la Riera de Rellinars	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	224
Barraca 2 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	177
Barraca 2 de la Solella de La Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	41
Barraca 2 de la Vinya del Masnou	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	226
Barraca 2 de Les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	149
Barraca 2 de les Llobatonos	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	143

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca 2 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	134
Barraca 2 de l'obaga del Serrat dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	316
Barraca 2 del Camí de la Carena dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	248
Barraca 2 del camí de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	168
Barraca 2 del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	299
Barraca 2 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	194
Barraca 2 del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	401
Barraca 2 del Fondo del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	148
Barraca 2 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	275
Barraca 2 del Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	191
Barraca 2 del torrent de la Font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	305
Barraca 2 del Torrent de la Font d'en Sala	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	1
Barraca 2 del Torrent de Les Pasteres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	130
Barraca 20 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	155
Barraca 3 del camí de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	169
Barraca 3 Carena de la Casa Vella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	251
Barraca 3 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	269
Barraca 3 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	414
Barraca 3 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	198
Barraca 3 de la Riera de Rellinars	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	228
Barraca 3 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	129
Barraca 3 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	156
Barraca 3 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	151
Barraca 3 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	153

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca 3 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	138
Barraca 3 del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	183
Barraca 3 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	196
Barraca 3 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	276
Barraca 3 del Torrent de la font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	351
Barraca 4 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	372
Barraca 4 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	415
Barraca 4 de la Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	199
Barraca 4 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	131
Barraca 4 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	157
Barraca 4 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	318
Barraca 4 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	158
Barraca 4 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	193
Barraca 4 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	139
Barraca 4 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	377
Barraca 4 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	277
Barraca 5 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	416
Barraca 5 de la Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	128
Barraca 5 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	310
Barraca 5 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	179
Barraca 5 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	319
Barraca 5 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	159
Barraca 5 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	350
Barraca 5 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	174

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca 5 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	278
Barraca 6 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	421
Barraca 6 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	339
Barraca 6 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	311
Barraca 6 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	146
Barraca 6 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	160
Barraca 6 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	356
Barraca 6 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	178
Barraca 6 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	279
Barraca 7 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	127
Barraca 7 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	312
Barraca 7 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	145
Barraca 7 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	165
Barraca 7 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	380
Barraca 7 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	186
Barraca 7 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	280
Barraca 8 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	313
Barraca 8 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	195
Barraca 8 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	197
Barraca 8 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	381
Barraca 8 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	201
Barraca 8 del Camí de la Carena dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	136
Barraca 8 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	281
Barraca 9 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	314

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca 9 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	161
Barraca 9 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	382
Barraca 9 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	202
Barraca 9 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	282
Barraca de Casajoana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	152
Barraca de La Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	137
Barraca de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	180
Barraca de la Serra del Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	386
Barraca de la Soleia de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	172
Barraca de la vinya de Cal Domingo	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	171
Barraca de la Vinya del Bernat	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	222
Barraca de la Vinya del Masnou	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	140
Barraca de la Vinya d'Envà	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	33
Barraca de l'Alzina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	256
Barraca de l'avinguda de Vacarisses	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	141
Barraca de Les Boades	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	38
Barraca de Les Boades	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	187
Barraca de l'hort d'en Mariano Sellarés	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	162
Barraca de l'Obaga de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	423
Barraca del camí de la Font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	43
Barraca del Camí Ral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	337
Barraca del Clot del Faixons	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	173
Barraca del Coll de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	373
Barraca del Pere Baqué	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	150

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Barraca del Ramon Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	297
Barraca del Torrent d'en Roca	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	396
Barraca d'en Claudi	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	32
Barraca d'en Ramon del Gibert de Baix	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	154
Barraca doble del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	166
Barraca sobre les Fonts	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	176
Bassa de Cal Manel	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	376
Bassa de La Fàbrica	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	99
Bassa del Ginebral	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	100
Bassa del molí de La Farinera	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	322
Ca l'Agut	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	360
Ca l'Andreu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	358
Cal Barret	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	2
Cal Domingo	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	27
Cal Feliu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	26
Cal Jep	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	361
Cal Jueu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	362
Cal Llobet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	4
Cal Manel	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	365
Cal Massana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	28
Cal Moixons	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	5
Cal Nasi	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	220
Cal Pastoret	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	30
Cal Pau	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	16

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Cal Planta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	29
Cal Pujolet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	363
Cal Roca	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	31
Cal Rutllat; Mas Rutllat	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	6
Cal Tomàs	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	35
Camí ral de Barcelona a Manresa al seu pas per Rellinars	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	122
Can Cotis	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	20
Can Felip Neri	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	3
Can Fornells	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	7
Can Pau Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	357
Can Vacarisses	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	270
Capablanca i el bandolerisme	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	422
Capella de Sant Felip Neri	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	8
Capella de Sant Isidre	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	9
Capitells església vella de Sant Pere i Sant Fermí	2.2	Patrimoni moble	Objecte	42
Caramelles	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	331
Caramelles 2014	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	368
Caramelles 2016	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	369
Caramelles 2017	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	370
Casa del Racó	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	366
Casa Nova	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	257
Casajoana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	10
Casal de cultura l'Escola	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	388
Casalot de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	273

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Castell de Bócs	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	60
Collet dels Capellans	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	61
Cova de Can Cotis; Cova de Rellinars	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	58
Cup de Navarcles	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	258
Dipòsit de la Vinya del Masnou	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	225
Dipòsit de les Llobatoncs	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	410
Dipòsit del Pla de l'Obrera	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	393
Dipòsit 1 de la Serra Gallina	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	307
Dipòsit 1 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	291
Dipòsit 2 de la Serra Gallina	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	308
Dipòsit 2 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	292
Dipòsit 3 de la Serra Gallina	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	309
Dipòsit 3 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	293
Dipòsit 4 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	294
Dipòsit 5 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	295
Dipòsit de la Boïga	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	338
Dipòsit de Les Serres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	348
Dipòsit del camí de les Llobatoncs	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	411
El Casot; Casalot del Solà	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	49
El Cisternot	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	349
El Gibert de Baix	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	21
El Gibert de Dalt	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	22
El Ginebral	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	54
El Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	367

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
El Molí	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	11
El nom de Rellinars	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	420
El Planet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	23
El Sallés; el Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	12
Era del Cellers	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	390
Escó de les Ferreres	2.2	Patrimoni moble	Objecte	59
Església vella de Sant Pere i Sant Fermí	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	14
Espai Xarxa Natura 2000	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	418
Estendard de Rellinars	2.2	Patrimoni moble	Objecte	221
Festa Major	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	219
Fons bibliogràfic del centre de documentació del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac	3.3	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic	255
Fons Claudi Perarnau	3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges	253
Fons de l'arxiu municipal	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	213
Fons de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	207
Fons d'imatges de Rellinars	3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges	185
Fons dipositats a l'Arxiu Episcopal de Vic	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	254
Fons documental de Casajoana	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	315
Fons documental del Cellers	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	395
Fons procedent de Rellinars dipositat en el Museu d'Arqueologia de Catalunya	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	378
Fons referent a Rellinars de l'Arxiu Gavin	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	417
Fons referent a Rellinars de l'Arxiu Històric de Terrassa - Arxiu Comarcal del Vallès Occidental	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	217
Fons referent a Rellinars del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona	3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges	379

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Font de Can Cotis	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	71
Font de Carlets	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	73
Font de Casajoana	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	74
Font de la Barbotera	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	76
Font de La Boada	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	77
Font de la Boïga	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	333
Font de La Cansalada	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	78
Font de La Pedragosa	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	230
Font de la Presa	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	82
Font de l'Alzina	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	83
Font de les Canaletes	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	72
Font de Les Cases	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	84
Font de Les Codines	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	85
Font de l'Esbarzer; dels Bullidors	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	86
Font de l'Homenatge	2.1	Patrimoni moble	Element urbà	87
Font del Bosc	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	88
Font del Càntir	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	89
Font del carrer d 'Heribert Pons	2.1	Patrimoni moble	Element urbà	231
Font del Conill	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	75
Font del Ginjoler	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	90
Font del Noial	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	91
Font del Pastor; de la Pastora	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	80
Font del Racó	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	229
Font del Saniller	2.1	Patrimoni moble	Element urbà	236

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Font del Sot de la Coma d'Aumà	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	79
Font del Trull	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	93
Font dels Bugaders	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	70
Font dels Llaminers	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	95
Font d'en Sala	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	96
Font d'en Selva; font d'en Seuba	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	92
Font Falsa	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	97
Forn 1 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	340
Forn 2 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	344
Forn de Casajoana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	262
Forn de La Saiola	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	246
Forn del Torrent de la Barbotera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	249
Forn est del Torrent de la Font del Conill	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	241
Forn oest del Torrent de la Font del Conill	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	242
Frares i monges a Rellinars	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	424
Gegants de Rellinars	2.2	Patrimoni moble	Objecte	216
Goigs a llaor de Sant Felip Neri	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	47
Goigs a llaor de Sant Isidre llaurador. Patró de la Capella del mas Gibert	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	214
Goigs en lloança del gloriós màrtir Sant Pere, apòstol, patró de Rellinars	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	215
Hostalets de Daví	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	264
La Caseta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	364
La Creueta	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	64
La Fàbrica	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	15

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	259
La Morella	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	69
La Presa	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	101
La Trona	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	66
La tupinada de Rellinars	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	325
Lauda votiva de l'església vella	2.2	Patrimoni moble	Objecte	51
Les Boades Velles	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	17
Les Boades; La Boada Nova	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	24
Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	18
Les Codines	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	19
Les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	25
Les Fonts de Rellinars	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	98
Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	205
Les Roquisses	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	245
Llegenda de l'Hostal de la Mort	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	266
Llegenda del Gorg dels dimonis	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	296
Mapa del marquesat de Castellbell	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	419
Mas rònc de La Boïga	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	263
Necròpolis de l'església vella	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	50
Nucli antic	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	39
Paller de tot l'Any	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	62
Paper moneda d'1 pesseta del Consell Municipal de Rellinars	3.2	Patrimoni documental	Fons documental	206
Parc Natural de sant Llorenç del Munt i l'Obac	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	68
Pedrerà de travertí	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	398

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Pedró	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	232
Pericó de La Presa	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	306
Pintures murals de Les Ferreres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	45
Pintures murals de l'església vella	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	44
Pla de la bàscula; Feixa del gram	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	243
Plaça de Can Seuba	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	272
Pont del Selva; Pont dels Horts del Selva	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	48
Pont del torrent del Cellers	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	400
Pou de Casajoana	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	354
Pou de Les Cases	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	234
Rec i aqüeducte del molí de La Farinera	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	323
Rellotge de sol de Ca l'Anton	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	211
Rellotge de sol de Cal Jep	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	212
Rellotge de sol de Cal Llobet	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	209
Rellotge de sol de Cal Rutllat	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	326
Rellotge de sol de Can Cotis	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	298
Rellotge de sol de Can Pau Cellers	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	359
Rellotge de sol de Can Vacarisses	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	271
Rellotge de sol de la casa núm. 26 del carrer d 'Heribert Pons.	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	237
Rellotge de sol de les Boades Velles	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	252
Rellotge de sol de les Ferreres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	210
Rellotge de sol de l'església vella	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	341
Rellotge de sol del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	208
Rellotge de sol del Planet	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	327

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Resclosa i rec dels horts del Cellers	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	347
Retaule de Sant Felip Neri	2.2	Patrimoni moble	Objecte	46
Reynars	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	394
Riera de Mata-rodona	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	120
Riera de Rellinars	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	119
Riera de Sanana	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	121
Roca del Duc	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	63
Ruta de la Pedra Seca	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	125
Safareig de Casajoana	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	353
Safareig de la Font de Les Boades	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	250
Sant Crist	2.1	Patrimoni moble	Element urbà	233
Sant Pere i Sant Fermí	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	13
Sender de Gran Recorregut GR-5	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	124
Som Caramelles	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	371
Tina de Cal Jueu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	397
Tina del Racó	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	374
Tina del Torrent	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	260
Tines de Can Ramonet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici	235
Torrent de la Font del Conill	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	240
Torrent d'Anton Casas	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	102
Torrent de Cal Pujole	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	118
Torrent de Cal Robert	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	103
Torrent de Casajoana	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	104
Torrent de La Barbotera	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	105

Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia	Núm. Fitxa
Torrent de la Coma d'Aumà	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	399
Torrent de la Font de la Cansalada	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	106
Torrent de la Font del Bosc	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	107
Torrent de la Font d'en Sala	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	108
Torrent de La Saiola	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	109
Torrent de l'Alzina	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	110
Torrent de les Llobatones	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	111
Torrent de les Pasteres	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	112
Torrent de l'Esbarzer	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	113
Torrent del Cellers	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	115
Torrent del Racó	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	117
Torrent del Vetllador	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	114
Torrent d'en Roca	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	116
Trobada gegantera	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	218
Trull de Casajoana	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	261
Turó de la Caseta	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	67
Turó de la Pòpia	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	65
Urna de votació	2.2	Patrimoni moble	Objecte	182
Zona de nidificació d'abellerols	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	342
Zona de nidificació de l'espècie <i>Aquila fasciata</i>	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	330
Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie <i>Delichon urbica</i>	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	343
Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie <i>Hirundo rustica</i>	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	328

A N N E X 2: Índex numèric

Mapa del Patrimoni Cultural

09-jul-19

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
1	Barraca 2 del Torrent de la Font d'en Sala	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
2	Cal Barret	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
3	Can Felip Neri	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
4	Cal Llobet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
5	Cal Moixons	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
6	Cal Rutllat; Mas Rutllat	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
7	Can Fornells	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
8	Capella de Sant Felip Neri	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
9	Capella de Sant Isidre	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
10	Casajoana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
11	El Molí	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
12	El Sallés; el Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
13	Sant Pere i Sant Fermí	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
14	Església vella de Sant Pere i Sant Fermí	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
15	La Fàbrica	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
16	Cal Pau	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
17	Les Boades Velles	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
18	Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
19	Les Codines	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
20	Can Cotis	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
21	El Gibert de Baix	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
22	El Gibert de Dalt	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
23	El Planet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
24	Les Boades; La Boada Nova	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
25	Les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
26	Cal Feliu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
27	Cal Domingo	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
28	Cal Massana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
29	Cal Planta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
30	Cal Pastoret	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
31	Cal Roca	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
32	Barraca d'en Claudi	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
33	Barraca de la Vinya d'Envà	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
34	Barraca 1 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
35	Cal Tomàs	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
36	Barraca 2 de les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
37	Barraca 1 de la Carena de la Casa Vella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
38	Barraca de Les Boades	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
39	Nucli antic	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
40	Barraca 1 de la Solella de La Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
41	Barraca 2 de la Solella de La Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
42	Capitells església vella de Sant Pere i Sant Fermí	2.2	Patrimoni moble	Objecte
43	Barraca del camí de la Font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
44	Pintures murals de l'església vella	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
45	Pintures murals de Les Ferreres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
46	Retaule de Sant Felip Neri	2.2	Patrimoni moble	Objecte
47	Goigs a llaor de Sant Felip Neri	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
48	Pont del Selva; Pont dels Horts del Selva	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
49	El Casot; Casalot del Solà	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
50	Necròpolis de l'església vella	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
51	Lauda votiva de l'església vella	2.2	Patrimoni moble	Objecte
52	Alzina de Cal Felip Neri	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic
53	Alzina surera de la ruta de la pedra seca	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic
54	El Ginebral	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
55	Balma de la Coma d'Aumà	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
56	Balma de l'Andaló; Espluga de l'Andaló	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
57	Balma Roja	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
58	Cova de Can Cotis; Cova de Rellinars	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
59	Escó de les Ferreres	2.2	Patrimoni moble	Objecte
60	Castell de Bócs	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
61	Collet dels Capellans	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
62	Paller de tot l'Any	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
63	Roca del Duc	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
64	La Creueta	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
65	Turó de la Pòpia	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
66	La Trona	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
67	Turó de la Caseta	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
68	Parc Natural de sant Llorenç del Munt i l'Obac	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
69	La Morella	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
70	Font dels Bugaders	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
71	Font de Can Cotis	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
72	Font de les Canaletes	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
73	Font de Carlets	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
74	Font de Casajoana	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
75	Font del Conill	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
76	Font de la Barbotera	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
77	Font de La Boada	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
78	Font de La Cansalada	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
79	Font del Sot de la Coma d'Aumà	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
80	Font del Pastor; de la Pastora	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
81	Barraca 12 de Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
82	Font de la Presa	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
83	Font de l'Alzina	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
84	Font de Les Cases	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
85	Font de Les Codines	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
86	Font de l'Esbarzer; dels Bullidors	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
87	Font de l'Homenatge	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
88	Font del Bosc	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
89	Font del Càntir	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
90	Font del Ginjoler	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
91	Font del Noial	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
92	Font d'en Selva; font d'en Seuba	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
93	Font del Trull	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
94	Barraca 11 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
95	Font dels Llaminers	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
96	Font d'en Sala	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
97	Font Falsa	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
98	Les Fonts de Rellinars	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
99	Bassa de La Fàbrica	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
100	Bassa del Ginebral	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
101	La Presa	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
102	Torrent d'Anton Casas	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
103	Torrent de Cal Robert	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
104	Torrent de Casajoana	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
105	Torrent de La Barbotera	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
106	Torrent de la Font de la Cansalada	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
107	Torrent de la Font del Bosc	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
108	Torrent de la Font d'en Sala	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
109	Torrent de La Saiola	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
110	Torrent de l'Alzina	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
111	Torrent de les Llobatones	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
112	Torrent de les Pasteres	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
113	Torrent de l'Esbarzer	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
114	Torrent del Vetllador	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
115	Torrent del Cellers	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
116	Torrent d'en Roca	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
117	Torrent del Racó	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
118	Torrent de Cal Pujolet	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
119	Riera de Rellinars	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
120	Riera de Mata-rodona	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
121	Riera de Sanana	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
122	Camí ral de Barcelona a Manresa al seu pas per Rellinars	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
123	Art de la pedra seca en la construcció de murs i barraques	4.2	Patrimoni immaterial	Tècnica artesanal
124	Sender de Gran Recorregut GR-5	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
125	Ruta de la Pedra Seca	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
126	Barraca 13 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
127	Barraca 7 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
128	Barraca 5 de la Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
129	Barraca 3 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
130	Barraca 2 del Torrent de Les Pasteres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
131	Barraca 4 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
132	Barraca 1 del Torrent de Les Pasteres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
133	Barraca 1 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
134	Barraca 2 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
135	Barraca 1 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
136	Barraca 8 del Camí de la Carena dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
137	Barraca de La Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
138	Barraca 3 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
139	Barraca 4 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
140	Barraca de la Vinya del Masnou	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
141	Barraca de l'avinguda de Vacarisses	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
142	Barraca 1 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
143	Barraca 2 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
144	Barraca 1 del camí de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
145	Barraca 7 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
146	Barraca 6 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
147	Barraca 1 del Fondo del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
148	Barraca 2 del Fondo del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
149	Barraca 2 de Les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
150	Barraca del Pere Baqué	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
151	Barraca 3 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
152	Barraca de Casajoana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
153	Barraca 3 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
154	Barraca d'en Ramon del Gibert de Baix	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
155	Barraca 20 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
156	Barraca 3 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
157	Barraca 4 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
158	Barraca 4 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
159	Barraca 5 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
160	Barraca 6 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
161	Barraca 9 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
162	Barraca de l'hort d'en Mariano Sellarés	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
163	Barraca 10 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
164	Barraca 11 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
165	Barraca 7 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
166	Barraca doble del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
167	Barraca 1 del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
168	Barraca 2 del camí de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
169	Barraca 3 del camí de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
170	Barraca 1 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
171	Barraca de la vinya de Cal Domingo	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
172	Barraca de la Soleia de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
173	Barraca del Clot del Faixons	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
174	Barraca 5 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
175	Barraca 1 de Cal Tomàs	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
176	Barraca sobre les Fonts	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
177	Barraca 2 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
178	Barraca 6 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
179	Barraca 5 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
180	Barraca de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
181	Barraca 1 del Torrent de la Font d'en Sala	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
182	Urna de votació	2.2	Patrimoni moble	Objecte
183	Barraca 3 del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
184	Barraca 12 de Les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
185	Fons d'imatges de Rellinars	3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges
186	Barraca 7 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
187	Barraca de Les Boades	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
188	Barraca 2 de la Carena de la Casa Vella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
189	Barraca 1 de Cal Ganàpia	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
190	Barraca 1 del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
191	Barraca 2 del Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
192	Barraca 1 del Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
193	Barraca 4 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
194	Barraca 2 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
195	Barraca 8 de la Soleia de la Ferreria	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
196	Barraca 3 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
197	Barraca 8 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
198	Barraca 3 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
199	Barraca 4 de la Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
200	Arneres de Les Serres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
201	Barraca 8 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
202	Barraca 9 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
203	Barraca 10 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
204	Barraca 11 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
205	Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
206	Paper moneda d'1 pesseta del Consell Municipal de Rellinar	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
207	Fons de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
208	Rellotge de sol del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
209	Rellotge de sol de Cal Llobet	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
210	Rellotge de sol de les Ferreres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
211	Rellotge de sol de Ca l'Anton	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
212	Rellotge de sol de Cal Jep	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
213	Fons de l'arxiu municipal	3.2	Patrimoni documental	Fons documental

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
214	Goigs a llaor de Sant Isidre llaurador. Patró de la Capella de	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
215	Goigs en lloança del gloriós màrtir Sant Pere, apòstol, patró	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
216	Gegants de Rellinars	2.2	Patrimoni moble	Objecte
217	Fons referent a Rellinars de l'Arxiu Històric de Terrassa - Ar	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
218	Trobada gegantera	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
219	Festa Major	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
220	Cal Nasi	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
221	Estendard de Rellinars	2.2	Patrimoni moble	Objecte
222	Barraca de la Vinya del Bernat	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
223	Barraca 1 de la Riera de Rellinars	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
224	Barraca 2 de la Riera de Rellinars	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
225	Dipòsit de la Vinya del Masnou	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
226	Barraca 2 de la Vinya del Masnou	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
227	Barraca 3 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
228	Barraca 3 de la Riera de Rellinars	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
229	Font del Racó	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
230	Font de La Pedragosa	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
231	Font del carrer d 'Heribert Pons	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
232	Pedró	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
233	Sant Crist	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
234	Pou de Les Cases	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
235	Tines de Can Ramonet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
236	Font del Saniller	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
237	Relotge de sol de la casa núm. 26 del carrer d 'Heribert Pon	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
238	Avenc de la Barbotera	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
239	Banys de la Susanna	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
240	Torrent de la Font del Conill	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
241	Forn est del Torrent de la Font del Conill	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
242	Forn oest del Torrent de la Font del Conill	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
243	Pla de la bàscula; Feixa del gram	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
244	Avenc de les Roquisses	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
245	Les Roquisses	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
246	Forn de La Saiola	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
247	Barraca 1 del Camí de la Carena dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
248	Barraca 2 del Camí de la Carena dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
249	Forn del Torrent de la Barbotera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
250	Safareig de la Font de Les Boades	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
251	Barraca 3 Carena de la Casa Vella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
252	Rellotge de sol de les Boades Velles	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
253	Fons Claudi Perarnau	3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges
254	Fons dipositats a l'Arxiu Episcopal de Vic	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
255	Fons bibliogràfic del centre de documentació del Parc Natur	3.3	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic
256	Barraca de l'Alzina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
257	Casa Nova	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
258	Cup de Navarcles	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
259	La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
260	Tina del Torrent	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
261	Trull de Casajoana	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
262	Forn de Casajoana	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
263	Mas rònec de La Boïga	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
264	Hostalets de Daví	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
265	Avenc dels Plans	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
266	Llegenda de l'Hostal de la Mort	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
267	Barraca 1 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
268	Barraca 2 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
269	Barraca 3 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
270	Can Vacarisses	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
271	Rellotge de sol de Can Vacarisses	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
272	Plaça de Can Seuba	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
273	Casalot de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
274	Barraca 1 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
275	Barraca 2 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
276	Barraca 3 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
277	Barraca 4 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
278	Barraca 5 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
279	Barraca 6 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
280	Barraca 7 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
281	Barraca 8 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
282	Barraca 9 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
283	Barraca 10 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
284	Barraca 11 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
285	Barraca 12 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
286	Barraca 13 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
287	Barraca 14 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
288	Barraca 15 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
289	Barraca 16 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
290	Barraca 17 del Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
291	Dipòsit 1 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
292	Dipòsit 2 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
293	Dipòsit 3 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
294	Dipòsit 4 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
295	Dipòsit 5 del Gibert de Dalt	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
296	Llegenda del Gorg dels dimonis	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
297	Barraca del Ramon Gibert	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
298	Relotge de sol de Can Cotis	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
299	Barraca 2 del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
300	Barraca 1 de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
301	Barraca 2 de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
302	Barraca 1 de la Soleia del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
303	Barraca 2 de la Soleia del Casot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
304	Barraca 1 del torrent de la Font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
305	Barraca 2 del torrent de la Font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
306	Pericó de La Presa	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
307	Dipòsit 1 de la Serra Gallina	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
308	Dipòsit 2 de la Serra Gallina	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
309	Dipòsit 3 de la Serra Gallina	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
310	Barraca 5 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
311	Barraca 6 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
312	Barraca 7 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
313	Barraca 8 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
314	Barraca 9 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
315	Fons documental de Casajoana	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
316	Barraca 2 de l'obaga del Serrat dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
317	Barraca 1 de l'obaga del Serrat dels Ginebres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
318	Barraca 4 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
319	Barraca 5 de Les Cases	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
320	Barraca 1 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
321	Barraca 2 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
322	Bassa del molí de La Farinera	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
323	Rec i aqüeducte del molí de La Farinera	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
324	Barraca 2 de Cal Tomàs	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
325	La tupinada de Rellinars	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
326	Rellotge de sol de Cal Rutllat	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
327	Rellotge de sol del Planet	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
328	Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie Hirundo rustica	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
329	Auca de la diada d'en Capablanca	4.5	Patrimoni immaterial	Costumari
330	Zona de nidificació de l'espècie Aquila fasciata	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
331	Caramelles	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
332	Ball de Cascavells	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
333	Font de la Boïga	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
334	Auca de Rellinars	4.5	Patrimoni immaterial	Costumari
335	Avenc Cases - Martínez	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
336	Avenc del Camí Ral	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
337	Barraca del Camí Ral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
338	Dipòsit de la Boïga	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
339	Barraca 6 de La Farinera	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
340	Forn 1 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
341	Rel·lotge de sol de l'església vella	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
342	Zona de nidificació d'abellerols	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
343	Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie Delichon urbica	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
344	Forn 2 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
345	Barraca 2 de Cal Ganàpia	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
346	Barraca 12 de Les Serres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
347	Resclosa i rec dels horts del Cellers	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
348	Dipòsit de Les Serres	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
349	El Cisternot	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
350	Barraca 5 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
351	Barraca 3 del Torrent de la font del Càntir	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
352	Barraca 10 de la Serra Gallina	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
353	Safareig de Casajoana	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
354	Pou de Casajoana	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
355	Barraca 1 de les Ferreres	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
356	Barraca 6 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
357	Can Pau Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
358	Ca l'Andreu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
359	Rellotge de sol de Can Pau Cellers	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
360	Ca l'Agut	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
361	Cal Jep	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
362	Cal Jueu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
363	Cal Pujolet	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
364	La Caseta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
365	Cal Manel	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
366	Casa del Racó	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
367	El Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
368	Caramelles 2014	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
369	Caramelles 2016	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
370	Caramelles 2017	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
371	Som Caramelles	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
372	Barraca 4 de la Boïga	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
373	Barraca del Coll de la Morella	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
374	Tina del Racó	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
375	Alzina del Racó	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic
376	Bassa de Cal Manel	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
377	Barraca 4 del Cellers	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
378	Fons procedent de Rellinars dipositat en el Museu d'Arqueol	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
379	Fons referent a Rellinars del Servei de Patrimoni Arquitectò	3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges
380	Barraca 7 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
381	Barraca 8 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
382	Barraca 9 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
383	Barraca 10 de Les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
384	Barraca 1 de La Creueta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
385	Barraca 2 de La Creueta	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
386	Barraca de la Serra del Ginebral	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
387	Barraca 11 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
388	Casal de cultura l'Escola	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
389	Ajuntament	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
390	Era del Cellers	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
391	Alzina del Cellers	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic
392	Alzina del Torrent de l'Alzina	5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic
393	Dipòsit del Pla de l'Obrera	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
394	Reynars	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
395	Fons documental del Cellers	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
396	Barraca del Torrent d'en Roca	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
397	Tina de Cal Jueu	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
398	Pedreria de travertí	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
399	Torrent de la Coma d'Aumà	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
400	Pont del torrent del Cellers	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
401	Barraca 2 del Cisternot	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
402	Barraca 12 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
403	Barraca 13 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
404	Barraca 14 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
405	Barraca 15 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

Núm. Fitxa	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
406	Barraca 16 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
407	Barraca 17 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
408	Barraca 18 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
409	Barraca 19 de les Llobatones	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
410	Dipòsit de les Llobatones	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
411	Dipòsit del camí de les Llobatones	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
412	Barraca 1 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
413	Barraca 2 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
414	Barraca 3 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
415	Barraca 4 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
416	Barraca 5 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
417	Fons referent a Rellinars de l'Arxiu Gavin	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
418	Espai Xarxa Natura 2000	5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès
419	Mapa del marquesat de Castellbell	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
420	El nom de Rellinars	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
421	Barraca 6 de la Carena del Panissar	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
422	Capablanca i el bandolerisme	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
423	Barraca de l'Obaga de la Font del Bosc	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
424	Frares i monges a Rellinars	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral

A N N E X 3 Índex tipològic

Mapa del Patrimoni Cultural

09-jul-19

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Ajuntament	389
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Balma de la Coma d'Aumà	55
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Balma de l'Andaló; Espluga de l'Andaló	56
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Soleia del Casot	302
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 16 de les Llobatones	406
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Soleia del Casot	303
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de les Cases	36
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de Les Cases	227
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de Cal Ganàpia	189
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de Cal Tomàs	175
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Boïga	267
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Carena de la Casa Vella	37
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Carena del Panissar	412
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de La Creueta	384
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de La Farinera	320
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Morella	300
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Riera de Rellinars	223
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Serra Gallina	170
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de la Solella de La Ferreria	40
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de Les Cases	34
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de les Ferreres	355

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de Les Llobatones	142
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de Les Serres	133
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 de l'obaga del Serrat dels Ginebres	317
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Camí de la Carena dels Ginebres	247
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del camí de la Font del Bosc	144
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Casot	167
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Cellers	135
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Fondo del Cisternot	147
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Gibert	274
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Ginebral	192
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del torrent de la Font del Càntir	304
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Torrent de la Font d'en Sala	181
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Torrent de Les Pasteres	132
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 10 de la Serra Gallina	352
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 10 de les Ferreres	163
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 10 de Les Llobatones	383
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 10 de Les Serres	203
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 10 del Gibert	283
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 11 de la Serra Gallina	94
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 11 de les Ferreres	164
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 11 de les Llobatones	387
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 11 de Les Serres	204
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 11 del Gibert	284
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 12 de Les Ferreres	184

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 12 de les Llobatones	402
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 12 de Les Serres	346
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 12 de Serra Gallina	81
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 12 del Gibert	285
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 13 de la Serra Gallina	126
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 13 de les Llobatones	403
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 13 del Gibert	286
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 14 de les Llobatones	404
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 14 del Gibert	287
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 15 de les Llobatones	405
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 15 del Gibert	288
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 16 del Gibert	289
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 17 de les Llobatones	407
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 17 del Gibert	290
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 18 de les Llobatones	408
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 19 de les Llobatones	409
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 1 del Cisternot	190
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de Cal Ganàpia	345
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de Cal Tomàs	324
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Boïga	268
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Carena de la Casa Vella	188
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Carena del Panissar	413
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de La Creueta	385
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de La Farinera	321

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Morella	301
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Riera de Rellinars	224
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Serra Gallina	177
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Solella de La Ferreria	41
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de la Vinya del Masnou	226
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de Les Ferreres	149
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de les Llobatones	143
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de Les Serres	134
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 de l'obaga del Serrat dels Ginebres	316
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Camí de la Carena dels Ginebres	248
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del camí de la Font del Bosc	168
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Casot	299
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Cellers	194
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Cisternot	401
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Fondo del Cisternot	148
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Gibert	275
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Ginebral	191
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del torrent de la Font del Càntir	305
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Torrent de la Font d'en Sala	1
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 2 del Torrent de Les Pasteres	130
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 20 de Les Llobatones	155
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 del camí de la Font del Bosc	169
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 Carena de la Casa Vella	251
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de la Boïga	269

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de la Carena del Panissar	414
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de La Farinera	198
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de la Riera de Rellinars	228
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de la Serra Gallina	129
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de la Soleia de la Ferreria	156
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de les Ferreres	151
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de Les Llobatones	153
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 de Les Serres	138
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 del Casot	183
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 del Cellers	196
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 del Gibert	276
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 3 del Torrent de la font del Càntir	351
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de la Boïga	372
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de la Carena del Panissar	415
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de la Farinera	199
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de la Serra Gallina	131
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de la Soleia de la Ferreria	157
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de Les Cases	318
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de les Ferreres	158
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de Les Llobatones	193
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 de Les Serres	139
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 del Cellers	377
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 4 del Gibert	277
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de la Carena del Panissar	416

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de la Farinera	128
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de la Serra Gallina	310
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de la Soleia de la Ferreria	179
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de Les Cases	319
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de les Ferreres	159
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de Les Llobatones	350
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 de Les Serres	174
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 5 del Gibert	278
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 de la Carena del Panissar	421
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 de La Farinera	339
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 de la Serra Gallina	311
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 de la Soleia de la Ferreria	146
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 de les Ferreres	160
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 de les Llobatones	356
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 de Les Serres	178
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 6 del Gibert	279
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 7 de La Farinera	127
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 7 de la Serra Gallina	312
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 7 de la Soleia de la Ferreria	145
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 7 de les Ferreres	165
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 7 de Les Llobatones	380
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 7 de Les Serres	186
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 7 del Gibert	280
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 8 de la Serra Gallina	313

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 8 de la Soleia de la Ferreria	195
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 8 de les Ferreres	197
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 8 de Les Llobatones	381
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 8 de Les Serres	201
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 8 del Camí de la Carena dels Ginebres	136
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 8 del Gibert	281
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 9 de la Serra Gallina	314
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 9 de les Ferreres	161
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 9 de Les Llobatones	382
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 9 de Les Serres	202
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca 9 del Gibert	282
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de Casajoana	152
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de La Ferreria	137
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de la Morella	180
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de la Serra del Ginebral	386
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de la Soleia de Les Serres	172
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de la vinya de Cal Domingo	171
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de la Vinya del Bernat	222
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de la Vinya del Masnou	140
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de la Vinya d'Envà	33
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de l'Alzina	256
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de l'avinguda de Vacarisses	141
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de Les Boades	38
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de Les Boades	187

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de l'hort d'en Mariano Sellarés	162
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de l'Obaga de la Font del Bosc	423
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca del camí de la Font del Càntir	43
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca del Camí Ral	337
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca del Clot del Faixons	173
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca del Coll de la Morella	373
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca del Pere Baqué	150
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca del Ramon Gibert	297
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca del Torrent d'en Roca	396
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca d'en Claudi	32
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca d'en Ramon del Gibert de Baix	154
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca doble del Casot	166
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Barraca sobre les Fonts	176
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Ca l'Agut	360
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Ca l'Andreu	358
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Barret	2
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Domingo	27
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Feliu	26
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Jep	361
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Jueu	362
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Llobet	4
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Manel	365
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Massana	28
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Moixons	5

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Nasi	220
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Pastoret	30
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Pau	16
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Planta	29
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Pujolet	363
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Roca	31
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Rutllat; Mas Rutllat	6
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cal Tomàs	35
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Can Cotis	20
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Can Felip Neri	3
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Can Fornells	7
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Can Pau Cellers	357
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Can Vacarisses	270
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Capella de Sant Felip Neri	8
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Capella de Sant Isidre	9
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Casa del Racó	366
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Casajoana	10
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Casal de cultura l'Escola	388
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Casalot de la Boïga	273
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Cup de Navarcles	258
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	El Gibert de Baix	21
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	El Gibert de Dalt	22
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	El Ginebral	367
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	El Molí	11

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	El Planet	23
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	El Sallés; el Cellers	12
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Església vella de Sant Pere i Sant Fermí	14
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Forn 1 de Les Serres	340
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Forn 2 de Les Serres	344
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Forn de Casajoana	262
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Forn de La Saiola	246
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Forn del Torrent de la Barbotera	249
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Forn est del Torrent de la Font del Conill	241
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Forn oest del Torrent de la Font del Conill	242
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Hostalets de Daví	264
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	La Caseta	364
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	La Fàbrica	15
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	La Farinera	259
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Les Boades Velles	17
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Les Boades; La Boada Nova	24
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Les Cases	18
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Les Ferreres	25
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Les Llobatones	205
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Sant Pere i Sant Fermí	13
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Tina de Cal Jueu	397
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Tina del Racó	374
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Tina del Torrent	260
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	Tines de Can Ramonet	235

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Les Codines	19
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Nucli antic	39
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Plaça de Can Seuba	272
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Arneres de Les Serres	200
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Bassa de Cal Manel	376
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Bassa de La Fàbrica	99
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Bassa del Ginebral	100
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Bassa del molí de La Farinera	322
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit de la Vinya del Masnou	225
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit de les Llobatonos	410
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit del Pla de l'Obrera	393
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 1 de la Serra Gallina	307
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 1 del Gibert de Dalt	291
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 2 de la Serra Gallina	308
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 2 del Gibert de Dalt	292
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 3 de la Serra Gallina	309
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 3 del Gibert de Dalt	293
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 4 del Gibert de Dalt	294
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit 5 del Gibert de Dalt	295
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit de la Boïga	338
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit de Les Serres	348
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dipòsit del camí de les Llobatonos	411
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	El Cisternot	349
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Era del Cellers	390

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Font del Racó	229
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Pedró	232
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Pericó de La Presa	306
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Pintures murals de Les Ferreres	45
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Pintures murals de l'església vella	44
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Pou de Casajoana	354
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Pou de Les Cases	234
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de Ca l'Anton	211
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de Cal Jep	212
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de Cal Llobet	209
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de Cal Rutllat	326
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de Can Cotis	298
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de Can Pau Cellers	359
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de Can Vacarisses	271
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de la casa núm. 26 del carrer d 'Heribert Pon	237
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de les Boades Vells	252
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de les Ferreres	210
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol de l'església vella	341
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol del Gibert de Dalt	208
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Rellotge de sol del Planet	327
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Safareig de Casajoana	353
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Safareig de la Font de Les Boades	250
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Trull de Casajoana	261
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Casa Nova	257

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	El Casot; Casalot del Solà	49
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Les Roquisses	245
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Mas rònec de La Boïga	263
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Necròpolis de l'església vella	50
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	Camí ral de Barcelona a Manresa al seu pas per Rellinars	122
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	La Presa	101
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	Pont del Selva; Pont dels Horts del Selva	48
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	Pont del torrent del Cellers	400
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	Rec i aqüeducte del molí de La Farinera	323
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	Resclosa i rec dels horts del Cellers	347
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	Font de l'Homenatge	87
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	Font del carrer d 'Heribert Pons	231
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	Font del Saniller	236
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	Sant Crist	233
2.2	Patrimoni moble	Objecte	Capitells església vella de Sant Pere i Sant Fermí	42
2.2	Patrimoni moble	Objecte	Escó de les Ferreres	59
2.2	Patrimoni moble	Objecte	Estendard de Rellinars	221
2.2	Patrimoni moble	Objecte	Gegants de Rellinars	216
2.2	Patrimoni moble	Objecte	Lauda votiva de l'església vella	51
2.2	Patrimoni moble	Objecte	Retaule de Sant Felip Neri	46
2.2	Patrimoni moble	Objecte	Urna de votació	182
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	Fons procedent de Rellinars dipositat en el Museu d'Arqueol	378
3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges	Fons Claudi Perarnau	253
3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges	Fons d'imatges de Rellinars	185

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
3.1	Patrimoni documental	Fons d'imatges	Fons referent a Rellinars del Servei de Patrimoni Arquitectò	379
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Fons de l'arxiu municipal	213
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Fons de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	207
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Fons dipositats a l'Arxiu Episcopal de Vic	254
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Fons documental de Casajoana	315
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Fons documental del Cellers	395
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Fons referent a Rellinars de l'Arxiu Gavin	417
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Fons referent a Rellinars de l'Arxiu Històric de Terrassa - Ar	217
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Mapa del marquesat de Castellbell	419
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	Paper moneda d'1 pesseta del Consell Municipal de Rellinar	206
3.3	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic	Fons bibliogràfic del centre de documentació del Parc Natur	255
4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Caramelles	331
4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa Major	219
4.1	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Trobada gegantera	218
4.2	Patrimoni immaterial	Tècnica artesanal	Art de la pedra seca en la construcció de murs i barraques	123
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	Capablanca i el bandolerisme	422
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	El nom de Rellinars	420
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	Frares i monges a Rellinars	424
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	Llegenda de l'Hostal de la Mort	266
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	Llegenda del Gorg dels dimonis	296
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	Reynars	394
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Ball de Cascavells	332
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Caramelles 2014	368
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Caramelles 2016	369

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Caramelles 2017	370
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Goigs a llaor de Sant Felip Neri	47
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Goigs a llaor de Sant Isidre llaurador. Patró de la Capella de	214
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Goigs en lloança del gloriós màrtir Sant Pere, apòstol, patró	215
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	La tupinada de Rellinars	325
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	Som Caramelles	371
4.5	Patrimoni immaterial	Costumari	Auca de la diada d'en Capablanca	329
4.5	Patrimoni immaterial	Costumari	Auca de Rellinars	334
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Avenc Cases - Martínez	335
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Avenc de la Barbotera	238
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Avenc de les Roquisses	244
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Avenc del Camí Ral	336
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Avenc dels Plans	265
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Balma Roja	57
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Banys de la Susanna	239
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Castell de Bócs	60
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Collet dels Capellans	61
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Cova de Can Cotis; Cova de Rellinars	58
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	El Ginebral	54
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Espai Xarxa Natura 2000	418
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Can Cotis	71
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Carlets	73
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Casajoana	74
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de la Barbotera	76

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de La Boada	77
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de la Boïga	333
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de La Cansalada	78
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de La Pedragosa	230
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de la Presa	82
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de l'Alzina	83
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de les Canaletes	72
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Les Cases	84
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Les Codines	85
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de l'Esbarzer; dels Bullidors	86
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Bosc	88
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Càntir	89
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Conill	75
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Ginjoler	90
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Noial	91
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Pastor; de la Pastora	80
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Sot de la Coma d'Aumà	79
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del Trull	93
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font dels Bugaders	70
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font dels Llaminers	95
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font d'en Sala	96
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font d'en Selva; font d'en Seuba	92
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Font Falsa	97
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	La Creueta	64

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	La Morella	69
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	La Trona	66
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Les Fonts de Rellinars	98
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Paller de tot l'Any	62
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Parc Natural de sant Llorenç del Munt i l'Obac	68
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Pedrera de travertí	398
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Pla de la bàscula; Feixa del gram	243
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Riera de Mata-rodona	120
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Riera de Rellinars	119
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Riera de Sanana	121
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Roca del Duc	63
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Ruta de la Pedra Seca	125
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Sender de Gran Recorregut GR-5	124
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de la Font del Conill	240
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent d'Anton Casas	102
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de Cal Pujolet	118
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de Cal Robert	103
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de Casajoana	104
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de La Barbotera	105
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de la Coma d'Aumà	399
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de la Font de la Cansalada	106
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de la Font del Bosc	107
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de la Font d'en Sala	108
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de La Saiola	109

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de l'Alzina	110
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de les Llobatones	111
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de les Pasteres	112
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent de l'Esbarzer	113
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent del Cellers	115
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent del Racó	117
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent del Vetllador	114
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Torrent d'en Roca	116
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Turó de la Caseta	67
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Turó de la Pòpia	65
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Zona de nidificació d'abellerols	342
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Zona de nidificació de l'espècie <i>Aquila fasciata</i>	330
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie <i>Delichon urbica</i>	343
5.1	Patrimoni natural	Zona d'interès	Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie <i>Hirundo rustica</i>	328
5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	Alzina de Cal Felip Neri	52
5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	Alzina del Cellers	391
5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	Alzina del Racó	375
5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	Alzina del Torrent de l'Alzina	392
5.2	Patrimoni natural	Espècimen botànic	Alzina surera de la ruta de la pedra seca	53

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Comte d'Urgell, 187
Edifici del Rellotge
08036 Barcelona
Tel. 934 022 566
Fax 934 022 825
o.patrimonio@diba.cat
www.diba.cat/opc